

ZMLUVA O ZALOŽENÍ
EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽ BELGICKA, PREZIDENT SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO, PREZIDENT FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY, PREZIDENT TALIANSKEJ REPUBLIKY, JEJ KRÁĽOVSKÁ VÝSOSŤ VEĽKOVOJVODKYŇA LUXEMBURSKA, JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÁ HOLANDSKA,

ODHODLANÍ položiť základy čoraz užšieho zjednocovania národov Európy,

ROZHODNUTÍ zabezpečiť hospodársky a sociálny pokrok svojich krajín spoločným postupom pri odstraňovaní prekážok, ktoré rozdeľujú Európu,

POTVRDZUJÚC ako základný cieľ svojho úsilia neustále zlepšovanie životných a pracovných podmienok svojich národov,

UZŇAVAJÚC, že odstránenie existujúcich prekážok si vyžaduje zosúladený postup na zabezpečenie stáleho rastu, vyrovnaného obchodu a zdravej hospodárskej súťaže,

V ÚSILÍ o posilnenie jednoty svojich hospodárstiev a zabezpečenie ich harmonického rozvoja znižovaním rozdielov medzi jednotlivými regiónmi a zaostalosti regiónov s menej výhodnými podmienkami,

SO ŽELANÍM prispieť prostredníctvom spoločnej obchodnej politiky k postupnému zrušeniu obmedzení medzinárodného obchodu,

S ÚMYSLOM potvrdiť solidaritu, ktorá spája Európu a zámorské krajiny, a so želaním zabezpečiť rozvoj ich prosperity v súlade so zásadami Charty Organizácie Spojených národov,

ROZHODNUTÍ takýmto združením zdrojov zachovať a posilniť mier a slobodu, vyzývajú ostatné národy Európy, ktoré zdieľajú ich ideály, aby sa pripojili k ich úsiliu,

ROZHODNUTÍ podporovať rozvoj čo najvyššej úrovne vzdelanosti svojich národov prostredníctvom širokého prístupu k vzdelaniu a jeho trvalého dopĺňania,

ROZHODLI SA vytvoriť Európske spoločenstvo a na tento účel boli vymenovaní títo splnomocnení zástupcovia za:

JEHO VELIČENSTVO KRÁĽA BELGICKA:

Paul Henri SPAAK, minister zahraničných vecí;

Barón J. Ch. SNOY et d'OPPUERS, generálny tajomník ministerstva hospodárstva, vedúci belgickej delegácie na medzivládnej konferencii;

PREZIDENTA SPOLKOVEJ REPUBLIKY NEMECKO:

Dr. Konrad ADENAUER, spolkový kancelár;

Prof. Dr. Walter HALLSTEIN, štátny tajomník ministra zahraničných vecí;

PREZIDENTA FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY:

Christian PINEAU, minister zahraničných vecí;

Maurice FAURE, zástupca štátneho tajomníka zahraničných vecí;

PREZIDENTA TALIANSKEJ REPUBLIKY:

Antonio SEGNI, predseda Rady ministrov;

Prof. Gaetano MARTINO, minister zahraničných vecí;

JEJ KRÁĽOVSKÚ VÝSOSŤ VEĽKOVOJVODKYŇU LUXEMBURSKA:

Josef BECH, predseda vlády a minister zahraničných vecí;

Lambert SCHAUS, veľvyslanec, vedúci luxemburskej delegácie na medzivládnej konferencii;

JEJ VELIČENSTVO KRÁĽOVNÚ HOLANDSKA:

Josef LUNS, minister zahraničných vecí;

J. LINTHOST HOMAN, vedúci holandskej delegácie na medzivládnej konferencii,

KTORÍ sa po výmene svojich plných mocí, formálne uznaných za platné a náležité, dohodli takto:

ČASŤ 1

ZÁSADY

Článok 1 (predtým článok 1)

Touto zmluvou Vysoké zmluvné strany zakladajú medzi sebou Európske spoločenstvo.

Článok 2 (predtým článok 2)

Úlohou spoločenstva je utvorením spoločného trhu, hospodárskej a menovej únie a uskutočňovaním spoločných politík a činností uvedených v článkoch 3 a 4 podporovať v celom spoločenstve harmonický, vyrovnaný a trvalo udržateľný rozvoj hospodárskych činností, vysokú úroveň zamestnanosti a sociálnej ochrany, rovnoprávne postavenie žien a mužov, trvalý a neinflačný rast, vysokú úroveň konkurencieschopnosti a zblížovania hospodárskej výkonnosti, vysokú úroveň ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia, zvyšovanie životnej úrovne a kvality života, hospodársku a sociálnu súdržnosť a solidaritu medzi členskými štátmi.

Článok 3 (predtým článok 3)

1. Na účely stanovené v článku 2 činnosti spoločenstva zahŕňajú, ako to vyplýva z ustanovení tejto zmluvy a z časového plánu v nej stanovenom:

- a) zákaz ciel a množstvových obmedzení na dovoz a vývoz tovarov medzi členskými štátmi, ako aj všetkých ostatných opatrení, ktoré majú rovnaký účinok,
- b) spoločnú obchodnú politiku,
- c) vnútorný trh charakterizovaný zrušením prekážok pre voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu medzi členskými štátmi,
- d) opatrenia týkajúce sa vstupu a pohybu osôb tak, ako je uvedené v hlave IV,
- e) spoločnú politiku v oblasti poľnohospodárstva a rybolovu,
- f) spoločnú politiku v oblasti dopravy,
- g) systém, ktorým sa zabezpečí, aby sa na vnútornom trhu nenarušila hospodárska súťaž,
- h) aproximáciu právnych predpisov členských štátov v rozsahu požadovanom pre fungovanie vnútorného trhu,
- i) podporu koordinácie politík zamestnanosti členských štátov s ohľadom na posilnenie ich účinnosti rozvíjaním koordinovanej stratégie zamestnanosti,

- j) politiku v sociálnej oblasti zahŕňajúcu Európsky sociálny fond,
- k) posilnenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti,
- l) politiku v oblasti životného prostredia,
- m) posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu spoločenstva,
- n) podporu rozvoja výskumu a technológie,
- o) podporu pre zriadenie a rozvoj transeurópskych sietí,
- p) príspevky na dosiahnutie vysokej úrovne ochrany zdravia,
- q) príspevky na kvalitné všeobecné a odborné vzdelanie a na rozkvet kultúr členských štátov,
- r) politiku v oblasti rozvojovej spolupráce,
- s) pridruženie zámorských krajín a území na účel vzrastu obchodu a spoločnej podpory hospodárskeho a sociálneho rozvoja,
- t) príspevky na posilnenie ochrany spotrebiteľa,
- u) opatrenia v oblasti energie, civilnej ochrany a cestovného ruchu.

2. Vo všetkých činnostiach uvedených v tomto článku sa spoločenstvo zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami.

Článok 4 (predtým článok 3a)

1. Činnosti členských štátov a spoločenstva zamerané na splnenie cieľov vymedzených v článku 2 zahŕňajú, ako to vyplýva z ustanovení tejto zmluvy a z časového plánu v nej stanovenom, prijatie hospodárskej politiky, ktorá je založená na úzkej koordinácii hospodárskych politík členských štátov na vnútornom trhu a na stanovení spoločných cieľov a ktorá sa uskutočňuje v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

2. Súbežne s tým, ako to vyplýva z ustanovení tejto zmluvy a z časového plánu v nej stanovenom, zahŕňajú tieto činnosti neodvolateľné stanovenie menových kurzov vedúce k zavedeniu jednotnej meny ECU, stanoveniu a vykonávaniu jednotnej menovej a devízovej politiky, základným cieľom ktorých je udržať cenovú stabilitu a podporovať všeobecné hospodárske politiky spoločenstva bez poškodzovania tohto cieľa v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou.

3. Tieto činnosti členských štátov spoločenstva si vyžadujú dodržiavanie nasledujúcich hlavných zásad: stabilné ceny, zdravé verejné financie a menové podmienky a trvalo udržateľnú platobnú bilanciu.

Článok 5 (predtým článok 3b)

Spoločenstvo koná v medziach právomocí vymedzených touto zmluvou a cieľov, ktoré sú v nej zakotvené.

V oblastiach, ktoré nepatria do jeho výlučnej kompetencie, vyvíja spoločenstvo činnosť v súlade s princípom subsidiarity len vtedy a len v takom rozsahu, pokiaľ ciele navrhované touto činnosťou nemôžu byť uspokojivo dosiahnuté členskými štátmi a z dôvodov rozsahu alebo dôsledkov navrhovanej činnosti možno ich lepšie dosiahnuť prostredníctvom spoločenstva.

Spoločenstvo žiadnou činnosťou neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.

Článok 6 (predtým článok 3c)

Požiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politík spoločenstva a činností uvedených v článku 3, a to predovšetkým s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

Článok 7 (predtým článok 4)

1. Úlohy zverené spoločenstvu vykonávajú tieto orgány:

- EURÓPSKY PARLAMENT,
- RADA,
- KOMISIA,
- SÚDNY DVOR,
- DVOR AUDÍTOROV.

Každý orgán koná v medziach právomocí, ktoré mu zveruje táto zmluva.

2. Rade a Komisii pomáha Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov s poradnou funkciou.

Článok 8 (predtým článok 4a)

V súlade s postupom stanoveným touto zmluvou ustanoví sa Európsky systém centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) a Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“); konajú v medziach právomocí vymedzených touto zmluvou, štatútom ESCB a štatútom ECB (ďalej len „štatút ESCB“), ktorý je k tejto zmluve pripojený.

Článok 9 (predtým článok 4b)

Týmto sa ustanovuje Európska investičná banka, ktorá koná v medziach právomocí vymedzených touto zmluvou a štatútom k nej pripojeným.

Článok 10 (predtým článok 5)

Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z opatrení prijatých orgánmi spoločenstva. Členské štáty uľahčia dosiahnutie úloh spoločenstva.

Členské štáty neprijímú žiadne opatrenia, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.

Článok 11 (predtým článok 5a)

1. Členské štáty, ktoré zamýšľajú medzi sebou nadviazať užšiu spoluprácu, môžu byť poverené s prihliadnutím na články 43 a 44 využívať orgány, postupy a mechanizmy stanovené v zmluvách za predpokladu, že navrhovaná spolupráca:

- a) sa netýka oblastí, ktoré spadajú do výhradnej pôsobnosti spoločenstva,
- b) neovplyvňuje politiky, činnosti a programy spoločenstva,
- c) sa netýka občianstva únie a nediskriminuje štátnych príslušníkov jednotlivých členských štátov,

- d) neprekračuje medze právomocí, ktorými táto zmluva poveruje spoločenstvo, a
- e) nediskriminuje a neobmedzuje obchod medzi členskými štátmi a nenaruša podmienky hospodárskej súťaže medzi nimi.

2. Poverenie uvedené v odseku 1 udelí Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Ak člen Rady vyhlási, že z dôležitých dôvodov národného záujmu, ktoré uvedie, zamýšľa namietat' voči udeleniu poverenia, ktoré sa má prijať kvalifikovanou väčšinou, hlasovanie sa neuskutoční. Rada môže kvalifikovanou väčšinou požiadať, aby sa vec postúpila na jednomyseľné rozhodnutie Rade, ktorá zasadá v zložení hláv štátov alebo vlád.

Členské štáty, ktoré zamýšľajú nadviazať užšiu spoluprácu uvedenú v odseku 1, môžu adresovať žiadosť Komisii, ktorá na tento účel môže predložiť návrh Rade. V prípade, že Komisia návrh nepredloží, informuje dotknuté štáty o dôvodoch, pre ktoré tak neurobila.

3. Každý členský štát, ktorý zamýšľa pripojiť sa k spolupráci podľa tohto článku, oznámi svoj zámer Rade a Komisii, pričom Komisia do troch mesiacov od doručenia tohto oznámenia predloží Rade svoje stanovisko. V lehote do štyroch mesiacov od oznámenia Komisia rozhodne o žiadosti a o konkrétnych úpravách, ktoré považuje za potrebné.

4. Akty a rozhodnutia nevyhnutné na uskutočňovanie činností v oblasti spolupráce podliehajú všetkým príslušným ustanoveniam tejto zmluvy, pokiaľ tento článok alebo články 43 a 44 Zmluvy o Európskej únii nestanovujú inak.

5. Tento článok nemá dopad na ustanovenia Protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské *acquis* do rámca Európskej únie.

Článok 12 (predtým článok 6)

V rámci pôsobnosti tejto zmluvy a bez toho, aby boli dotknuté jej osobitné ustanovenia, akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.

Rada môže v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijať pravidlá o zákaze takejto diskriminácie.

Článok 13 (predtým článok 6a)

Rada môže bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, a v rámci právomocí, ktorými je poverené spoločenstvo, na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom jednomyseľne prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii.

Článok 14 (predtým článok 7a)

1. Spoločenstvo prijme opatrenia s cieľom postupne vytvárať vnútorný trh v priebehu obdobia, ktoré sa končí 31. decembra 1992 v súlade s ustanoveniami tohto článku a článkov 15, 26, 47 ods. 2), 49, 80, 93 a 95 bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tejto zmluvy.

2. Vnútorný trh zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy.

3. Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie stanoví usmernenia a podmienky nevyhnutné na zabezpečenie vyváženého pokroku vo všetkých dotknutých odvetviach.

Článok 15 (predtým článok 7c)

Pri koncipovaní svojich návrhov na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 14 Komisia zoberie do úvahy rozsiahlosť úsilia, ktoré určité národné hospodárstva, v ktorých sa prejavujú rozdiely v stupni rozvoja, budú musieť vynaložiť počas obdobia vytvárania vnútorného trhu, a môže navrhnúť zodpovedajúce ustanovenia.

Ak tieto ustanovenia nadobudnú formu čiastočných výnimiek, musia mať dočasnú povahu a musia čo najmenej narúšať fungovanie spoločného trhu.

Článok 16 (predtým článok 7d)

Bez toho, aby boli dotknuté články 73, 86 a 87, a berúc do úvahy miesto, ktoré patrí službám všeobecného hospodárskeho záujmu v spoločných hodnotách únie, ako aj ich význam pri podpore sociálnej a územnej súdržnosti, spoločenstvo a členské štáty dbajú v rámci svojich právomocí a rámci pôsobnosti tejto zmluvy o to, aby takéto služby fungovali na základe zásad a podmienok, ktoré umožňujú splnenie ich poslania.

ČASŤ II

OBČIANSTVO ÚNIE

Článok 17 (predtým článok 8)

1. Týmto sa ustanovuje občianstvo únie. Občanom únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo únie nenahrádza, ale dopĺňa štátnu príslušnosť jednotlivca.
2. Občania únie požívajú práva poskytované touto zmluvou a vzťahujú sa na nich povinnosti, ktoré im táto zmluva ukladá.

Článok 18 (predtým článok 8a)

1. Každý občan únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, rešpektujúc obmedzenia a podmienky stanovené v tejto zmluve a v predpisoch prijatých na ich vykonanie.
2. Rada môže prijať pravidlá na uľahčenie výkonu práv uvedených v odseku 1. Ak táto zmluva nestanovuje inak, Rada koná v súlade s postupom uvedeným v článku 251. Rada sa počas tohto postupu uznáva jednomyseľne.

Článok 19 (predtým článok 8b)

1. Každý občan únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený do orgánov miestnej samosprávy vo voľbách v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme jednomyseľným rozhodnutím Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami členského štátu.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 190 ods. 4) a pravidlá prijaté na jeho vykonanie, každý občan únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom, má právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, za tých istých podmienok ako štátny príslušník tohto štátu. Výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme jednomyselným rozhodnutím Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom; táto úprava môže stanoviť odchýlky, ak je to odôvodnené špecifickými problémami niektorého členského štátu.

Článok 20 (predtým článok 8c)

Každý občan únie má na území tretej krajiny, v ktorej sa nenachádza diplomatické zastupiteľstvo členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, právo na poskytnutie ochrany diplomatickými alebo konzulárnymi úradmi ktoréhokoľvek iného členského štátu a za tých istých podmienok ako štátni príslušníci daného štátu. Členské štáty dohodnú medzi sebou potrebné pravidlá a začnú medzinárodné rokovania potrebné na zabezpečenie tejto ochrany.

Článok 21 (predtým článok 8d)

Každý občan únie má petičné právo obrátiť sa na Európsky parlament podľa článku 194.

Každý občan únie sa môže obrátiť na ombudsmana ustanoveného v súlade s článkom 195.

Každý občan únie sa môže písomne obrátiť na ktorýkoľvek orgán alebo inštitúciu uvedenú v tomto článku alebo v článku 7 v niektorom z jazykov uvedených v článku 314 a má právo na odpoveď v tom istom jazyku.

Článok 22 (predtým článok 8e)

Komisia podá každé tri roky Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní ustanovení tejto časti zmluvy. Táto správa bude brať do úvahy rozvoj únie.

Na tomto základe a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, môže Rada jednomyselné na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať pravidlá na posilnenie alebo na doplnenie práv zakotvených v tejto časti, ktoré odporučí členským štátom na prijatie v súlade s ich ústavnými predpismi.

Č A S Ť III

POLITIKY SPOLOČENSTVA

HLAVA I

VOĽNÝ POHYB TOVARU

Článok 23 (predtým článok 9)

1. Spoločenstvo je založené na colnej únii, ktorá sa vzťahuje na celý obchod s tovarom a zahŕňa zákaz ciel na dovoz a vývoz tovaru medzi členskými štátmi, zákaz všetkých poplatkov, ktoré majú rovnaký účinok ako clá, ako aj prijatie Spoločného colného sadzobníka vo vzťahu k tretím krajinám.

2. Ustanovenia článku 25 a kapitoly 2 tejto hlavy sa vzťahujú na výrobky s pôvodom v členských štátoch, ako aj na výrobky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré sú v členských štátoch vo voľnom obeh.

Článok 24 (predtým článok 10)

Za výrobky vo voľnom obehú v členskom štáte sa považujú tie výrobky s pôvodom v tretích krajinách, pri ktorých boli splnené dovozné formálne náležitosti a zaplatené clá a poplatky s rovnakým účinkom ako iné splatné a vyrubené clá v tomto členskom štáte, ak sa na tieto výrobky nevzťahuje nárok na plné alebo čiastočné vrátenie týchto ciel a poplatkov.

KAPITOLA 1

COLNÁ ÚNIA

Článok 25 (predtým článok 12)

Clá na dovozy a vývozy a poplatky s rovnakým účinkom sa medzi členskými štátmi zakazujú. Tento zákaz sa vzťahuje taktiež na clá fiškálnej povahy.

Článok 26 (predtým článok 28)

Clá Spoločného colného sadzovníka určí Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 27 (predtým článok 29)

Komisia sa pri plnení úloh, ktorými je poverená podľa tejto kapitoly, riadi:

- a) nevyhnutnosťou podporovať obchod medzi členskými štátmi a tretími krajinami,
- b) vývojom podmienok hospodárskej súťaže v spoločenstve tak, aby sa zlepšila konkurencieschopnosť podnikov,
- c) požiadavkami zásobovania spoločenstva surovinami a polotovarmi; v tejto súvislosti Komisia dbá o to, aby medzi členskými štátmi nedochádzalo k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže v oblasti hotových výrobkov,
- d) nevyhnutnosťou vyhnúť sa vážnym poruchám v hospodárstve členských štátov a zabezpečiť racionálny rozvoj výroby a rozšírenie spotreby v spoločenstve.

KAPITOLA 2

ZÁKAZ MNOŽSTVOVÝCH OBMEDZENÍ MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

Článok 28 (predtým článok 30)

Množstvomé obmedzenia dovozu a všetky opatrenia s rovnocenným účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 29 (predtým článok 34)

Množstvomé obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.

Článok 30 (predtým článok 36)

Ustanovenia článkov 28 a 29 nevylučujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva. Tieto zákazy a obmedzenia však nesmú byť prostriedkami svojvoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Článok 31 (predtým článok 37)

1. Členské štáty prispôbia štátne monopoly obchodnej povahy tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia.

Ustanovenia tohto článku sa vzťahujú na každý orgán, prostredníctvom ktorého členský štát právne alebo fakticky, priamo alebo nepriamo kontroluje, riadi alebo významne ovplyvňuje dovoz alebo vývoz medzi členskými štátmi. Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na monopoly, ktoré štát zveril iným subjektom.

2. Členské štáty upustia od akéhokoľvek nového opatrenia, ktoré je v rozpore so zásadami stanovenými v odseku 1 alebo ktoré obmedzuje dosah článkov týkajúcich sa zákazu ciel a množstvových obmedzení medzi členskými štátmi.

3. Ak v štátnom monopole obchodnej povahy platia pravidlá, ktoré majú uľahčiť odbyt alebo zvýšiť zhodnocovanie poľnohospodárskych výrobkov, pri uplatňovaní pravidiel stanovených v tomto článku by sa mali podniknúť vhodné opatrenia na zabezpečenie rovnocenných záruk zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov.

HLAVA II

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Článok 32 (predtým článok 38)

1. Spoločný trh sa vzťahuje na poľnohospodárstvo a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami. "Poľnohospodárske výrobky" sú výrobky rastlinnej a živočíšnej výroby a rybného hospodárstva, ako aj výrobky po prvotnom spracovaní, ktoré s týmito výrobkami bezprostredne súvisia.

2. Pokiaľ články 33 až 38 nestanovia inak, pravidlá stanovené na vytvorenie spoločného trhu sa vzťahujú aj na poľnohospodárske výrobky.

3. Výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 33 až 38, sú uvedené v prílohe I k tejto zmluve.

4. Fungovanie a rozvoj spoločného trhu poľnohospodárskych výrobkov sprevádza zavádzanie spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Článok 33 (predtým článok 39)

1. Cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky je:

- a) zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporovaním technického pokroku a zabezpečovaním racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily,

- b) zabezpečiť týmto spôsobom primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, najmä zvýšením individuálnych príjmov jednotlivcov pracujúcich v poľnohospodárstve,
- c) stabilizovať trhy,
- d) zabezpečiť riadne zásobovanie,
- e) zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny.

2. Pri vypracovávaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a osobitných metód na jej uplatňovanie treba prihliadať:

- a) na zvláštnu povahu poľnohospodárskej činnosti vyplývajúcu zo sociálnej štruktúry poľnohospodárstva a zo štrukturálnych a prírodných rozdielov medzi rôznymi poľnohospodárskymi oblasťami,
- b) na nevyhnutnosť postupného vykonávania príslušných zmien,
- c) na skutočnosť, že poľnohospodárstvo predstavuje v členských štátoch odvetvie úzko späté s celým hospodárstvom.

Článok 34 (predtým článok 40)

1. Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33 sa zavedie spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov.

V závislosti od daných výrobkov sa táto organizácia uskutoční niektorou z nasledujúcich foriem:

- a) spoločnými pravidlami hospodárskej súťaže,
- b) povinnou koordináciou vnútroštátnych trhových systémov,
- c) európskou organizáciou trhu.

2. Spoločná organizácia trhu podľa odseku 1 môže zahŕňať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33, najmä reguláciu cien, pomoc výrobe a odbytu rôznych výrobkov, skladovanie a preklenovacie opatrenia a spoločné mechanizmy na stabilizáciu dovozu alebo vývozu.

Spoločná organizácia sa obmedzí na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 33 bez akejkoľvek diskriminácie medzi výrobcami alebo spotrebiteľmi v rámci spoločenstva.

Spoločná cenová politika vychádza zo spoločných kritérií a jednotných metód výpočtu.

3. Aby spoločná organizácia uvedená v odseku 1 dosiahla stanovené ciele, môže sa vytvoriť jeden alebo viac poľnohospodárskych usmerňovacích a záručných fondov.

Článok 35 (predtým článok 41)

Na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33 možno v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky zaviesť tieto opatrenia:

- a) usilovať sa o účinnú koordináciu v oblasti odborného vzdelávania, výskumu a šírenia poľnohospodárskych poznatkov; táto koordinácia môže zahŕňať spoločné financovanie projektov alebo orgánov,
- b) prijať spoločné opatrenia na podporu spotreby niektorých výrobkov.

Článok 36 (predtým článok 42)

Ustanovenia kapitoly o pravidlách hospodárskej súťaže sa vzťahujú na výrobu a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami len v rozsahu, aký určí Rada podľa článku 37 odsekov 2 a 3 a v súlade so stanoveným postupom a so zreteľom na ciele uvedené v článku 33.

Rada môže najmä schváliť poskytovanie pomoci:

- a) na ochranu podnikov znevýhodnených štruktúrnymi alebo prírodnými podmienkami,
- b) v rámci programov hospodárskeho rozvoja.

Článok 37 (predtým článok 43)

1. Na stanovenie všeobecných smerov spoločnej poľnohospodárskej politiky zvolá Komisia hneď po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy konferenciu členských štátov, na ktorej sa porovnajú poľnohospodárske politiky členských štátov najmä tým, že sa zostaví bilancia zdrojov a potrieb členských štátov.

2. S prihliadnutím na výsledky konferencie uvedenej v odseku 1 predloží Komisia po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom do dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tejto zmluvy návrhy na vypracovanie a vykonávanie spoločnej poľnohospodárskej politiky vrátane nahradenia vnútroštátnych organizácií trhu jednou z foriem spoločnej organizácie trhu uvedených v článku 34 odseku 1, ako aj na uskutočnenie opatrení presne vymedzených v tejto hlave.

Tieto návrhy zohľadnia vzájomnú závislosť poľnohospodárskych otázok uvedených v tejto hlave.

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom Rada vydá kvalifikovanou väčšinou nariadenia, smernice alebo prijme rozhodnutia, pričom sa zachováva oprávnenie Rady dávať príslušné odporúčania.

3. Kvalifikovanou väčšinou v súlade s odsekom 2 môže Rada nahradiť vnútroštátne trhové organizácie spoločnou organizáciou stanovenou v článku 34 odseku 1, ak:

- a) spoločná organizácia poskytuje členským štátom, ktoré sú proti tomuto opatreniu a ktoré majú vlastnú organizáciu danej výroby, rovnaké záruky zamestnanosti a životnej úrovne príslušných výrobcov, a to s prihliadnutím na možnosti prispôsobenia a potrebné špecializácie,
- b) spoločná organizácia trhu zabezpečí obchodu v rámci spoločenstva podmienky podobné tým, ktoré existujú na vnútroštátnom trhu.

4. Ak vznikne spoločná organizácia určitých surovín pred zavedením spoločnej organizácie trhu pre zodpovedajúce spracované výrobky, môžu sa suroviny použité pri spracovaní výrobkov určených na vývoz do tretích krajín doviesť z krajiny, ktorá nie je členom spoločenstva.

Článok 38 (predtým článok 46)

Ak v niektorom členskom štáte podlieha určitý výrobok vnútroštátnej trhovej organizácii alebo vnútorným pravidlám s rovnakým účinkom, ktorý nepriaznivo ovplyvní konkurencieschopnosť podobnej výroby v inom členskom štáte, členské štáty si uplatnia vyrovnávací poplatok na dovoz týchto výrobkov z členského štátu, kde takáto organizácia alebo pravidlá existujú, za predpokladu, že tento štát nezaviedol vyrovnávací poplatok na vývoz.

Komisia stanoví výšku týchto poplatkov v takej miere, aby sa obnovila potrebná rovnováha. Môže poskytnúť oprávnenie aj na prijatie iných opatrení a sama určiť ich podmienky a podrobnosti.

HLAVA III

VOĽNÝ POHYB OSÔB, SLUŽIEB A KAPITÁLU

KAPITOLA 1

PRACOVNÍCI

Článok 39 (predtým 48)

1. Zabezpečí sa voľný pohyb pracovníkov v rámci spoločenstva.
2. Voľný pohyb pracovníkov zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.
3. S výnimkou obmedzení odôvodnených verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a ochranou verejného zdravia majú pracovníci právo:
 - a) uchádzať sa o skutočne ponúkané pracovné miesta,
 - b) voľne sa na tento účel pohybovať na území členských štátov,
 - c) na pobyt v niektorom z členských štátov na účel zamestnania v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych aktov, ktorými sa upravuje zamestnávanie vlastných štátnych príslušníkov tohto štátu,
 - d) po ukončení zamestnania zostať na území členského štátu za podmienok ustanovených vo vykonávacích nariadeniach, ktoré stanoví Komisia.
4. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na zamestnávanie v štátnej službe alebo verejnej službe.

Článok 40 (predtým článok 49)

V súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom Rada vydá smernice alebo nariadenia o opatreniach potrebných na to, aby sa zabezpečil voľný pohyb pracovníkov, ako to vymedzuje článok 39, a to najmä:

- a) zabezpečením úzkej spolupráce medzi vnútroštátnymi službami zamestnanosti,
- b) odstraňovaním takých správnych postupov a praktík a stanovených lehôt na prístup k zamestnaniu, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo z predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých by bolo prekážkou liberalizácie pohybu pracovníkov,
- c) odstraňovaním všetkých lehôt a iných obmedzení ustanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo v predchádzajúcich dohodách medzi členskými štátmi, ktoré vytvárajú pracovníkom iných členských štátov iné podmienky na slobodný výber zamestnania ako pre vlastných pracovníkov,
- d) vytvorením vhodného mechanizmu, ktorý by umožnil prepojenie medzi ponukou pracovných miest a dopytu po nich a uľahčil vyrovnanie ponuky a dopytu na trhu práce tak, aby sa predišlo vážnejšiemu ohrozeniu životnej úrovne a zamestnanosti v rôznych regiónoch a priemyselných odvetviach.

Článok 41 (predtým článok 50)

V rámci spoločného programu členské štáty podporia výmenu mladých pracovníkov.

Článok 42 (predtým článok 51)

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijme v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; na tento účel uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom a od nich závislým osobám zabezpečia:

- a) započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín na účel získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;
- b) vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

Rada sa počas postupu uvedeného v článku 251 uznáva jednomyseľne.

KAPITOLA 2

PRÁVO USADIŤ SA

Článok 43 (predtým článok 52)

V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle článku 48 odseku 2 za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.

Článok 44 (predtým článok 54)

1. Na dosiahnutie slobody usadiť sa v určitej činnosti Rada vydá smernice v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.

2. Rada a Komisia si plnia povinnosti, ktoré im vyplývajú z predchádzajúcich ustanovení, a to najmä:

- a) prioritne riešia spravidla tie odbory činnosti, pri ktorých sloboda usadiť sa výrazne prispieva k rozvoju výroby a obchodu,
- b) zabezpečujú úzku spoluprácu medzi príslušnými orgánmi členských štátov, aby zistili konkrétnu situáciu v daných činnostiach v rámci spoločenstva,
- c) zrušia také správne postupy a praktiky, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych právnych predpisov alebo predchádzajúcich dohôd medzi členskými štátmi, dodržiavanie ktorých tvorí prekážku slobody usadiť sa,
- d) zaručia pracovníkom jedného členského štátu zamestnaným na území iného členského štátu, aby mohli na tomto území zotrvať a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, ak spĺňajú podmienky, ktoré by museli v tomto štáte splniť v čase, keď zamýšľali začať vykonávať túto činnosť,

- e) umožnia štátnym príslušníkom jedného členského štátu nadobúdať a užívať nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území iného členského štátu, pokiaľ to nie je v rozpore so zásadami uvedenými v článku 33 ods. 2),
- f) postupne odstraňujú obmedzenia slobody usadiť sa vo všetkých odvetviach hospodárskej činnosti, ktoré prichádzajú do úvahy vzhľadom na podmienky zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností na území niektorého členského štátu, ako aj na podmienky upravujúce vstup pracovníkov materského podniku do riadiacich alebo dozorných orgánov ich obchodných zastúpení, organizačných zložiek alebo dcérskych spoločností,
- g) v potrebnej miere koordinujú ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb, ako sa to vyžaduje v členských štátoch od spoločností alebo firiem v zmysle článku 48 ods. 2) s cieľom zabezpečiť rovnocenné záruky v celom spoločenstve,
- h) zabezpečujú, aby sa podmienky usadenia nenarušili pomocou poskytovanou členskými štátmi.

Článok 45 (predtým článok 55)

Ustanovenia tejto kapitoly sa v členskom štáte nevzťahujú na činnosti, ktoré v tomto štáte súvisia, hoci len príležitostne, s výkonom štátnej moci.

Rada môže na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou hlasov stanoviť, že ustanovenia tejto kapitoly sa na určité činnosti nevzťahujú.

Článok 46 (predtým článok 56)

1. Ustanovenia tejto kapitoly a opatrenia z nich vyplývajúce rešpektujú ustanovenia stanovené zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym aktom, osobitne upravujúce postavenie cudzích štátnych príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

2. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 vydá usmernenia na koordináciu vyššie uvedených ustanovení.

Článok 47 (predtým článok 57)

1. S cieľom uľahčiť zriadenie a vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti osôb vydá Rada v súlade s postupom stanoveným v článku 251 smernice na vzájomné uznávanie diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách.

2. Na ten istý účel vydá Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 smernice na koordináciu ustanovení týkajúcich sa začatia a vykonávania činností samostatne zárobkovo činných osôb, upravených v členských štátoch zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením. Rada, uznášajúc sa počas postupu uvedeného v článku 251 jednomyseľne, rozhodne o smerniciach, ktorých vykonanie si aspoň v jednom členskom štáte vyžaduje zmeniť a doplniť existujúce zásady stanovené zákonom upravujúcim kvalifikačné a odborné predpoklady, prípravu a podmienky výkonu povolania fyzickými osobami. V ostatných prípadoch rozhoduje Rada kvalifikovanou väčšinou.

3. Pri lekárskom povolaní, zdravotníckych povolaniach a povolaní lekárniky postupné zrušenie obmedzení závisí od koordinácie podmienok na výkon povolania v jednotlivých členských štátoch.

Článok 48 (predtým článok 58)

So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v spoločenstve, sa na účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.

Spoločnosťami sa rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.

KAPITOLA 3

SLUŽBY

Článok 49 (predtým článok 59)

V rámci nasledujúcich ustanovení sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v spoločenstve vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom štáte spoločenstva ako príjemca služieb.

Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozšíriť platnosť týchto ustanovení aj pre štátnych príslušníkov tretích štátov, ktorí poskytujú služby a sú usadení v rámci spoločenstva.

Článok 50 (predtým článok 60)

V zmysle tejto zmluvy sa za služby považujú plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb.

Služby zahŕňajú najmä:

- a) činnosti priemyselnej povahy,
- b) činnosti obchodnej povahy,
- c) činnosti remeselnej povahy,
- d) činnosti v oblasti slobodných povolání.

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly o práve usadiť sa, poskytovateľ služieb môže dočasne vykonávať svoju činnosť v štáte, v ktorom sa služba poskytuje za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá svojim vlastným štátnym príslušníkom.

Článok 51 (predtým článok 61)

1. Slobodu poskytovať služby v oblasti dopravy upravujú ustanovenia hlavy o doprave.
2. Liberalizácia bankových a poisťovacích služieb spojená s voľným pohybom kapitálu sa uskutoční v súlade s liberalizáciou pohybu kapitálu.

Článok 52 (predtým článok 63)

1. S cieľom dosiahnuť liberalizáciu určitého typu služieb vydá Rada kvalifikovanou väčšinou smernice na návrh Komisie a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a s Európskym parlamentom.
2. Smernice vymedzené v odseku 1 sa spravidla prednostne týkajú služieb, ktoré majú priamy vplyv na výrobné náklady alebo liberalizácia ktorých prispieva k podpore obchodu s tovarmi.

Článok 53 (predtým článok 64)

Členské štáty vyhlasujú, že sú pripravené uskutočniť liberalizáciu služieb vo väčšom rozsahu, ako vyžadujú smernice vydané v zmysle článku 52 ods. 1), ak im to dovoľí celková hospodárska situácia a situácia v príslušnom hospodárskom odvetví.

Na tento účel Komisia vydá príslušným členským štátom odporúčania.

Článok 54 (predtým článok 65)

Kým sa nezrušia obmedzenia slobody poskytovať služby, platia v každom členskom štáte pre všetkých poskytovateľov služieb bez rozdielu štátnej príslušnosti a bydliska ustanovenia článku 49 ods. 1).

Článok 55 (predtým článok 66)

Ustanovenia článkov 45 až 48 sa použijú pre otázky upravené touto kapitolou.

KAPITOLA 4

KAPITÁL A PLATBY

Článok 56 (predtým článok 73b)

1. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami.
2. V rámci ustanovení tejto kapitoly sú zakázané všetky obmedzenia platieb medzi členskými štátmi a medzi tretími krajinami.

Článok 57 (predtým článok 73c)

1. Ustanovenia článku 56 sa prijímajú bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie obmedzení vo vzťahu k tretím krajinám, ktoré platia vo vnútroštátnom práve alebo v práve spoločenstva k 31. decembru 1993 z hľadiska pohybu kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín, týkajúcich sa priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo vstupu cenných papierov na kapitálové trhy.
2. V úsilí dosiahnuť voľný pohyb kapitálu medzi členskými štátmi a tretími krajinami v čo najväčšom rozsahu a pri rešpektovaní ostatných kapitol tejto zmluvy môže Rada na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou hlasov prijať opatrenia o pohybe kapitálu do tretích krajín a z tretích krajín v oblasti priamych investícií – vrátane investícií do nehnuteľného majetku, usadenia sa, poskytovania finančných služieb alebo prístupu cenných papierov na kapitálové trhy. Pri opatreniach prijatých podľa tohto odseku, ktoré sú v oblasti liberalizácie pohybu kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín v práve spoločenstva krokom späť, sa vyžaduje jednotnosť.

Článok 58 (predtým článok 73d)

1. Ustanovenia článku 56 majú bez toho, aby boli dotknuté práva členských štátov:
 - a) uplatňovať príslušné ustanovenia ich daňových zákonov, ktoré rozlišujú daňových poplatníkov podľa miesta bydliska alebo podľa miesta, kde investovali kapitál,

b) prijať všetky potrebné opatrenia, najmä v oblasti daňového systému a dohľadu nad finančnými inštitúciami, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych predpisov, alebo stanoviť postupy na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely alebo prijať opatrenia, ktoré možno odôvodniť verejným záujmom či verejnou bezpečnosťou.

2. Ustanovenia tejto kapitoly nemajú vplyv na uplatňovanie obmedzení práva usadiť sa zlučiteľných s touto zmluvou.

3. Opatrenia a postupy uvedené v odsekoch 1 a 2 však nesmú byť prostriedkom na svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzovanie voľného pohybu kapitálu a platieb vymedzených v článku 56.

Článok 59 (predtým článok 73f)

Ak pohyb kapitálu do tretích krajín alebo z tretích krajín vo výnimočných okolnostiach spôsobí alebo hrozí, že spôsobí vážne ťažkosti fungovaniu hospodárskej a menovej únie, na návrh Komisie a po porade s ECB môže Rada kvalifikovanou väčšinou hlasov prijať voči tretím krajinám ochranné opatrenie na obdobie najviac šiestich mesiacov za predpokladu, že takéto opatrenia sú jednoznačne nevyhnutné.

Článok 60 (predtým článok 73g)

1. Ak sa činnosť spoločnosti, ako ju predvída článok 301, pokladá za nevyhnutnú, môže Rada prijať potrebné naliehavé opatrenia v oblasti pohybu kapitálu a platieb so zreteľom na tretie krajiny, a to postupom vymedzeným v článku 301.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 297, a za predpokladu, že Rada neprijme opatrenia podľa odseku 1, členský štát môže z vážnych politických dôvodov a z dôvodov naliehavosti prijať jednostranné opatrenia voči tretej krajine týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb. Komisia a ostatné členské štáty musia byť o týchto opatreniach informované najneskôr do dátumu, keď nadobudnú platnosť.

Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že daný členský štát tieto opatrenia musí zmeniť alebo zrušiť. Predseda Rady informuje o každom takom rozhodnutí Európsky parlament.

HLAVA IV (predtým hlava IIIa)

VÍZOVÁ, AZYLOVÁ, PRISŤAHOVALECKÁ POLITIKA A INÉ POLITIKY, KTORÉ SA TÝKAJÚ VOĽNÉHO POHYBU OSÔB

Článok 61 (predtým článok 73i)

S cieľom postupne vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a práva Rada prijme:

- a) do piatich rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy opatrenia na zabezpečenie voľného pohybu osôb v súlade s článkom 14 v spojitosti s priamo nadväzujúcimi sprievodnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu a prisťahovalectva podľa článku 62 odsekov 2 a 3 a článku 63 odseku 1 písm. a) a 2 písm. a), ako aj opatrenia na prevenciu a boj proti trestnej činnosti podľa ustanovení článku 31 písm. e) Zmluvy o Európskej únii.,
- b) ostatné opatrenia v oblasti azylu, prisťahovalectva a ochrany práv štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade s ustanovením článku 63,
- c) opatrenia v oblasti súdnej spolupráce v občianskoprávných veciach tak, ako je to stanovené v článku 65,

- d) primerané opatrenia na podporu a posilnenie správnej spolupráce tak, ako je to stanovené v článku 66,
- e) opatrenia v oblasti policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach zamerané na dosiahnutie vysokej úrovne bezpečnosti prevenciou a bojom proti trestnej činnosti v rámci únie v súlade s ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii.

Článok 62 (predtým článok 73j)

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 67 do piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy prijme:

1. opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby v súlade s článkom 14 neboli pri prekročení vnútorných hraníc kontrolované osoby, či už sú to občania únie, alebo štátni príslušníci tretích krajín;
2. opatrenia o prekročení vonkajších hraníc členských štátov, ktoré stanovia:
 - a) pravidlá a postupy, ktoré majú členské štáty dodržiavať pri uskutočňovaní kontrol osôb na takýchto hraniciach,
 - b) vízové predpisy pri predpokladanom pobyte najviac troch mesiacov vrátane:
 - (i) zoznamu tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekročení vonkajších hraníc, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú od vízovej povinnosti oslobodení,
 - (ii) postupy a podmienky vydávania víz členskými štátmi,
 - (iii) jednotný formát pre víza,
 - (iv) pravidlá o jednotných vízach;
3. opatrenia na stanovenie podmienok, za ktorých sa štátni príslušníci tretích krajín môžu do troch mesiacov voľne pohybovať na území členských krajín.

Článok 63 (predtým článok 73k)

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 67 do piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy prijme:

1. azylové opatrenia v súlade so Ženevským dohovorom z 28. júla 1951 a Protokolom z 31. januára 1967 o postavení utečencov a inými príslušnými zmluvami v nasledujúcich oblastiach:
 - a) kritériá a mechanizmy určujúce, ktorý členský štát je zodpovedný za posudzovanie žiadosti o azyl predloženej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov,
 - b) minimálne pravidlá o prijatí žiadateľov o azyl v členských štátoch,
 - c) minimálne pravidlá s ohľadom na uznanie štátnych príslušníkov tretích krajín za utečencov,
 - d) minimálne pravidlá postupov členských štátov pri udeľovaní alebo odnímaní štatútu utečenca;
2. opatrenia o utečencoch a vyhnaných osobách v týchto oblastiach:
 - a) minimálne pravidlá o poskytnutí dočasnej ochrany vyhnaných osôb z tretích štátov, ktoré sa nemôžu vrátiť do krajiny svojho pôvodu, a osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu,
 - b) podporovať vyvážené úsilie členských štátov pri prijímaní a znášaní dôsledkov prijímania utečencov a vyhnaných osôb;

3. opatrenia prísťahovaleckej politiky v týchto oblastiach:

- a) podmienky vstupu a pobytu a pravidlá o postupe členských štátov pri udeľovaní víz a povolení na dlhodobý pobyt vrátane takých, ktoré sa vydávajú na účely opätovného spojenia rodiny,
- b) nelegálne prísťahovalectvo a nelegálny pobyt vrátane repatriácie osôb, ktoré sa nelegálne zdržujú v členskom štáte;

4. opatrenia na vymedzenie práv a podmienok, za ktorých štátni príslušníci tretích krajín s riadnym pobytom v členskom štáte sa môžu zdržiavať v iných členských štátoch.

Opatrenia prijaté Radou v súlade s odsekmi 3 a 4 nebránia žiadnemu členskému štátu, aby v daných oblastiach zachoval alebo zaviedol vnútroštátne opatrenia, ktoré sú zlučiteľné s touto zmluvou a medzinárodnými dohodami.

Opatrenia, ktoré sa prijímú podľa odsekov 2 písm. b), 3 písm. a) a 4 nepodliehajú vyššie uvedenej päťročnej lehote.

Článok 64 (predtým článok 73l)

1. Táto hlava sa nedotýka výkonu zodpovedností členských štátov s ohľadom na zachovávanie práva a poriadku a zabezpečenie vnútornej bezpečnosti.

2. V prípade, že sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v naliehavej núdzovej situácii charakterizovanej náhlym prílevom štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie prijať predbežné opatrenia v prospech dotknutých členských štátov, a to v trvaní nepresahujúcom šesť mesiacov.

Článok 65 (predtým článok 73m)

Opatrenia v oblasti súdnej spolupráce v občianskoprávných veciach s cezhraničnými dopadmi, ktoré sa majú prijať v súlade s článkom 67, pokiaľ je to potrebné na správne fungovanie vnútorného trhu, zahŕňajú:

a) zlepšenie a zjednodušenie

- systému cezhraničného doručovania súdnych a mimosúdnych dokumentov,
- spolupráce pri získavaní dôkazov,
- uznávania a výkonu rozhodnutí v občianskoprávných a obchodných veciach vrátane rozhodnutí v mimosúdne riešených veciach,

b) podporu zlučiteľnosti pravidiel uplatniteľných v členských štátoch týkajúcich sa kolíznych noriem a sporov o príslušnosť,

c) odstraňovanie prekážok riadneho fungovania občianskoprávného konania, ak je to nutné, podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľného v členských štátoch.

Článok 66 (predtým článok 73n)

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 67 prijme opatrenia na zabezpečenie spolupráce medzi príslušnými orgánmi štátnej správy členských štátov v oblastiach pokrytých touto hlavou, ako aj medzi týmito orgánmi a Komisiou.

Článok 67 (predtým článok 73o)

1. Počas prechodného obdobia piatich rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy sa Rada uznáva jednomyselne na návrh Komisie alebo z podnetu členského štátu a po porade s Európskym parlamentom.
2. Po tomto období piatich rokov:
 - sa Rada uznáva na návrh Komisie; Komisia preskúma každú žiadosť členského štátu na predloženie návrhu Rade,
 - po porade s Európskym parlamentom Rada jednomyselne rozhodne so zreteľom na všetky oblasti alebo časť oblastí pokrytých touto hlavou, ktoré sú upravené podľa postupu uvedeného v článku 251 a upravené vzhľadom na ustanovenia týkajúce sa právomocí Súdneho dvora.
3. Odlišne od odsekov 1 a 2 Rada po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy prijme kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom opatrenia uvedené v článku 62 ods. 2) písm. b) bodoch (i) a (iii).
4. Odlišne od odseku 2 Rada prijme opatrenia uvedené v článku 62 ods. 2) písm. b) bodoch (ii) a (iv) po uplynutí piatich rokov od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy v súlade s postupom uvedeným v článku 251.

Článok 68 (predtým článok 73p)

1. Článok 234 sa vzťahuje na túto hlavu za nasledujúcich okolností a podmienok: ak vznikne otázka výkladu tejto hlavy alebo platnosti a výkladu aktov uskutočnených orgánmi spoločenstva na základe tejto hlavy vo veci, ktorá je predmetom konania na súde členského štátu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok vo vnútroštátnom práve, požiada tento súd o vydanie nálezu Súdny dvor, ak to považuje za potrebné pre svoje rozhodnutie v danej veci.
2. Súdny dvor v žiadnom prípade nemá právomoc rozhodovať o opatreniach a rozhodnutiach prijatých podľa článku 62 ods. 1), týkajúcich sa dodržiavania práva a poriadku a zabezpečenia vnútornej bezpečnosti.
3. Rada, Komisia alebo členský štát môžu požiadať Súdny dvor o vydanie nálezu v otázke výkladu tejto hlavy alebo aktov orgánov spoločenstva založených na tejto hlave. Nález, ktorý Súdny dvor na takúto žiadosť vydá, sa nevzťahuje na rozsudky súdov členských štátov, ktoré sa stali právoplatnými.

Článok 69 (predtým článok 73q)

Uplatňovanie tejto hlavy podlieha ustanoveniam Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska a Protokolu o postavení Dánska bez toho, aby bol dotknutý Protokol o uplatňovaní určitých aspektov článku 14 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na Spojené kráľovstvo a Írsko.

HLAVA V (predtým hlava IV)

DOPRAVA

Článok 70 (predtým článok 74)

V tejto hlave sledujú členské štáty ciele tejto zmluvy v rámci spoločnej dopravnej politiky.

Článok 71 (predtým článok 75)

Na účel vykonania článku 70, a berúc do úvahy špecifické črty dopravy, Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov stanovuje:

- a) spoločné pravidlá platné pre medzinárodnú dopravu do členského štátu alebo z členského štátu alebo pri prechode cez územie jedného alebo viacerých členských štátov,
- b) podmienky, za ktorých môže prepravca, ktorý nemá sídlo na území členského štátu, v tomto členskom štáte uskutočňovať dopravu,
- c) opatrenia na zlepšenie bezpečnosti dopravy,
- d) ďalšie potrebné ustanovenia.

2. Odlišne od postupu stanoveného v odseku 1 stanoví Rada jednomyseľne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom pravidlá upravujúce zásady systému riadenia dopravy, ktorých uplatnenie by mohlo vážne ovplyvniť životnú úroveň, zamestnanosť a prevádzku dopravných zariadení niektorých oblastí. Pritom zohľadní nevyhnutnosť prispôbiť sa hospodárskemu vývoju dosiahnutému v dôsledku vytvorenia spoločného trhu.

Článok 72 (predtým článok 76)

Do stanovenia opatrení uvedených v článku 71 ods. 1) žiaden členský štát nesmie bez jednomyseľného súhlasu Rady upravovať predpisy platné v tejto oblasti od 1. januára 1958 alebo pre prístupujúce štáty od času ich pristúpenia tak, aby v porovnaní s domácimi dopravcami priamo alebo nepriamo znevýhodňovali dopravcov z iných členských štátov.

Článok 73 (predtým článok 77)

Pomoc je s touto zmluvou zlučiteľná, ak slúži na koordináciu dopravy alebo tvorí náhrady za plnenie niektorých záväzkov súvisiacich s verejnoprospešnou službou.

Článok 74 (predtým článok 78)

Všetky opatrenia prijaté v rámci tejto zmluvy v oblasti cien a podmienok dopravy prihliadajú na hospodársku situáciu dopravcov.

Článok 75 (predtým článok 79)

1. Diskriminácia v doprave v rámci spoločenstva formou rozdielných cien a podmienok na dopravu rovnakého tovaru po rovnakých dopravných trasách a v závislosti od krajiny pôvodu alebo určenia tovaru sa zruší.

2. Odsek 1 nebráni Rade, aby podľa článku 71 ods. 1) prijala ďalšie opatrenia.

3. Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom vydá pravidlá na vykonávanie ustanovení odseku 1.

Rada môže stanoviť najmä opatrenia potrebné na to, aby orgány spoločenstva mohli v súlade s pravidlom ustanoveným v odseku 1 zabezpečiť plné výhody tým, ktorým náležia.

4. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu všetky prípady diskriminácie podľa odseku 1 a po porade s príslušným členským štátom prijme potrebné rozhodnutia v súlade s ustanovením odseku 3.

Článok 76 (predtým článok 80)

1. Pri doprave v rámci spoločenstva sa zakazuje členským štátom uplatňovať ceny a podmienky, ktoré zahŕňajú akúkoľvek podporu alebo ochranu v záujme jedného alebo viacerých podnikov alebo priemyselných odvetví, pokiaľ to Komisia nepovolí.

2. Komisia preskúma z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorého členského štátu ceny a podmienky uvedené odseku 1 a prihliadne na jednej strane najmä na požiadavky príslušnej regionálnej hospodárskej politiky, na potreby nerozvinutých oblastí a na problémy v oblastiach vážne ovplyvnených politickými okolnosťami a na druhej strane na účinok týchto cien a podmienok na hospodársku súťaž medzi rôznymi druhmi dopravy.

Po porade s každým príslušným členským štátom Komisia vydá potrebné rozhodnutia.

3. Zákaz uvedený v odseku 1 sa nevzťahuje na sadzby zavedené na udržanie podmienok hospodárskej súťaže.

Článok 77 (predtým článok 81)

Clá alebo poplatky účtované dopravcom k dopravnej cene v súvislosti s prechodom hraníc nesmú presiahnuť rozumnú mieru stanovenú s prihliadnutím na skutočne vynaložené náklady.

Členské štáty sa usilujú tieto náklady postupne znižovať.

Komisia môže pri uplatňovaní tohto článku dávať členským štátom odporúčania.

Článok 78 (predtým článok 82)

Ustanovenia tejto hlavy nebránia Spolkovej republike Nemecko prijať opatrenia, pokiaľ sú nevyhnutné na vyrovnanie hospodárskych nevýhod, ktoré vznikli hospodárstvu niektorých oblastí Spolkovej republiky Nemecko postihnutých rozdelením.

Článok 79 (predtým článok 83)

Pri Komisii sa zriaďuje Poradný výbor zložený z odborníkov, ktorých vymenujú vlády členských štátov. Komisia sa v prípade potreby poradí s výborom o záležitostiach v oblasti dopravy bez toho, aby boli dotknuté právomoci Hospodárskeho a sociálneho výboru.

Článok 80 (predtým článok 84)

1. Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na železničnú dopravu, cestnú dopravu a vnútrozemskú vodnú dopravu.

2. Rada môže kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o tom, či, do akej miery a akým postupom možno stanoviť vhodné pravidlá pre námornú a leteckú dopravu.

Uplatnia sa procesné ustanovenia článku 71.

HLAVA VI (predtým hlava V)

SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ,
ZDAŇOVANIE A APROXIMÁCIU PRÁVA

KAPITOLA 1

PRAVIDLÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

Oddiel 1

PRAVIDLÁ UPLATŇOVANÉ NA PODNIKY

Článok 81(predtým článok 85)

1. Nasledujúce sa zakazuje ako nezlučiteľné so spoločným trhom: všetky dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu, najmä tie, ktoré:

- a) priamo alebo nepriamo určujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky,
- b) obmedzujú alebo kontrolujú výrobu, odbyt, technický rozvoj alebo investície,
- c) rozdeľujú trhy alebo zdroje zásobovania,
- d) uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých pleniach voči ostatným obchodným partnerom, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú,
- e) podmieňujú uzatváranie zmlúv s ostatnými zmluvnými stranami prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

2. Všetky dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa tohto článku sú automaticky neplatné.

3. Ustanovenia odseku 1 sa však neuplatnia na:

- dohody alebo kategórie dohôd medzi podnikateľmi,
- rozhodnutia alebo kategórie rozhodnutí združení podnikateľov,
- zosúladené postupy alebo kategórie zosúladených postupov,

ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich, a ktoré:

- a) neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov, a
- b) neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

Článok 82 (predtým článok 86)

Akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na spoločnom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné so spoločným trhom, ak sa tým ovplyvní obchod medzi členskými štátmi.

Takéto zneužívanie môže zahŕňať najmä:

- a) priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných nákupných alebo predajných cien alebo iných obchodných podmienok,
- b) obmedzovanie výroby, odbytu alebo technického rozvoja na úkor spotrebiteľov,
- c) uplatňovanie nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú,
- d) podmieňovanie uzatvárania zmlúv prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

Článok 83 (predtým článok 87)

1. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom Rada kvalifikovanou väčšinou vydá príslušné nariadenia alebo smernice na vykonávanie zásad stanovených v článkoch 81 a 82.

2. Nariadenia alebo smernice uvedené v odseku 1 sa prijímú najmä so zámerom:

- a) zaručiť dodržiavanie zákazov uvedených v článku 81 odseku 1 a článku 82 stanovením pokút a opakovaného ukladania pokút,
- b) stanoviť podrobné pravidlá uplatňovania článku 81 odseku 3 s prihliadnutím na nevyhnutnosť zabezpečiť účinný dozor pri čo najjednoduchšej správnej kontrole,
- c) ak je to potrebné, vymedziť rozsah uplatňovania ustanovení článkov 81 a 82 v jednotlivých hospodárskych odvetviach,
- d) vymedziť príslušné úlohy Komisie a Súdneho dvora pri uplatňovaní ustanovení uvedených v tomto odseku,
- e) vymedziť vzťah medzi vnútroštátnymi zákonmi a ustanoveniami tohto oddielu alebo prijatými podľa tohto článku.

Článok 84 (predtým článok 88)

Do nadobudnutia účinnosti opatrení vydaných podľa článku 83 rozhodujú orgány členských štátov o prípustnosti dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov, ako aj o zneužívaní dominantného postavenia na spoločnom trhu v súlade s právom príslušného členského štátu a s ustanoveniami článku 81, najmä odseku 3, a článku 82.

Článok 85 (predtým článok 89)

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 84, Komisia zabezpečí uplatňovanie zásad uvedených v článkoch 81 a 82. Na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu a v spolupráci s príslušnými orgánmi členských štátov, ktoré im poskytnú pomoc, Komisia prešetří každý prípad podozrenia z porušenia týchto zásad. Ak zistí, že k porušeniu došlo, navrhne vhodné opatrenia na jeho odstránenie.

2. Ak porušovanie zásad naďalej pokračuje, Komisia to uvedie v rozhodnutí s odôvodnením. Komisia môže svoje rozhodnutie zverejniť a zmocniť členské štáty, aby prijali opatrenia na nápravu situácie na základe podmienok a podrobností, ktoré stanoví.

Článok 86 (predtým článok 90)

1. V prípade verejnoprávnych podnikov a podnikov, ktorým členské štáty priznávajú osobitné alebo výlučné práva, tieto štáty neustanovia ani neponechajú v účinnosti opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami tejto zmluvy, najmä s pravidlami uvedeným v článkoch 12 a 81 až 89.
2. Podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú pravidlám tejto zmluvy, najmä pravidlám hospodárskej súťaže, za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami spoločenstva.
3. Komisia zabezpečí uplatňovanie ustanovení tohto článku a v prípade potreby vydá členským štátom príslušné smernice alebo rozhodnutia.

Oddiel 2

POMOC POSKYTOVANÁ ŠTÁTMI

Článok 87 (predtým článok 92)

1. Ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvyhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
2. So spoločným trhom je zlučiteľná:
 - a) pomoc sociálnej povahy poskytovaná jednotlivým spotrebiteľom za predpokladu, že sa poskytuje bez diskriminácie vo vzťahu k pôvodu výrobcov,
 - b) pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami,
 - c) pomoc poskytovaná hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko v dôsledku rozdelenia Nemecka v rozsahu potrebnom na vyrovnanie hospodárskych nevýhod spôsobených týmto rozdelením.
3. Za zlučiteľné so spoločným trhom možno považovať:
 - a) pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou,
 - b) pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu,
 - c) pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom,
 - d) pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v spoločenstve v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom,
 - e) iné druhy pomoci, ako ich vymedzia rozhodnutia Rady prijaté kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 88 (predtým článok 93)

1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu.

2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhládnuv od ustanovení článkov 226 a 227, predložiť vec priamo Súdnemu dvoru.

Na žiadosť členského štátu môže Rada jednomyselne rozhodnúť, že pomoc, ktorú štát poskytuje alebo zamýšľa poskytnúť, sa ako výnimka z ustanovení článku 87 alebo nariadení uvedených v článku 89 považuje za zlučiteľnú, a to za predpokladu, že takéto rozhodnutie odôvodňujú výnimočné okolnosti. Ak v súvislosti s touto pomocou Komisia už začala konať, ako je uvedené v prvom pododseku tohto odseku, podaním žiadosti Rade sa toto konanie zastavuje až do vyjadrenia Rady.

Ak sa Rada do troch mesiacov od podania tejto žiadosti nevyjadrí, o veci rozhodne Komisia.

3. Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom podľa článku 87, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.

Článok 89 (predtým článok 94)

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom môže Rada kvalifikovanou väčšinou vydať akékoľvek nariadenia potrebné na uplatnenie článkov 87 a 88 a najmä môže stanoviť podmienky uplatnenia článku 88 ods. 3), ako aj uviesť druhy pomoci, ktoré sú vyňaté z tohto postupu.

KAPITOLA 2

DAŇOVÉ USTANOVENIA

Článok 90 (predtým článok 95)

Žiaden členský štát nezdaní výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky.

Ďalej, žiaden členský štát nezdaní výrobky iných členských štátov nijakou vnútroštátnou daňou, ktorá nepriamo ochraňuje iné výrobky.

Článok 91 (predtým článok 96)

Navrátenie vnútroštátnych daní pri výrobkoch vyvázaných na územie niektorého členského štátu nepresiahne vnútroštátne dane, ktoré sa im priamo či nepriamo ukladajú.

Článok 92 (predtým článok 98)

S výnimkou dane z obratu, spotrebnej dane a iných foriem nepriamych daní sa pri vývoze výrobkov do iných členských štátov poskytuje zľava a vrátenie a pri dovoze z členských štátov sa poskytujú vyrovnávacie poplatky, len ak pripravované opatrenie predtým na obmedzené obdobie schváli Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 93 (predtým článok 99)

Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom prijme jednomyseľne pravidlá na zosúladowanie právnych predpisov týkajúcich sa dane z obratu, spotrebných daní a iných foriem nepriameho zdaňovania, aby sa tým zabezpečilo vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu v lehote uvedenej v článku 14.

KAPITOLA 3

APROXIMÁCIA PRÁVA

Článok 94 (predtým článok 100)

Rada jednomyseľne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom vydá smernice na aproximáciu zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré priamo ovplyvňujú vytvorenie alebo fungovanie spoločného trhu.

Článok 95 (predtým článok 100a)

1. Odlišne od článku 94 sa nasledujúce ustanovenia použijú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 14, pokiaľ táto zmluva neustanoví inak. Rada v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijíma opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.
2. Odsek 1 sa nevzťahuje na fiškálne ustanovenia, na ustanovenia, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb, ani na tie, ktoré sa týkajú práv a záujmov zamestnancov.
3. Komisia vo svojich návrhoch podľa odseku 1, ktoré sa týkajú zdravia, bezpečnosti, ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa, berie za základ vysokú úroveň takejto ochrany, prihliadajúc najmä na vývoj vychádzajúci z nových vedeckých poznatkov. V rámci svojich príslušných právomocí sa tento cieľ usiluje dosiahnuť aj Európsky parlament a Rada.
4. Ak po prijatí zosúladowacích opatrení Radou alebo Komisiou členský štát z dôležitých dôvodov uvedených v článku 30 alebo týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia považuje za nevyhnutné zachovať vnútroštátne ustanovenia, upovedomí o nich Komisiu a uvedie dôvody ich zachovania.
5. Okrem toho, bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, ak po prijatí zosúladowacích opatrení Radou alebo Komisiou považuje členský štát za nevyhnutné zaviesť na základe svojich špecifických problémov nové vnútroštátne ustanovenia vychádzajúce z nových vedeckých poznatkov na ochranu životného alebo pracovného prostredia, upovedomí o týchto ustanoveniach Komisiu a uvedie dôvody ich zavedenia.

6. Komisia do šiestich mesiacov po oznámení uvedenom v odsekoch 4 a 5 dané vnútroštátne ustanovenia schváli alebo zamietne na základe overenia, že neslúžia svojvoľnej diskriminácii alebo skrytému obmedzovaniu obchodu medzi členskými štátmi a nebránia fungovaniu vnútorného trhu.

Ak Komisia v tejto lehote nerozhodne, vnútroštátne ustanovenia uvedené v odsekoch 4 a 5 sa považujú za schválené.

V prípadoch opodstatnených komplexnosťou veci a za predpokladu, že sa tým neohrozí ľudské zdravie, môže Komisia upovedomiť daný členský štát o prípadnom predĺžení uvedenej lehoty najviac o ďalších šesť mesiacov.

7. Ak je podľa odseku 6 členský štát oprávnený zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia odlišné od zosúlad'ovacieho opatrenia, Komisia okamžite preskúma, či treba navrhnúť prispôsobenie tohto opatrenia.

8. Ak členskému štátu vznikne v určitej oblasti, ktorá bola predmetom zosúlad'ovacích opatrení, špecifický problém verejného zdravia, dá tento do pozornosti Komisie, ktorá okamžite preskúma, či treba Rade navrhnúť príslušné opatrenia.

9. Odchylné od postupov stanovených v článkoch 226 a 227 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát podať vec priamo Súdnemu dvoru, ak sa domnieva, že iný členský štát neprimerane využíva právomoci stanovené v tomto článku.

10. Zosúlad'ovacie opatrenia uvedené vyššie obsahujú v odôvodnených prípadoch aj ochrannú doložku oprávňujúcu členské štáty, aby z jedného alebo viacerých dôvodov nehospodárskej povahy uvedených v článku 30 prijali dočasné opatrenia podliehajúce kontrolnému postupu spoločenstva.

Článok 96 (predtým článok 101)

Ak Komisia zistí, že rozdiely medzi ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení členských štátov narušajú podmienky hospodárskej súťaže na spoločnom trhu a že je to potrebné odstrániť, poradí sa s príslušnými členskými štátmi.

Ak takéto porady nepovedú k dohode, ktorá by toto narušenie odstránila, Rada na návrh Komisie vydá kvalifikovanou väčšinou potrebné smernice. Komisia a Rada môžu prijať aj iné vhodné opatrenia stanovené v tejto zmluve.

Článok 97 (predtým článok 102)

1. Ak sa možno odôvodnene obávať, že prijatie alebo zmena ustanovení zákona, iného právneho predpisu alebo správneho opatrenia spôsobí narušenie v zmysle článku 96, členský štát, ktorý ich chce prijať alebo zmeniť, sa poradí s Komisiou. Po porade s členskými štátmi Komisia odporučí príslušným štátom vhodné opatrenia na zamedzenie narušenia.

2. Ak sa štát, ktorý má zámer prijať alebo zmeniť ustanovenia, nepodriadi odporúčaniam Komisie, nemožno vyžadovať, aby ostatné členské štáty zmenili v zmysle článku 96 svoje vlastné ustanovenia na odstránenie tohto porušenia. Ak členský štát, ktorý nesplnil odporúčanie Komisie a narušením spôsobí škodu len sebe, nepoužije sa ustanovenie článku 96.

HLAVA VII (predtým hlava VI)

HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

KAPITOLA 1

HOSPODÁRSKA POLITIKA

Článok 98 (predtým článok 102a)

Členské štáty riadia svoje hospodárske politiky so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov spoločenstva uvedených v článku 2 a v nadväznosti na hlavné smery uvedené v článku 99 ods. 2). Členské štáty a spoločenstvo postupujú v súlade so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou a podporujú efektívne rozdeľovanie zdrojov pri dodržiavaní zásad stanovených v článku 4.

Článok 99 (predtým článok 103)

1. Členské štáty považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady v súlade s ustanoveniami článku 98.

2. Rada na odporúčanie Komisie prijme kvalifikovanou väčšinou návrh hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a spoločenstva a podá o tom správu Európskej rade.

Európska rada na základe tejto správy Rady prerokuje závery hlavných smerov hospodárskych politík členských štátov a spoločenstva.

Na základe týchto záverov Rada prijme kvalifikovanou väčšinou odporúčanie, ktoré vymedzí tieto hlavné smery. Rada o svojom odporúčaní informuje Európsky parlament.

3. Na zabezpečenie užšej spolupráce v hospodárskych politikách a nepretržitej konvergencie hospodárskej výkonnosti štátov Rada sleduje hospodársky rozvoj v členských štátoch a v spoločenstve, ako aj súlad medzi hospodárskymi politikami a hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 a na základe správ predkladaných Komisiou pravidelne uskutočňuje celkové hodnotenie.

Na účel tohto mnohostranného dohľadu členské štáty postúpia Komisii informácie o významných opatreniach, ktoré prijali v oblasti hospodárskej politiky a ďalšie potrebné informácie.

4. Ak sa podľa postupu uvedeného v odseku 3 zistí, že hospodárske politiky určitého členského štátu nie sú v súlade s hlavnými smermi uvedenými v odseku 2 alebo že ohrozujú fungovanie hospodárskej a menovej únie, na odporúčanie Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou podať tomuto členskému štátu nevyhnutné odporúčania. Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že tieto odporúčania zverejní.

Predseda Rady a predseda Komisie podajú Európskemu parlamentu správu o výsledkoch mnohostranného dohľadu. Ak Rada zverejní svoje odporúčania, možno vyzvať predsedu Rady, aby vystúpil pred príslušným výborom Európskeho parlamentu.

5. V súlade s postupom uvedeným v článku 252 môže Rada prijať podrobné pravidlá mnohostranného dohľadu podľa odsekov 3 a 4 tohto článku.

Článok 100 (predtým článok 103a)

1. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek ostatné postupy stanovené v tejto zmluve, môže Rada na návrh Komisie jednomyseľne rozhodnúť o opatreniach primeraných hospodárskej situácii, najmä keď vzniknú ťažkosti v zásobovaní určitými výrobkami.
2. Ak má členský štát ťažkosti alebo mu hrozia vážne problémy spôsobené výnimočnými udalosťami, ktoré sú mimo jeho kontroly, môže Rada na návrh Komisie za určitých podmienok poskytnúť tomuto štátu finančnú pomoc spoločenstva. Ak sú vážne ťažkosti spôsobené prírodnými katastrofami, Rada sa uznáva kvalifikovanou väčšinou. Predseda Rady informuje o takomto rozhodnutí Európsky parlament.

Článok 101 (predtým článok 104)

1. Prečerpávanie účtov či získavanie iného druhu úveru v ECB alebo v centrálnych bankách členských štátov (ďalej len „národné centrálné banky“) v prospech inštitúcií a orgánov spoločenstva, ústredných vlád, regionálnych, miestnych alebo iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov je rovnako zakázané ako priame odkúpenie ich pohľadávok alebo dlhov národnými centrálnymi bankami alebo ECB.
2. Odsek 1 sa nevzťahuje na úverové inštitúcie vo verejnom vlastníctve, s ktorými národné centrálné banky a ECB v oblasti ponuky finančných zdrojov z centrálnych bánk zaobchádzajú rovnako ako so súkromnými úverovými inštitúciami.

Článok 102 (predtým článok 104a)

1. Akékoľvek opatrenie, ktoré nie je založené na dôvodoch verejného dohľadu a ktoré umožňuje zvýhodnený prístup inštitúciám alebo orgánom spoločenstva, ústredným vládam, regionálnym, miestnym alebo iným verejným orgánom, iným subjektom spravovaným verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov k finančným inštitúciám, je zakázané.
2. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 252 do 1. januára 1994 spresní definície na uplatnenie zákazu podľa odseku 1.

Článok 103 (predtým článok 104b)

1. Spoločenstvo nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnymi podnikmi ktoréhokoľvek členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu. Členský štát nezodpovedá za záväzky ani nepreberá záväzky ústredných vlád, regionálnych, miestnych a iných verejných orgánov, iných spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnymi podnikmi iného členského štátu bez toho, aby boli dotknuté vzájomné finančné záruky spoločného uskutočnenia určitého projektu.
2. Ak je to potrebné, môže Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 252 spresniť definície pre uplatnenie zákazu podľa článku 101 a tohto článku.

Článok 104 (predtým článok 104c)

1. Členské štáty sa vyhýbajú nadmernému štátnemu deficitu.
2. Komisia sleduje vývoj rozpočtovej situácie a výšku štátneho dlhu v členských štátoch s cieľom odhaliť hrubé chyby. Skúma najmä dodržiavanie rozpočtovej disciplíny na základe dvoch nasledujúcich kritérií:
 - a) či pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácejmu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu okrem prípadov,

- ak tento pomer podstatne klesol alebo ak sa neustále znižuje a dosahuje úroveň, ktorá sa približuje referenčnej hodnote,
- alebo ak prekročenie nad referenčnú hodnotu je len výnimočné alebo dočasné a tento pomer sa pohybuje tesne pri referenčnej hodnote;

b) či pomer štátneho dlhu k hrubému domácemu produktu neprekračuje referenčnú hodnotu okrem prípadov, keď sa tento pomer dostatočne znižuje a vyhovujúcim tempom sa približuje referenčnej hodnote.

Referenčné hodnoty sú vymedzené v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

3. Ak členský štát nesplní požiadavky vyplývajúce z jedného alebo z oboch uvedených kritérií, Komisia pripraví správu. Správa Komisie prihliadne tiež na to, či štátny deficit prekračuje štátne výdavky na investície a zohľadní všetky ostatné závažné faktory vrátane stavu hospodárskeho a rozpočtového výhľadu členského štátu na stredne dlhé obdobie.

Komisia môže pripraviť správu aj vtedy, ak bez ohľadu na plnenie požiadaviek podľa týchto kritérií je toho názoru, že v členskom štáte je riziko nadmerného deficitu.

4. Výbor zriadený podľa článku 114 vypracuje stanovisko k správe Komisie.

5. Ak Komisia usúdi, že v členskom štáte existuje alebo môže vzniknúť nadmerný deficit, predloží stanovisko Rade.

6. Na odporúčanie Komisie Rada zhodnotí pripomienky, ktoré členský štát prípadne uvedie, a po celkovom zhodnotení kvalifikovanou väčšinou rozhodne, či sa nadmerný deficit vyskytuje.

7. Ak Rada podľa odseku 6 zistí, že nadmerný deficit existuje, predloží členskému štátu odporúčania, aby ho v priebehu stanovenej lehoty odstránil. S výnimkou ustanovení odseku 8 sa tieto odporúčania nezverejňujú.

8. Ak sa Rada presvedčí, že sa v priebehu stanovenej lehoty nedosiahlo nijaké účinné opatrenie, môže tieto odporúčania zverejniť.

9. Ak členský štát ani potom nevyhoví odporúčaniam Rady, Rada sa môže rozhodnúť, že upozorní členský štát, aby v rámci určitej lehoty prijal opatrenia na zníženie deficitu, ktoré Rada pokladá za nevyhnutné na nápravu situácie.

V takom prípade môže Rada od tohto štátu vyžadovať, aby podľa osobitného harmonogramu predkladal správy na posúdenie jeho úsilia o nápravu.

10. Na odseky 1 až 9 tohto článku sa nevzťahuje právo podať žalobu podľa článkov 226 a 227.

11. Ak sa členský štát nepodriadi rozhodnutiu podľa odseku 9, môže Rada rozhodnúť, že použije, prípadne spísni jedno alebo aj viacero z nasledujúcich opatrení:

- vyžadovať, aby pred vydaním obligácií a cenných papierov daný členský štát uverejnil ďalšie informácie, ktoré určí Rada,
- vyzvať Európsku investičnú banku, aby prehodnotila svoju úverovú politiku voči tomuto členskému štátu,
- žiadať, aby tento členský štát poskytol spoločenstvu bezúročný vklad v primeranej výške, kým sa podľa názoru Rady neupraví nadmerný deficit,
- ukladať primerané pokuty.

Predseda Rady vyrozumie o prijatých rozhodnutiach Európsky parlament.

12. Rada zruší niektoré alebo všetky svoje rozhodnutia uvedené v odsekoch 6 až 9 a 11 v rozsahu, v akom sa podľa názoru Rady upravil deficit členského štátu. Ak Rada svoje odporúčania predtým zverejnila, hneď po zrušení rozhodnutia podľa odseku 8 verejne vyhlási, že nadmerný deficit sa v príslušnom štáte už nevyskytuje.

13. Pri prijímaní rozhodnutí uvedených v odsekoch 7 až 9, 11 a 12 sa Rada na odporúčanie Komisie uznáva dvojtretinovou väčšinou hlasov členov vážených v súlade s článkom 205 ods. 2), s vylúčením hlasov zástupcu príslušného členského štátu.

14. Ďalšie ustanovenia týkajúce sa uskutočnenia postupu uvedeného v tomto článku sú v Protokole o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

Na návrh Komisie a v nadväznosti na porady s Európskym parlamentom a ECB prijme Rada jednomyseľne potrebné ustanovenia, ktoré potom nahradia uvedený protokol.

S výhradou ostatných ustanovení tohto odseku Rada do 1. januára 1994 na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme kvalifikovanou väčšinou podrobné pravidlá a definície na uplatnenie ustanovení uvedeného protokolu.

KAPITOLA 2

MENOVÁ POLITIKA

Článok 105 (predtým článok 105)

1. Hlavným cieľom ESCB je udržať cenovú stabilitu. Bez toho, aby bola dotknutá cenová stabilita, ESCB podporuje všeobecné hospodárske politiky v spoločenstve so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov spoločenstva, ako sú vymedzené v článku 2. ESCB koná v súlade so zásadami uvedenými v článku 4 a so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou súťažou, čím sa podporuje efektívne rozdeľovanie zdrojov.

2. Základné úlohy uskutočňované prostredníctvom ESCB sú:

- definovať a uskutočňovať menovú politiku spoločenstva,
- riadiť devízové operácie v súlade s ustanoveniami článku 111,
- udržiavať a spravovať oficiálne devízové rezervy členských štátov,
- podporovať plynulé fungovanie platobných systémov.

3. Tretia zarážka odseku 2 nemá dopad na držbu a správu hotovostných devízových aktív vládami členských štátov.

4. ECB musí byť požiadaná o radu:

- pri všetkých návrhoch aktov spoločenstva v oblasti jej pôsobnosti,
- vnútroštátnymi orgánmi pri návrhoch právnych predpisov v oblasti jej pôsobnosti, ale v medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s postupom podľa článku 107 ods. 6).

ECB predkladá stanoviská v oblasti svojej pôsobnosti príslušným inštitúciám, orgánom spoločenstva alebo vnútroštátnym orgánom.

5. ESCB prispieva k hladkému uskutočňovaniu politik prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

6. Rada môže jednomyselne na návrh Komisie po porade s ECB a na základe súhlasu Európskeho parlamentu poveriť ECB osobitnými úlohami, ktoré sa týkajú politiky kontrolného dohľadu nad úverovými inštitúciami a ďalšími finančnými inštitúciami s výnimkou poisťovacích podnikov.

Článok 106 (predtým článok 105a)

1. ECB má výlučné právo povoľovať vydávanie bankoviek v spoločenstve. Tieto bankovky môžu vydávať ECB a národné centrálné banky. Bankovky vydané ECB a národnými centrálnymi bankami sú jedinými bankovkami, ktoré majú v spoločenstve výlučné postavenie zákonného platidla.

2. Členské štáty môžu vydávať mince v objeme schválenom ECB. Rada môže v súlade s postupom podľa článku 252 a po porade s ECB prijať opatrenia na zosúladenie označovania a technických parametrov všetkých mincí, s ktorými sa ráta do obehu v rozsahu potrebnom na zabezpečenie ich plynulého obehu v spoločenstve.

Článok 107 (predtým článok 106)

1. ESCB sa skladá z ECB a národných centrálnych bánk.

2. ECB má právnu subjektivitu.

3. ESCB riadia orgány ECB s rozhodovacími právomocami, ktorými je Rada guvernérov a Výkonná rada.

4. Štatút ESCB je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

5. Články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 písm. a) a 36 štatútu ESCB môže Rada zmeniť a doplniť, a to buď kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie ECB a po porade s Komisiou, alebo jednomyselne na návrh Komisie a po porade s ECB. V oboch prípadoch sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu.

6. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a ECB alebo na odporúčanie ECB a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou prijíma Rada kvalifikovanou väčšinou ustanovenia uvedené v článkoch 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 štatútu ESCB.

Článok 108 (predtým článok 107)

Pri uplatňovaní právomoci a plnení úloh a funkcií, ktoré vyplývajú z tejto zmluvy a štatútu ESCB, nesmie ECB, národná centrálna banka ani žiaden člen ich orgánov s rozhodovacími právomocami žiadať alebo prijímať pokyny tak od orgánov spoločenstva ako ani od žiadnej vlády členského štátu alebo od iného orgánu. Orgány spoločenstva a vlády členských štátov sa zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov ECB s rozhodovacími právomocami či národných centrálnych bánk pri plnení ich úloh.

Článok 109 (predtým článok 108)

Každý členský štát najneskôr k dátumu ustanovenia ESCB zabezpečí, aby vnútroštátne právne predpisy vrátane štatútu jeho národnej ústrednej banky boli zlučiteľné s touto zmluvou a štatútom ESCB.

Článok 110 (predtým článok 108a)

1. S cieľom plniť úlohy, ktorými je poverená ESCB v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a za podmienok stanovených v štatúte ESCB, sa ECB zaväzuje:

- vydávať nariadenia v rozsahu potrebnom na plnenie úloh definovaných v článku 3.1 prvej zarážke, v článkoch 19.1, 22 a 25.2 štatútu ESCB a v prípadoch, ktoré vymedzia akty Rady uvedené v článku 107 ods. 6),
- prijímať rozhodnutia potrebné na plnenie úloh, ktorými je podľa tejto zmluvy a podľa štatútu ESCB poverená ESCB,
- podávať odporúčania a vydávať stanoviská.

2. Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Rozhodnutie je záväzná vo svojej celistvosti pre každého, komu je určené.

Články 253, 254 a 256 platia pre nariadenia a rozhodnutia prijaté ECB.

ECB sa môže rozhodnúť, že svoje rozhodnutia, odporúčania a stanoviská uverejní.

3. V medziach a za podmienok prijatých Radou podľa postupu v článku 107 ods. 6) je ECB oprávnená ukladať pokuty alebo pravidelné penále podnikom za neplnenie záväzkov vyplývajúcich z jej nariadení a rozhodnutí.

Článok 111 (predtým článok 109)

1. Odlišne od článku 300 môže Rada jednomyseľne na odporúčanie ECB alebo na odporúčanie Komisie po porade s ECB v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability a po porade s Európskym parlamentom, ako aj v súlade s postupom a podmienkami podľa odseku 3 uzatvárať formálne dohody o systéme menových kurzov ECU vo vzťahu k menám krajín, ktoré nepatria do spoločenstva. Rada môže kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie ECB alebo na odporúčanie Komisie a po porade s ECB v snahe o dosiahnutie konsenzu v súlade s cieľom cenovej stability prijať, upraviť alebo upustiť od hlavných kurzov ECU v rámci systému menových kurzov. Predseda Rady informuje Európsky parlament o prijatí, upravení alebo upustení od hlavných kurzov ECU.

2. Ak neexistuje systém výmenných kurzov ECU vo vzťahu k jednému alebo viacerým menám krajín, ktoré nie sú členmi spoločenstva podľa odseku 1, môže Rada kvalifikovanou väčšinou buď na odporúčanie Komisie a po porade s ECB, alebo na odporúčanie ECB formulovať všeobecné smery kurzovej politiky vo vzťahu k týmto menám. Tieto všeobecné smery sa nedotýkajú primárneho cieľa ESCB udržiavať cenovú stabilitu.

3. Odlišne od článku 300, ak má spoločenstvo rokovať o dohodách týkajúcich sa menových otázok alebo otázok devízového režimu s jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, rozhodne Rada kvalifikovanou väčšinou na odporúčanie Komisie a po porade s ECB o podmienkach rokovania a uzatvorení týchto dohôd. Týmto podmienkami sa zaručí jednotná pozícia spoločenstva. Komisia sa zúčastní na týchto rokovaniach v plnom rozsahu.

Dohody uzavreté v súlade s týmto odsekom sú záväzné pre orgány spoločenstva, pre ECB a pre členské štáty.

4. S výhradou odseku 1 Rada na návrh Komisie a po porade s ECB rozhodne kvalifikovanou väčšinou o pozícii spoločenstva na medzinárodnej úrovni, pokiaľ ide o otázky osobitne dôležité pre hospodársku a menovú úniu, a jednomyseľne rozhodne o zastúpení spoločenstva v súlade s rozdelením právomoci podľa článkov 99 a 105. 5. Bez toho, aby bola dotknutá právomoc spoločenstva a dohody spoločenstva týkajúce sa hospodárskej a menovej únie, môžu členské štáty rokovať s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné dohody.

KAPITOLA 3

INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

Článok 112 (predtým 109a)

1. Rada guvernérov ECB sa skladá z členov Výkonnej rady ECB a guvernérov národných centrálnych bánk.
2.
 - a) Výkonná rada sa skladá z prezidenta, viceprezidenta a štyroch ďalších členov.
 - b) Prezident, viceprezident a ostatní členovia Výkonnej rady sú vymenovaní spomedzi významných, uznávaných a skúsených odborníkov v menovej a bankovej problematike vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád, na odporúčanie Rady a po porade s Európskym parlamentom a s Radou guvernérov ECB. Ich funkčné obdobie je osemročné a nemožno ich vymenovať znovu. Členmi Výkonnej rady môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

Článok 113 (predtým článok 109b)

1. Predseda Rady a člen Komisie sa môžu zúčastniť zasadnutia Rady guvernérov ECB bez hlasovacieho práva. Predseda Rady môže predkladať Rade guvernérov ECB návrhy na rokovanie.
2. Prezident ECB je pozývaný na zasadnutia Rady, keď sa rokuje o veciach súvisiacich s cieľmi a úlohami ESCB.
3. ECB predkladá výročnú správu o činnosti ESCB a o menovej politike za uplynulý a za bežný rok Európskemu parlamentu, Rade a Komisii, ako aj Európskej rade. Prezident ECB predkladá túto správu Rade a Európskemu parlamentu, ktorý na jej základe môže uskutočniť všeobecnú rozpravu. Prezident ECB a ďalší členovia Výkonnej rady môžu vystúpiť pred príslušnými výbormi Európskeho parlamentu na jeho žiadosť alebo z vlastného podnetu.

Článok 114 (predtým článok 109c)

1. Na podporu koordinácie politík členských štátov v rozsahu potrebnom na fungovanie vnútorného trhu sa týmto ustanovuje Menový výbor s poradnou funkciou.

Má nasledujúce úlohy:

- kontrolovať menovú a finančnú situáciu členských štátov a spoločenstva, ako aj všeobecný platobný systém členských štátov a pravidelne o tom podávať správu Rade a Komisii,
- vydávať stanoviská na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu a predkladať ich týmto orgánom,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 207, prispievať k príprave činnosti Rady, ako je uvedené v článkoch 59, 60, 99 ods. 2), 3), 4) a 5), 100, 102, 103, 104, 116 ods. 2), 117 ods. 6), 119, 120, 121 ods. 2) a 122 ods. 1),
- minimálne raz do roka preskúmať situáciu týkajúcu sa pohybu kapitálu a slobody platieb, ako to vyplýva z tejto zmluvy a z opatrení prijatých Radou; skúmanie sa týka všetkých opatrení vzťahujúcich sa na pohyb kapitálu a platieb; výbor informuje o výsledkoch tohto skúmania Komisiu a Radu.

Členské štáty a Komisia vymenujú do Menového výboru po dvoch členoch.

2. Na začiatku tretej etapy sa ustanoví Hospodársky a finančný výbor. Menový výbor ustanovený podľa odseku 1 sa rozpustí.

Hospodársky a finančný výbor má nasledujúce úlohy:

- vydávať stanoviská na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu a predkladať ich týmto orgánom,
- kontrolovať hospodársku a finančnú situáciu členských štátov a spoločenstva a pravidelne o tom informovať Radu a Komisiu, najmä o finančných vzťahoch s tretími krajinami a s medzinárodnými inštitúciami,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 207, prispievať k príprave činnosti Rady, ako je uvedené v článkoch 59, 60, 99 ods. 2), 3), 4) a 5), 100, 102, 103, 104, 105 ods. 6), 106 ods. 2), 107 ods. 5) a 6), 111, 119, 120 ods. 2) a 3), 122 ods. 2) a 123 ods. 4) a 5), a uskutočňovať všetky poradné a prípravné úlohy stanovené Radou,
- minimálne raz do roka preskúmať situáciu týkajúcu sa pohybu kapitálu a slobody platieb, ako to vyplýva z tejto zmluvy a z opatrení prijatých Radou; skúmanie sa týka všetkých opatrení vzťahujúcich sa na pohyb kapitálu a slobody platieb; o výsledkoch tohto skúmania informuje Hospodársky a finančný výbor Komisiu a Radu.

Členské štáty, Komisia a ECB menujú najviac dvoch členov výboru.

3. Na návrh Komisie a po porade s ECB a s Hospodárskym a finančným výborom, ako je to uvedené v tomto článku, stanoví Rada kvalifikovanou väčšinou podrobné pravidlá týkajúce sa zloženia Hospodárskeho a finančného výboru. Predseda Rady o tom informuje Európsky parlament.

4. V členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článkoch 122 a 123, sleduje výbor okrem úloh vymedzených v odseku 2 ich menovú a finančnú situáciu a všeobecný platobný systém a pravidelne o tom informuje Radu a Komisiu.

Článok 115 (predtým článok 109d)

V záležitostiach upravených v článkoch 99 ods. 4), 104 s výnimkou odseku 14, 111, 121, 122 a 123 ods. 4) a 5) môže Rada alebo členský štát požiadať Komisiu, aby podľa potreby podala odporúčanie alebo návrh. Komisia preskúma žiadosť a bezodkladne predloží Rade svoje závery.

KAPITOLA 4

PRECHODNÉ USTANOVENIA

Článok 116 (predtým 109e)

1. Druhá etapa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie sa začne 1. januára 1994.

2. Pred týmto dátumom

a) každý členský štát

- prijme, ak je to potrebné, vhodné opatrenia na uplatnenie zákazov stanovených v článkoch 56, 101 a 102 ods. 1),
- ak je to potrebné pre hodnotenia podľa pododseku b), prijme viacročné programy na zabezpečenie trvalej konvergencie nevyhnutnej na dosiahnutie hospodárskej a menovej únie, najmä s ohľadom na cenovú stabilitu a zdravé verejné financie;

b) Rada na základe správy Komisie zhodnotí pokrok dosiahnutý v oblasti hospodárskej a menovej konvergenencie, najmä z hľadiska cenovej stability a zdravého hospodárenia s verejnými finančnými prostriedkami, ako aj pokrok pri uplatňovaní práva spoločenstva v oblasti vnútorného trhu.

3. Ustanovenia článkov 101, 102 ods. 1), článku 103 ods. 1) a článku 104 s výnimkou odsekov 1, 9, 11 a 14 sa začnú uplatňovať od začiatku druhej etapy.

Ustanovenia článkov 100 ods. 2), 104 ods. 1), 9) a 11), 105, 106, 108, 111, 112, 113 a 114 ods. 2) a 4) sa začnú uplatňovať od začiatku tretej etapy.

4. V druhej etape členské štáty vyvinú úsilie, aby sa vyhli nadmernému štátnemu deficitu.

5. V priebehu druhej etapy každý členský štát vhodným spôsobom začne proces podľa článku 109 vedúci k nezávislosti jeho centrálnej banky.

Článok 117 (predtým článok 109f)

1. Na začiatku druhej etapy sa ustanoví Európsky menový inštitút (ďalej len "EMI") a začne vykonávať svoju činnosť; má právnu subjektivitu, riadi ho a spravuje Rada, ktorá sa skladá z prezidenta a guvernérov národných centrálnych bánk, z ktorých jeden sa stane viceprezidentom.

Prezident je vymenovaný vzájomnou dohodou vlád členských štátov na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád na odporúčanie Rady EMI a po porade s Európskym parlamentom a Radou. Prezident sa vyberá spomedzi uznávaných, skúsených odborníkov v oblasti menových alebo bankových záležitostí. Prezidentom EMI sa môžu stať iba štátni príslušníci členských štátov. Rada EMI vymenuje viceprezidenta.

Štatút EMI je stanovený v protokole, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

2. Úlohou EMI je:

- posilňovať spoluprácu medzi národnými centrálnymi bankami,
- posilňovať koordináciu menových politík členských štátov s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu,
- sledovať fungovanie Európskeho menového systému;
- viesť porady o otázkach, ktoré spadajú do pôsobnosti národných centrálnych bánk a ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov,
- preberať úlohy Európskeho fondu pre menovú spoluprácu, ktorý sa rozpustí; spôsoby zániku sú stanovené v štatúte EMI,
- uľahčiť používanie ECU a dozerať na jeho vývoj vrátane hladkého fungovania zúčtovacieho systému ECU.

3. Pri príprave tretej etapy má EMI za úlohu:

- pripraviť nástroje a postupy nevyhnutné na uskutočňovanie jednotnej menovej politiky v tretej etape,
- ak je to potrebné, podporovať zosúladzovanie pravidiel a praktík, ktoré sa uplatnia pri sústredzovaní, zhromažďovaní a rozširovaní štatistických údajov v oblasti jeho pôsobnosti,
- pripraviť pravidlá pre operácie, ktoré majú vykonávať národné centrálné banky v rámci ESCB,
- zvýšiť účinnosť cezhraničného platobného styku,
- dozerať na technickú prípravu bankoviek ECU.

EMI najneskôr do 31. decembra 1996 spresní normatívny, organizačný a logistický rámec, ktorý je nevyhnutný pre ESCB na plnenie úloh v tretej etape. Tento rámec sa predloží k dátumu jeho ustanovenia na rozhodnutie ECB.

4. EMI môže dvojtretinovou väčšinou hlasov členov svojej rady:

- zaujímať stanoviská alebo odporúčania k celkovej orientácii menovej a kurzovej politiky, ako aj k súvisiacim opatreniam, ktoré sa zavádzajú v každom členskom štáte,
- predkladať stanoviská alebo odporúčania vládam a Rade v otázke politik, ktoré by mohli ovplyvniť vnútornú alebo vonkajšiu menovú situáciu v spoločenstve, a najmä fungovanie Európskeho menového systému,
- podávať odporúčania menovým orgánom členských štátov týkajúce sa uskutočňovania ich menovej politiky.

5. EMI môže jednomyseľne rozhodnúť, že zverejní svoje stanoviská a odporúčania.

6. Rada sa radí s EMI o každom navrhovanom akte spoločenstva v oblasti jeho pôsobnosti.

Orgány členských štátov sa radia s EMI o všetkých návrhoch právnych predpisov v oblasti jeho pôsobnosti v medziach a za podmienok, ktoré stanoví Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a v nadväznosti na porady s Európskym parlamentom a EMI.

7. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a s EMI môže Rada jednomyseľne poveriť EMI aj ďalšími úlohami v súvislosti s prípravou tretej etapy.

8. V prípadoch, kde táto zmluva stanovuje ECB poradnú funkciu, až do ustanovenia ECB odkazy na ECB znamenajú odkazy na EMI.

9. Počas druhej etapy sa pod pojmom „ECB“ použitým v článkoch 230, 232, 233, 234, 237 a 288 rozumie EMI.

Článok 118 (predtým článok 109g)

Zloženie menového koša ECU sa nemení.

Na začiatku tretej etapy sa v súlade s článkom 123 ods. 4) neodvolateľne stanoví hodnota ECU.

Článok 119 (predtým článok 109h)

1. Ak má členský štát v platobnej bilancii ťažkosti alebo mu v tejto súvislosti hrozia vážne ťažkosti v dôsledku celkovej nerovnováhy jeho platobnej bilancie alebo druhov meny, ktoré má k dispozícii, a ak by takéto ťažkosti mohli ohroziť fungovanie spoločného trhu alebo postupné uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky, Komisia okamžite preskúma situáciu príslušného štátu, ako aj opatrenia, ktoré s využitím všetkých dostupných prostriedkov štát vykonal alebo vykoná v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy. Komisia uvedie, ktoré opatrenia tomuto štátu odporúča.

Ak sa ukáže, že opatrenie prijaté členským štátom a opatrenia navrhnuté Komisiou nie sú účinné na prekonanie ťažkostí, ktoré vznikli alebo ktoré hrozia, Komisia po porade s výborom uvedeným v článku 114 odporučí Rade vhodné formy poskytnutia vzájomnej pomoci.

Komisia pravidelne informuje Radu o situácii a jej vývoji.

2. Rada rozhodne kvalifikovanou väčšinou o poskytnutí vzájomnej pomoci; prijme smernice alebo rozhodnutia, ktoré stanovujú podmienky a podrobnosti tejto pomoci, ktorá môže mať formu:

- a) dohodnutého postupu vo vzťahu k medzinárodným organizáciám, na ktoré sa členské štáty môžu obrátiť,

- b) opatrení potrebných na zamedzenie odklonu obchodu, ak štát, ktorý má ťažkosti, udržiava alebo znovu zavádza množstvom obmedzenia voči tretím krajinám,
- c) obmedzených úverov poskytnutých inými členskými štátmi za predpokladu, že s tým súhlasia.

3. Ak Rada neposkytne vzájomnú pomoc odporúčanú Komisiou alebo ak sa vzájomná pomoc poskytne, ale prijaté opatrenia nie sú účinné, Komisia zmocní štát, ktorý má ťažkosti, aby prijal ochranné opatrenia, ktorých podmienky a podrobnosti určí Komisia.

Rada môže kvalifikovanou väčšinou toto zmocnenie odvolať a zmeniť podmienky a podrobnosti týchto opatrení.

4. Tento článok sa prestane uplatňovať od začiatku tretej etapy bez toho, aby bol dotknutý článok 122 ods. 6).

Článok 120 (predtým článok 109i)

1. Ak v platobnej bilancii vznikne náhla kríza a okamžite sa nevykoná rozhodnutie podľa článku 119 ods. 2), príslušný členský štát môže preventívne prijať nevyhnutné ochranné opatrenia. Tieto opatrenia môžu len minimálne narušiť fungovanie spoločného trhu, a to v nevyhnutnom rozsahu na nápravu ťažkostí, ktoré náhle vznikli.

2. Komisia a ostatné členské štáty musia byť informované o týchto ochranných opatreniach najneskôr po nadobudnutí ich platnosti. Komisia môže odporučiť Rade, aby poskytla vzájomnú pomoc podľa článku 119.

3. Ak Komisia zaujme stanovisko po porade s výborom uvedeným v článku 114, môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, aby tento štát zmenil a doplnil, pozastavil alebo zrušil ochranné opatrenia uvedené v predchádzajúcich odsekoch.

4. Tento článok sa prestane uplatňovať od začiatku tretej etapy bez toho, aby bol dotknutý článok 122 ods. 6).

Článok 121 (predtým článok 109j)

1. Komisia a EMI informujú Radu o pokroku, ktorý členské štáty dosiahli pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie. Tieto správy zahŕňujú preskúmanie zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov jednotlivých členských štátov vrátane štatútov ich národných centrálnych bánk s článkami 108 a 109 tejto zmluvy a so štatútom ESCB. Správy posúdia aj to, či sa dosiahol vysoký stupeň konvergenzie, a to posúdením nasledujúcich kritérií plnenia záväzkov členských štátov:

- dosiahnutie vysokého stupňa cenovej stability, ktorý vychádza z miery inflácie, ktorá sa približuje k miere inflácie najviac troch členských štátov, ktoré v cenovej stabilite dosahujú najlepšie výsledky,
- udržanie stability stavu štátnych finančných prostriedkov, ktorý vychádza zo stavu štátneho rozpočtu, ktorý nevykazuje nadmerný deficit v zmysle článku 104 ods. 6),
- sledovanie normálneho fluktuálneho rozpätia stanoveného mechanizmom výmenných kurzov Európskeho menového systému, minimálne počas dvoch rokov bez devalvácie voči mene iného členského štátu,
- stálosť konvergenzie dosiahnutej členskými štátom a jeho účasti v mechanizme výmenných kurzov Európskeho menového systému, ktorá sa odráža v dlhodobých úrovniach úrokovej miery.

Tieto štyri kritériá a príslušné obdobia, počas ktorých sa majú rešpektovať, sú ďalej rozpracované v protokole pripojenom k tejto zmluve. Správy Komisie a EMI zohľadnia aj vývoj ECU, výsledky integrácie trhov, situáciu a vývoj platobných bilancií na bežných účtoch a zväžia vývoj nákladov na jednotku pracovnej sily a iných cenových indexov.

2. Na základe týchto správ a na odporúčanie Komisie Rada kvalifikovanou väčšinou zhodnotí:

- či jednotlivé členské štáty spĺňajú podmienky nevyhnutné na zavedenie jednotnej meny,
- či väčšina členských štátov spĺňa podmienky nevyhnutné na zavedenie jednotnej meny,

a svoje posudky odporučí Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád. Uskutočnia sa porady s Európskym parlamentom, ktorý predloží svoje stanovisko Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád.

3. Rada zasadajúca v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád náležite zváži správy uvedené v odseku 1 a stanovisko Európskeho parlamentu uvedené v odseku 2 a kvalifikovanou väčšinou najneskôr do 31. decembra 1996:

- rozhodne na základe odporúčaní Rady uvedených v odseku 2, či väčšina členských štátov spĺňa potrebné podmienky na prijatie jednotnej meny,
 - rozhodne, či je vhodné, aby spoločenstvo vstúpilo do tretej etapy,
- a za týchto predpokladov,
- stanoví dátum začiatku tretej etapy.

4. Ak sa do konca roku 1997 nestanoví dátum začiatku tretej etapy, tretia etapa sa začne 1. januára 1999. Pred 1. júlom 1998 Rada zasadajúca v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád po zopakovaní postupu stanoveného v odsekoch 1 a 2 s výnimkou druhého bodu odseku 2, po zvážení správ uvedených v odseku 1 a stanoviska Európskeho parlamentu potvrdí kvalifikovanou väčšinou a na základe odporúčaní Rady uvedených v odseku 2, ktoré členské štáty spĺňajú nevyhnutné podmienky na zavedenie jednotnej meny.

Článok 122 (predtým článok 109k)

1. Ak sa prijalo rozhodnutie stanoviť dátum podľa článku 121 ods. 3), Rada na odporúčanie Komisie a na základe svojich odporúčaní uvedených v článku 121 ods. 2) kvalifikovanou väčšinou rozhodne, či a pre ktoré členské štáty platí výnimka podľa odseku 3 tohto článku. Tieto členské štáty sa potom v tejto zmluve označujú ako „členské štáty, pre ktoré platí výnimka“.

Ak Rada potvrdí, ktoré členské štáty spĺňajú nevyhnutné podmienky na zavedenie jednotnej meny v súlade s článkom 121 ods. 4), pre tie členské štáty, ktoré nespĺňajú podmienky, platí výnimka podľa odseku 3 tohto článku. Tieto členské štáty sa v tejto zmluve označujú ako „členské štáty, pre ktoré platí výnimka“.

2. Minimálne raz za dva roky alebo na žiadosť členského štátu, pre ktorý platí výnimka, podá Komisia a ECB Rade správu v súlade s postupom uvedeným v článku 121 ods. 1). Po porade s Európskym parlamentom a po rokovaní v Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie rozhodne, či členské štáty, pre ktoré platí výnimka, spĺňajú nevyhnutné podmienky na základe kritérií stanovených v článku 121 ods. 1), a zruší výnimky týchto členských štátov.

3. V dôsledku výnimky uvedenej v odseku 1 sa na taký členský štát nevzťahujú články 104 ods. 9) a 11), článok 105 ods. 1), 2), 3) a 5), články 106, 110, 111 a 112 ods. 2) písm. b). Vyňatie takého členského štátu a jeho národnej centrálnej banky z práv a povinností v rámci ESCB je stanovené v kapitole IX štatútu ESCB.

4. V článkoch 105 ods. 1), 2) a 3), 106, 110, 111 a 112 ods. 2) písm. b) sa „členské štáty“ ponímajú ako „členské štáty, pre ktoré neplatí výnimka“.

5. Hlasovacie právo členských štátov, pre ktoré platí výnimka, sa pozastavuje pri rozhodovaní Rady podľa článkov tejto zmluvy uvedených v odseku 3. V takom prípade odlišne od článkov 205 a 205 ods. 1), sa kvalifikovaná väčšina definuje ako dve tretiny

hlasov zástupcov členských štátov vážených podľa článku 205 ods. 2), pre ktoré neplatí výnimka, pričom pre akt vyžadujúci jednomyselnosť je potrebná jednomyselnosť týchto členských štátov.

6. Články 119 a 120 sa aj naďalej vzťahujú na členský štát, pre ktorý platí výnimka.

Článok 123 (predtým článok 1091)

1. Bezprostredne po prijatí rozhodnutia podľa článku 121 ods. 3) o dátume začiatku tretej etapy alebo bezprostredne po 1. júli 1998:

- Rada prijme ustanovenia uvedené v článku 107 ods. 6),
- vlády členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, vymenujú podľa postupu uvedeného v článku 50 štatútu ESCB prezidenta, viceprezidenta a ostatných členov Výkonnej rady ECB. Ak ide o členské štáty, pre ktoré platí výnimka, tieto môžu mať počet členov Výkonnej rady nižší, ako je stanovené v článku 11.1 štatútu ESCB, ale v žiadnom prípade tento výbor nesmie mať menej ako štyroch členov.

Ihneď po vymenovaní Výkonnej rady sa zriadi ESCB a ECB a pripraví sa v plnom rozsahu na činnosť, ktorá je vymedzená v tejto zmluve a v štatúte ESCB. Plný výkon ich právomocí sa začne od prvého dňa tretej etapy.

2. Ak to bude potrebné, ECB preberie okamžite po svojom zriadení úlohy EMI. Po vytvorení ECB vstúpi EMI do likvidácie; spôsoby likvidácie sú uvedené v štatúte EMI.

3. Pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka, bez toho, aby bol dotknutý článok 107 ods. 3) tejto zmluvy, ako tretí orgán ECB s rozhodovacou právomocou sa zriadi Generálna rada ECB uvedená v článku 45 štatútu ESCB.

4. Rada k dátumu začiatku tretej etapy na návrh Komisie a po porade s ECB jednomyselným rozhodnutím členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, prijme neodvolateľné výmenné kurzy svojich mien a neodvolateľné pevné kurzy, podľa ktorých sa tieto meny nahradia ECU a ECU sa stane právoplatnou menou. Toto opatrenie samo osebe nezmení vonkajšiu hodnotu ECU. Rovnakým postupom prijme Rada aj ďalšie opatrenia nevyhnutné na rýchle zavedenie ECU ako jednotnej meny týchto členských štátov.

5. Ak sa v súlade s postupom uvedeným v článku 122 ods. 2) rozhodne o zrušení výnimky, Rada na návrh Komisie a po porade s ECB jednomyselným rozhodnutím členských štátov, pre ktoré neplatí výnimka, a príslušného členského štátu prijme kurz, podľa ktorého ECU nahradí menu tohto členského štátu a prijme ďalšie opatrenia nevyhnutné na zavedenie ECU ako jednotnej meny v tomto členskom štáte.

Článok 124 (predtým článok 109m)

1. Do začiatku tretej etapy každý členský štát pokladá svoju politiku menového kurzu za vec spoločného záujmu. Pritom členské štáty prihliadnu na skúsenosti získané pri spolupráci v rámci Európskeho menového systému (EMS) a pri vývoji ECU a rešpektujú existujúce právomoci v tejto oblasti.

2. Od začiatku tretej etapy sa na politiku menového kurzu členského štátu, pre ktorý platí výnimka, počas obdobia jej platnosti analogicky uplatňujú ustanovenia odseku 1.

HLAVA VIII (predtým hlava VI a)

ZAMESTNANOSŤ

Článok 125 (predtým článok 109n)

Členské štáty a spoločenstvo pracujú v súlade s touto hlavou na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti, a najmä na podpore kvalifikovanej, vyškolenej a pružnej pracovnej sily a na pracovných trhoch reagujúcich na podmienky hospodárskych zmien so zreteľom na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 2 tejto zmluvy.

Článok 126 (predtým článok 109o)

1. Členské štáty prostredníctvom svojej politiky zamestnanosti prispievajú k dosiahnutiu cieľov uvedených v článku 125 spôsobom zlučiteľným s hlavnými smermi hospodárskych politík členských štátov a spoločenstva, prijatých podľa článku 99 ods. 2).
2. Členské štáty so zreteľom na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov podporujú zamestnanosť ako záležitosť spoločného záujmu a koordinujú svoje postupy v Rade v súlade s ustanoveniami článku 128.

Článok 127 (predtým článok 109p)

1. Spoločenstvo prispieva k vysokej úrovni zamestnanosti podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi, podporou a podľa potreby aj dopĺňaním ich opatrení v tejto oblasti. V tomto sa rešpektujú právomoci členských štátov.
2. Cieľ vysokej úrovne zamestnanosti sa berie do úvahy pri formulácii a uskutočňovaní činností a politík spoločenstva.

Článok 128 (predtým článok 109q)

1. Na základe spoločnej správy Rady a Komisie Európska rada každoročne preskúmava situáciu zamestnanosti v spoločenstve a prijíma k nej závery.
2. Na základe týchto záverov Európskej rady stanoví Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov a Výborom pre zamestnanosť uvedenom v článku 130 kvalifikovanou väčšinou každoročne usmernenia, ktoré členské štáty zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti. Tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s hlavnými smermi prijatými podľa článku 99 ods. 2).
3. Každý členský štát predloží Komisii a Rade výročnú správu o hlavných opatreniach prijatých na uskutočnenie svojej politiky zamestnanosti so zreteľom na usmernenia tak, ako sú uvedené v odseku 2.
4. Na základe správ uvedených v odseku 3 a názoru Výboru pre zamestnanosť Rada každoročne preskúmava uskutočňovanie politiky zamestnanosti členských štátov so zreteľom na usmernenia pre zamestnanosť. Ak to na základe takéhoto preskúmania považuje za vhodné, môže Rada kvalifikovanou väčšinou a na odporúčanie Komisie dať členským štátom odporúčania.
5. Na základe výsledkov tohto preskúmania vypracujú Rada a Komisia pre Európsku radu spoločnú výročnú správu o situácii zamestnanosti v spoločenstve a o uskutočňovaní usmernení pre zamestnanosť.

Článok 129 (predtým článok 109r)

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov môže prijať motivačné opatrenia určené na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a na podporu ich opatrení v oblasti zamestnanosti prostredníctvom podnetov zameraných na rozvíjanie výmeny informácií, osvedčených skúseností, na poskytovanie porovnávacích analýz a rád, ako aj na podporu nových prístupov a hodnotenia skúseností, najmä pomocou pilotných projektov.

Tieto opatrenia nezahŕňajú zosúladovanie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Článok 130 (predtým článok 109s)

Rada po porade s Európskym parlamentom ustanoví Výbor pre zamestnanosť s poradnou funkciou na podporu koordinácie členských štátov v politike zamestnanosti a politike trhu práce. Výbor má tieto úlohy:

- monitorovať situáciu zamestnanosti a politiky zamestnanosti členských štátov a spoločenstva,
- bez toho, aby bol dotknutý článok 207, formulovať na žiadosť Rady, Komisie alebo z vlastného podnetu stanoviská a prispievať k príprave postupu Rady uvedenom v článku 128.

Pri plnení svojho mandátu sa výbor radí so sociálnymi partnermi.

Každý členský štát a Komisia vymenujú po dvoch členoch výboru.

HLAVA IX (predtým hlava VII)

SPOLOČNÁ OBCHODNÁ POLITIKA

Článok 131 (predtým článok 110)

Utvorením colnej únie medzi jednotlivými členskými štátmi sa tieto štáty usilujú prispieť v spoločnom záujme k harmonickému rozvoju svetového obchodu, k postupnému odstráneniu obmedzení medzinárodného obchodu a k zníženiu colných bariér.

Spoločná obchodná politika zohľadňuje priaznivý účinok, ktorý môže odstránením ciel medzi členskými štátmi viesť k vyššej konkurencieschopnosti podnikov v týchto štátoch.

Článok 132 (predtým článok 112)

1. Bez toho, aby boli dotknuté záväzky, ktoré prijali členské štáty v rámci iných medzinárodných organizácií, systémy pomoci poskytovanej na vývoz do tretích krajín sa postupne zosúladia do takej miery, aby sa nenarušila hospodárska súťaž medzi podnikmi spoločenstva.

Rada na návrh Komisie vydá kvalifikovanou väčšinou na to potrebné smernice.

2. Predchádzajúce ustanovenia sa nevzťahujú na vrátenie ciel alebo poplatkov s rovnakým účinkom ani na vrátenie nepriamych daní vrátane daní z obratu, spotrebných daní a iných nepriamych daní, ktoré sa povolujú pri vývoze tovaru z členského štátu do tretej krajiny, za predpokladu, že takéto navrátenie alebo spätná platba cla nepresahuje čiastku, ktorou boli vyvážené výrobky priamo či nepriamo preclené.

Článok 133 (predtým článok 113)

1. Spoločná obchodná politika vychádza z jednotných zásad, najmä vo vzťahu k úpravám colných sadzieb, uzatváraniu colných a obchodných dohôd, zjednocovaniu liberalizačných opatrení, vývoznjej politike a z opatrení na ochranu obchodu, ako sú opatrenia v prípade dumpingu alebo subvencií.

2. Komisia predkladá Rade návrhy na uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky.

3. Ak sú potrebné rokovania o dohode s jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, Komisia podá odporúčania Rade, a tá splnomocní Komisiu na začatie potrebných rokovaní.

Komisia sa pri vedení týchto rokovaní radí s osobitným výborom ustanoveným Radou na jej pomoc a riadi sa smernicami, ktoré Rada na tieto účely môže vydať.

Použijú sa príslušné ustanovenia článku 300.

4. Pri uplatňovaní právomocí, ako ich vymedzuje tento článok, sa Rada uznáva kvalifikovanou väčšinou.

5. Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom môže Rada jednomyselne rozšíriť uplatnenie odsekov 1 až 4 na medzinárodné rokovania a dohody o službách a právach duševného vlastníctva, pokiaľ nie sú týmito odsekmi pokryté.

Článok 134 (predtým článok 115)

S cieľom zabezpečiť, aby sa výkon opatrení obchodnej politiky prijatých v súlade s touto zmluvou niektorým členským štátom nezamedzil odklonením obchodu, alebo aby rozdielnosti medzi týmito opatreniami nevedli k hospodárskym ťažkostiam v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, Komisia odporučí metódy potrebnej spolupráce medzi členskými štátmi. Ak to nepostačí, Komisia môže zmocniť členské štáty, aby prijali potrebné ochranné opatrenia, ktorých podmienky a podrobnosti určí.

V naliehavom prípade členské štáty požiadajú Komisiu, ktorá rozhodne čo najskôr, o zmocnenie na to, aby samy mohli prijať nevyhnutné opatrenia; dotknuté členské štáty potom vyrozumejú o týchto opatreniach ostatné členské štáty. Komisia môže kedykoľvek rozhodnúť, aby dotknuté členské štáty príslušné opatrenia zmenili alebo zrušili.

Pri voľbe týchto opatrení treba dať prednosť takým, ktoré spôsobia minimálne poruchy vo fungovaní spoločného trhu.

*H LAVA X (predtým hlava VII a)**COLNÁ SPOLUPRÁCA**Článok 135 (predtým článok 116)*

V rámci pôsobnosti tejto zmluvy Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijíma opatrenia na posilnenie colnej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou. Tieto opatrenia sa nedotýkajú uplatňovania vnútroštátneho trestného práva alebo vnútroštátnej justičnej správy.

HLAVA XI (predtým hlava VIII)

SOCIÁLNA POLITIKA, VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE A MLÁDEŽ

KAPITOLA 1

SOCIÁLNE USTANOVENIA

Článok 136 (predtým článok 117)

Spoločenstvo a členské štáty, rešpektujúc základné sociálne práva tak, ako sú stanovené v Európskej sociálnej charte podpísanej v Turíne 18. októbra 1961 a v Charte základných sociálnych práv pracovníkov spoločenstva z roku 1989, majú za cieľ podporovať zamestnanosť pracovníkov, zlepšovať životné a pracovné podmienky tak, aby sa dosiahlo ich zosúladienie pri zachovaní dosiahnutej úrovne, primeraná sociálna ochrana, sociálny dialóg, dialóg medzi sociálnymi partnermi, rozvoj ľudských zdrojov so zreteľom na permanentne vysokú zamestnanosť a boj proti vylučovaniu z trhu práce.

Na tento účel spoločenstvo a členské štáty uskutočňujú opatrenia, ktoré zohľadňujú rozmanité formy vnútroštátnych praktík, najmä v oblasti zmluvných vzťahov, a potrebu zachovania konkurencieschopnosti hospodárstva spoločenstva.

Spoločenstvo a členské štáty sú presvedčené, že takýto rozvoj vyplynie nielen z fungovania spoločného trhu, ktorý prispeje k zosúladieniu sociálnych systémov, ale tiež z postupov stanovených touto zmluvou a z aproximácie ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení.

Článok 137 (predtým článok 118)

Vzhľadom na dosiahnutie cieľov článku 136 spoločenstvo podporuje a dopĺňa činnosti členských štátov v nasledujúcich oblastiach:

- zlepšenie najmä pracovného prostredia na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov,
- pracovné podmienky,
- informovanosť pracovníkov a porád s pracovníkmi,
- začlenenie osôb vylúčených z trhu práce bez toho, aby bol dotknutý článok 150,
- rovnosť medzi mužmi a ženami s ohľadom na príležitosti trhu práce a zaobchádzanie v práci.

2. Na tento účel môže Rada smernicami prijať minimálne požiadavky na ich postupné zavádzanie so zreteľom na podmienky a technické pravidlá existujúce v členských štátoch. Takéto smernice nesmú ukladať správne, finančné a právne obmedzenia, ktoré by prekážali vytváraniu a rozvoju malých a stredných podnikov.

Rada koná v súlade s postupom uvedeným v článku 251 po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Rada v súlade s tým istým postupom môže prijať opatrenia určené na podporu spolupráce členských štátov prostredníctvom podnetov zameraných na zlepšovanie znalostí, rozvíjanie výmeny informácií a osvedčených praktík, podporu nových prístupov a hodnotenie skúseností s cieľom boja proti sociálnemu vylúčeniu.

3. Rada však na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov rozhoduje jednomyseľne v týchto oblastiach:

- sociálne zabezpečenie a sociálna ochrana pracovníkov,

- ochrana pracovníkov pri ukončení pracovnej zmluvy,
- zastupovanie a kolektívna ochrana záujmov pracovníkov a zamestnávateľov vrátane práva na spolurozhodovanie v závislosti od odseku 6,
- pracovné podmienky pre štátnych príslušníkov tretích krajín s riadnym pobytom na území spoločenstva,
- finančné príspevky na podporu zamestnanosti a na vytváranie pracovných miest bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia týkajúce sa sociálneho fondu.

4. Členský štát môže na základe spoločnej žiadosti poveriť sociálnych partnerov vykonávaním smerníc prijatých podľa odsekov 2 a 3.

V takom prípade členský štát zabezpečí, aby sociálni partneri najneskôr k dátumu, keď sa má smernica transponovať v súlade s článkom 249, prijali na základe dohody potrebné opatrenia tak, aby bol členský štát schopný kedykoľvek zaručiť výsledky uložené smernicou.

5. Ustanovenia prijaté podľa tohto článku nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie opatrenia zlučiteľné s touto zmluvou.

6. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na odmenu za prácu, právo združovať sa, právo na štrajk a právo na výluky.

Článok 138 (predtým článok 118a)

1. Komisia má za úlohu podporovať porady sociálnych partnerov na úrovni spoločenstva a prijímať príslušné opatrenia na uľahčenie dialógu sociálnych partnerov zabezpečením vyrovnanej podpory pre obe strany.

2. Na tento účel sa Komisia pred predložením návrhov v oblasti sociálnej politiky radí so sociálnymi partnermi o otázke možného zamerania činností spoločenstva.

3. Ak po tejto porade Komisia považuje postupy spoločenstva za účelné, poradí sa so sociálnymi partnermi o obsahu zamýšľaného návrhu. Sociálni partneri predložia Komisii svoje stanoviská a prípadne aj odporúčania.

4. Pri príležitosti takejto porady môžu sociálni partneri informovať Komisiu o svojom úmysle začať postup stanovený v článku 139. Trvanie postupu nepresiahne deväť mesiacov, pokiaľ sa dotknutí sociálni partneri nedohodnú spoločne s Komisiou na jeho predĺžení.

Článok 139 (predtým článok 118b)

1. Ak si to sociálni partneri želajú, vzájomný dialóg medzi nimi na úrovni spoločenstva môže viesť k zmluvným vzťahom vrátane uzatvorenia dohôd.

2. Dohody uzatvorené na úrovni spoločenstva sa vykonávajú buď v súlade s postupmi a praktikami typickými pre sociálnych partnerov a členské štáty, alebo vo veciach pokrytých článkom 137 na základe spoločnej žiadosti signatárov, a to rozhodnutím Rady na návrh Komisie.

Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou okrem prípadov, keď daná dohoda obsahuje jedno alebo viacero ustanovení týkajúcich sa oblastí uvedených v článku 137 ods. 3), keď Rada rozhoduje jednomyselne.

Článok 140 (predtým článok 118c)

Vzhľadom na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 136 a bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, Komisia podporuje úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a uľahčuje koordináciu ich činnosti vo všetkých oblastiach sociálnej politiky podľa tejto kapitoly, najmä v záležitostiach, ktoré sa týkajú:

- zamestnanosti,
- pracovného práva a pracovných podmienok,
- základného a vyššieho odborného vzdelávania,
- sociálneho zabezpečenia,
- prevencie pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- ochrany zdravia pri práci,
- práva združovať sa a práva na kolektívne vyjednávanie medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi.

Na tento účel Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracúva štúdie, podáva stanoviská a organizuje porady tak o problémoch vznikajúcich na vnútroštátnej úrovni, ako aj o problémoch týkajúcich sa medzinárodných organizácií.

Pred predložením stanovísk uvedených v tomto článku sa Komisia poradí s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Článok 141 (predtým článok 119)

1. Každý členský štát zabezpečí uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

2. Na účely tohto článku znamená „odmena“ obvyklú základnú alebo minimálnu mzdu alebo plat a všetky dávky, ktoré zamestnávateľ vypláca priamo alebo nepriamo, v hotovosti alebo v naturáliách, pracovníkovi v pracovnom pomere. Rovnosť odmeňovania bez diskriminácie založenej na pohlaví znamená:

- a) že odmena za rovnakú prácu pri úkolovej mzde sa vypočíta podľa rovnakej sadzby,
- b) že odmena za prácu je pri časovej mzde za rovnakú prácu rovnaká.

3. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijme opatrenia na zabezpečenie uplatňovania zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v otázkach zamestnania a povolania vrátane zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

4. Vzhľadom na cieľ plne zabezpečiť v praxi rovnaké zaobchádzanie s mužmi a ženami v pracovnom procese nebráni zásada rovnakého zaobchádzania žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť opatrenia umožňujúce osobitné výhody menej zastúpenému pohlaviu pre ľahšie uplatnenie sa v odbornej pracovnej činnosti alebo ako prevenciu či kompenzáciu nevýhod v profesijnej kariére.

Článok 142 (predtým článok 119a)

Členské štáty sa snažia zachovať existujúcu rovnocennosť systému platenej dovolenky.

Článok 143 (predtým článok 120)

Komisia vypracuje výročnú správu o pokroku pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 136 vrátane demografickej situácie v spoločenstve. Správu postúpi Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Európsky parlament môže Komisiu vyzvať, aby vypracovala správy o osobitných problémoch týkajúcich sa sociálnej situácie.

Článok 144 (predtým článok 121)

Po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom môže Rada jednomyseľne poveriť Komisiu úlohami, ktoré sa týkajú vykonávania spoločných opatrení, najmä v oblasti sociálneho zabezpečenia migrujúcich pracovníkov uvedených v článkoch 39 až 42.

Článok 145 (predtým článok 122)

Vo výročnej správe pre Európsky parlament sa Komisia zaoberá osobitnou kapitolou o sociálnom vývoji v spoločenstve.

Európsky parlament môže vyzvať Komisiu, aby pripravila správy o všetkých osobitných problémoch, ktoré sa týkajú sociálnych podmienok.

KAPITOLA 2

EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND

Článok 146 (predtým článok 123)

S cieľom zlepšiť pracovné príležitosti na vnútornom trhu a tým prispieť k zvýšeniu životnej úrovne sa podľa nasledujúcich ustanovení zriaďuje Európsky sociálny fond; jeho zámerom je rozširovať možnosti zamestnania a zvyšovať geografickú a profesijnú mobilitu pracovníkov v rámci spoločenstva a uľahčovať ich adaptáciu na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou.

Článok 147 (predtým článok 124)

Fond spravuje Komisia.

Komisii pri tom pomáha výbor, ktorého predsedom je člen Komisie, a tvoria ho predstavitelia vlád, odborov a organizácií zamestnávateľov.

Článok 148 (predtým článok 125)

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijme vykonávacie rozhodnutia týkajúce sa Európskeho sociálneho fondu.

KAPITOLA 3

VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDELÁVANIE A MLÁDEŽ

Článok 149 (predtým článok 126)

1. Spoločenstvo prispieva k rozvoju kvalitného vzdelávania podporovaním spolupráce medzi členskými štátmi, a ak je to potrebné, podporovaním a dopĺňovaním činnosti členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah výučby a organizácie vzdelávacích systémov a za ich kultúrnu a jazykovú rozmanitosť.

2. Činnosť spoločenstva sa zameriava na:

- rozvoj európskej dimenzie vo vzdelávaní, najmä výučbou a šírením jazykov členských štátov,
- podporu mobility študentov a učiteľov, okrem iného podporou akademického uznávania diplomov a započítaním času štúdiá,
- podporu spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami,
- rozvoj výmeny informácií a skúseností v otázkach, ktoré sú spoločné vzdelávacím systémom členských štátov,
- podporu rozvoja výmeny mládeže a výmeny sociálnych a výchovno-vzdelávacích pracovníkov,
- podporu rozvoja diaľkového vzdelávania.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú na poli vzdelania spoluprácu s tretími krajinami a príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.

4. Rada s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:

- v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma podporné opatrenia bez toho, aby zosúlad'ovala zákony a iné právne predpisy členských štátov,
- na návrh Komisie prijíma odporúčania kvalifikovanou väčšinou.

Článok 150 (predtým článok 127)

1. Spoločenstvo uskutočňuje politiku odborného vzdelávania, ktorá podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov pri plnom rešpektovaní ich zodpovednosti za obsah a organizáciu odborného vzdelávania.

2. Činnosť spoločenstva sa zameriava na:

- uľahčenie adaptácie na priemyselné zmeny, najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou,
- zlepšenie základného a ďalšieho odborného vzdelávania s cieľom uľahčenia profesijného začlenenia a opätovného začlenenia do trhu práce,
- uľahčenie prístupu k odbornému vzdelávaniu a podporu mobility inštruktorov a stážistov, najmä mladých ľudí,
- stimulovanie spolupráce v oblasti odborného vzdelávania medzi vzdelávacími a školiacimi zariadeniami a podnikmi,
- rozvíjanie výmeny informácií a skúseností v spoločných otázkach, ktoré sa týkajú systémov odborného vzdelávania členských štátov.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami v oblasti odborného vzdelávania.

4. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijme opatrenia prispievajúce k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku bez toho, aby zosúlad'ovala zákony a iné právne predpisy členských štátov.

HLAVA XII (predtým hlava IX)

KULTÚRA

Článok 151 (predtým článok 128)

1. Spoločenstvo prispieva k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo.

2. Činnosť spoločstva sa zameriava na podporu spolupráce medzi členskými štátmi a v prípade potreby na podporu a dopĺňovanie ich činnosti v nasledujúcich oblastiach:

- zlepšovanie vedomostí a šírenie kultúry a histórie európskych národov,
- zachovanie a ochrana kultúrneho dedičstva európskeho významu,
- nekomerčné kultúrne výmeny,
- umelecká a literárna tvorba vrátane audiovizuálnej oblasti.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú kultúrnu spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Radou Európy.

4. Spoločenstvo zohľadní kultúrne aspekty vo svojej činnosti podľa iných ustanovení tejto zmluvy, a to predovšetkým tak, aby sa rešpektovala a podporovala rozmanitosť jeho kultúr.

5. Rada s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku:

- postupom podľa článku 251 a po porade s Výborom regiónov prijme podporné opatrenia, ktorých účelom nie je zosúlad'ovať zákony a iné právne predpisy členských štátov. Rada koná jednomyseľne pri všetkých postupoch podľa článku 251,
- prijíma odporúčania jednomyseľne na návrh Komisie.

HLAVA XIII (predtým hlava X)

VEREJNÉ ZDRAVIE

Článok 152 (predtým článok 129)

1. Pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností spoločstva sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia.

Činnosti spoločstva, ktoré dopĺňajú vnútroštátne politiky, sa zameriavajú na zlepšenie verejného zdravia, prevenciu ľudských chorôb a ochorení a odstraňovanie zdrojov nebezpečenstva pre zdravie ľudí. Takéto postupy zahŕňajú boj proti najzávažnejším chorobám podporou výskumu ich príčin, prenosu a prevencie, ako aj zdravotníckej informácie a osvetu.

Spoločenstvo dopĺňa činnosť členských štátov pri obmedzení škôd na zdraví spojených s drogami vrátane informačnej a preventívnej činnosti.

2. Spoločenstvo podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi v oblastiach uvedených v tomto článku, a ak je to nevyhnutné, poskytne podporu ich činnosti.

Členské štáty v spojení s Komisiou navzájom koordinujú svoje politiky a programy v oblastiach uvedených v odseku 1. Komisia môže v úzkom kontakte s členskými štátmi vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Spoločenstvo a členské štáty podporujú spoluprácu s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými zdravotníckymi organizáciami v oblasti verejného zdravia.

4. Rada v súlade s postupom uvedeným 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených v tomto článku prijatím:

- a) opatrení na stanovenie vysokých štandardov kvality a bezpečnosti pre ľudské orgány a látky ľudského pôvodu, krv a krvné deriváty; tieto opatrenia nebránia žiadnemu členskému štátu v zachovaní alebo prijatí prísnejších ochranných opatrení,
- b) odlišne od článku 37 opatrení v oblasti veterinárnej starostlivosti a rastlinnej výroby, ktorých priamym cieľom je ochrana verejného zdravia,
- c) podporných opatrení na ochranu a zlepšenie ľudského zdravia s výnimkou zosúladovania zákonov a iných právnych predpisov členských štátov.

Na účely uvedené v tomto článku môže Rada na návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou prijímať aj odporúčania.

5. Činnosť spoločenstva v oblasti verejného zdravia plne rešpektuje zodpovednosť členských štátov za organizáciu zdravotníctva a poskytovanie zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti. Ustanovenia uvedené v odseku 4 písm. a) obzvlášť neovplyvnia vnútroštátne ustanovenia o darcovstve a použití orgánov a krvi na lekárske účely.

HLAVA XIV (predtým hlava XI)

OCHRANA SPOTREBITEĽA

Článok 153 (predtým článok 129a)

1. Spoločenstvo v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

2. Požiadavky ochrany spotrebiteľa sa zohľadnia pri definovaní a uskutočňovaní iných politik a činností spoločenstva.

3. Spoločenstvo prispieva k dosiahnutiu cieľov uvedených v odseku 1 prostredníctvom:

- a) opatrení prijatých podľa článku 95 v kontexte zavŕšenia tvorby vnútorného trhu,
- b) opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov.

4. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijme opatrenia uvedené v odseku 3 písm. b).

5. Opatrenia prijaté podľa odseku 4 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné s touto zmluvou. Komisia o nich bude upovedomená.

HLAVA XV (predtým hlava XII)

TRANSEURÓPSKE SIETE

Článok 154 (predtým článok 129b)

1. Spoločenstvo v snahe pomôcť dosiahnuť ciele uvedené v článkoch 14 a 158 a umožniť občanom únie, hospodárskym subjektom, regionálnym a miestnym spoločenstvám, aby plne využili priestor bez vnútorných hraníc, prispieva k zriadeniu a rozvoju transeurópskych sietí v oblastiach dopravných, telekomunikačných a energetických infraštruktúr.

2. V rámci systému otvorených a konkurenčných trhov sa činnosť spoločenstva zameria na podporu vzájomného prepojenia a súčinnosti národných sietí, ako aj prístupu do týchto sietí. Zváži sa najmä potreba prepojiť centrálné regióny spoločenstva s ostrovnými, vo vnútrozemí uzavretými a okrajovými regiónmi.

Článok 155 (predtým článok 129c)

1. Spoločenstvo na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 154:

- stanoví usmernenia zahŕňajúce ciele, priority a trendy opatrení, ktoré sa predpokladajú v oblasti transeurópskych sietí; tieto usmernenia vymedzia projekty spoločného záujmu,
- uskutoční všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie vzájomnej súčinnosti sietí, najmä v oblasti technických noriem,
- môže podporovať projekty spoločného záujmu podporované členskými štátmi, ktoré sú vymedzené v rámci usmernení uvedených v prvej zarážke, a to predovšetkým prostredníctvom realizačných štúdií, záruk na pôžičky a subvencií úrokovej sadzby; spoločenstvo môže prispieť aj na financovanie špecifických projektov v členských štátoch v oblasti dopravnej infraštruktúry prostredníctvom kohézneho fondu zriadeného podľa článku 161.

Spoločenstvo pritom zväži potenciálnu hospodársku životaschopnosť projektov.

2. Členské štáty v spojení s Komisiou koordinujú medzi sebou politiky uskutočňované na vnútroštátnej úrovni, ktoré môžu významne ovplyvniť dosiahnutie cieľov uvedených v článku 154. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvíjať akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Spoločenstvo sa môže rozhodnúť spolupracovať s tretími krajinami, podporovať projekty vzájomného záujmu a zabezpečiť vzájomnú súčinnosť sietí.

Článok 156 (predtým článok 129d)

Rada prijme usmernenia a ostatné opatrenia uvedené v článku 155 ods. 1) v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Usmernenia a projekty spoločného záujmu, ktoré sa týkajú územia členského štátu, si vyžadujú schválenie členského štátu.

HLAVA XVI (predtým hlava XIII)

PRIEMYSEL

Článok 157 (predtým článok 130)

1. Spoločenstvo a členské štáty zabezpečia podmienky potrebné na existenciu konkurencieschopnosti priemyslu spoločenstva.

V súlade so systémom otvorených a konkurenčných trhov sa preto ich činnosť zameria na:

- urýchlenie adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny,
- podporu prostredia, ktoré je priaznivé pre vytváranie a rozvoj podnikov v celom spoločenstve, najmä malých a stredných podnikov,
- podporu prostredia priaznivého pre spoluprácu medzi podnikmi,
- pomoc pri lepšom využívaní priemyselného potenciálu, inovačného, výskumného a technického rozvoja.

2. Členské štáty sa v spolupráci s Komisiou medzi sebou navzájom poradia, a ak je to potrebné, koordinujú svoju činnosť. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu tejto koordinácie.

3. Spoločenstvo prispieva k dosiahnutiu cieľov stanovených v odseku 1 prostredníctvom politik a činností, ktoré uskutočňuje podľa ďalších ustanovení tejto zmluvy. Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom môže jednomyselne rozhodnúť o špecifických opatreniach na podporu činností, ktorú vyvíjajú členské štáty na dosiahnutie cieľov uvedených v odseku 1.

Táto hlava neposkytuje spoločenstvu základ na zavedenie akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo viesť k narušeniu súťaže.

HLAVA XVII (predtým hlava XIV)

HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

Článok 158 (predtým článok 130a)

Na podporu celkového harmonického rozvoja spoločenstvo rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti.

Spoločenstvo sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch alebo ostrovoch vrátane vidieckych oblastí.

Článok 159 (predtým článok 130b)

Členské štáty riadia a koordinujú svoje hospodárske politiky tak, aby dosiahli aj ciele uvedené v článku 158. Formulovanie a uskutočňovanie politik a činností spoločenstva a uplatňovanie vnútorného trhu prihliada na ciele uvedené v článku 158 a prispieva k ich dosiahnutiu. Spoločenstvo podporuje dosiahnutie týchto cieľov aj prostredníctvom štrukturálnych fondov (Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu – sekcie usmerňovania, Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu pre regionálny rozvoj), Európskej investičnej banky a ďalších finančných nástrojov.

Komisia predkladá každé tri roky správu Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pokroku pri dosahovaní hospodárskej a sociálnej súdržnosti a o spôsobe, akým k tomu prispeli prostriedky uvedené v tomto článku.

Ak je to potrebné, k správe sú priložené aj vhodné návrhy. Ak sa ukáže, že pri rešpektovaní opatrení, o ktorých sa rozhodlo v rámci iných politík spoločenstva, sú nevyhnutné aj iné špecifické činnosti okrem fondov, môže ich Rada prijať jednomyseľným rozhodnutím na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Článok 160 (predtým článok 130c)

Zámerom Európskeho fondu pre regionálny rozvoj je, aby svojou účasťou na rozvoji a štrukturálnych zmenách v zaostávajúcich regiónoch a pri premene upadajúcich priemyselných oblastí pomohol odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v spoločenstve.

Článok 161 (predtým článok 130d)

Bez toho, aby bol dotknutý článok 162, Rada na návrh Komisie so súhlasom Európskeho parlamentu a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov jednomyseľne definuje úlohy, prioritné ciele a organizáciu štrukturálnych fondov, ktoré môžu zahŕňať zoskupovanie fondov. Rovnakým postupom definuje Rada aj všeobecné pravidlá, ktoré sa na ne vzťahujú, a pravidlá nevyhnutné na zabezpečenie ich efektívnosti a na koordináciu fondov navzájom a s ďalšími existujúcimi finančnými nástrojmi.

Kohézny fond zriadený Radou v súlade s rovnakým postupom poskytne finančné príspevky na projekty z oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry.

Článok 162 (predtým článok 130e)

Rada prijme vykonávacie rozhodnutia týkajúce sa Európskeho fondu pre regionálny rozvoj v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.

Na Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond – sekciu usmerňovania a na Európsky sociálny fond sa aj naďalej vzťahujú články 37 a 148.

HLAVA XVIII (predtým hlava XV)

VÝSKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ

Článok 163 (predtým článok 130f)

1. Cieľom spoločenstva je posilňovať vedeckú a technologickú základňu priemyslu spoločenstva a podporovať rozvoj jeho konkurencieschopnosti na medzinárodnej úrovni pri podpore všetkých výskumných činností, ktoré sa pokladajú za nevyhnutné v iných kapitolách tejto zmluvy.

2. Spoločenstvo preto vo všetkých členských štátoch podporuje podniky vrátane malých a stredných podnikov, výskumné strediská a univerzity v oblasti ich výskumnej činnosti a technologického rozvoja na vysokej úrovni; podporuje ich úsilie o vzájomnú spoluprácu najmä tým, že umožňuje podnikom plne využiť potenciál vnútorného trhu, a to najmä otvorením vnútroštátnych verejných zákaziek, stanovením spoločných noriem a odstránením právnych a daňových prekážok spolupráce.

3. O všetkých činnostiach spoločenstva v oblasti výskumu a technologického rozvoja vrátane pilotných projektov sa podľa tejto zmluvy rozhoduje v súlade s ustanoveniami tejto hlavy.

Článok 164 (predtým článok 130g)

Pri plnení týchto cieľov spoločenstvo uskutočňuje nasledujúce činnosti, ktoré dopĺňujú činnosti členských štátov:

- a) plní programy rozvoja výskumu, technologického rozvoja a demonštračných programov podporou spolupráce s podnikmi, výskumnými strediskami, univerzitami a medzi nimi navzájom,
- b) podporuje spoluprácu s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov spoločenstva,
- c) šíri a využíva výsledky činnosti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov spoločenstva,
- d) stimuluje prípravu a mobilitu výskumných pracovníkov v spoločenstve.

Článok 165 (predtým článok 130h)

1. Spoločenstvo a členské štáty koordinujú svoje činnosti v oblasti výskumu a technologického rozvoja s cieľom zabezpečiť vzájomný súlad vnútroštátnych politík a politiky spoločenstva.
2. Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1.

Článok 166 (predtým článok 130i)

1. Rada prijme viacročný rámcový program stanovujúci všetky činnosti spoločenstva v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom.

Rámcový program

- stanoví vedecké a technologické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť činnosťami stanovenými v článku 164, a určí príslušné priority,
 - naznačí hlavnú orientáciu týchto činností,
 - určí maximálnu celkovú sumu a podrobné pravidlá finančnej účasti spoločenstva na rámcovom programe a príslušný podiel na každej z vymedzených činností.
2. Rámcový program sa prispôsobuje alebo dopĺňa podľa vývoja situácie.
 3. Rámcový program sa uskutočňuje osobitnými programami stanovenými pre každú z činností. Každý osobitný program vymedzí podrobné pravidlá vykonania, dĺžku trvania a potrebné prostriedky. Súhrn potrebných čiastok vymedzených na osobitné programy nesmie prekročiť maximálnu celkovú sumu určenú pre rámcový program a každú z činností.
 4. Osobitné programy Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom.

Článok 167 (predtým článok 130j)

Na uskutočnenie viacročného rámcového programu Rada stanoví:

- pravidlá účasti podnikov, výskumných stredísk a univerzít,
- pravidlá pre šírenie výsledkov výskumu.

Článok 168 (predtým článok 130k)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu možno rozhodnúť o doplnkových programoch, na ktorých sa zúčastnia len niektoré členské štáty, ktoré ich financujú aj s prípadnou účasťou spoločenstva.

Rada prijme pravidlá týkajúce sa týchto doplnkových programov, najmä so zreteľom na šírenie poznatkov a na prístup iných členských štátov k týmto poznatkom.

Článok 169 (predtým článok 130l)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže spoločenstvo so súhlasom príslušných členských štátov vydať ustanovenie pre účasť na výskumných a rozvojových programoch, ktoré uskutočňujú niektoré členské štáty, vrátane účasti v štruktúrach vytvorených na vykonanie týchto programov.

Článok 170 (predtým článok 130m)

Pri uskutočňovaní viacročného rámcového programu môže spoločenstvo vydať ustanovenie pre spoluprácu spoločenstva s tretími krajinami alebo s medzinárodnými organizáciami v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov.

Podrobné podmienky tejto spolupráce môžu byť predmetom zmlúv medzi spoločenstvom a príslušnými tretími stranami, ktoré sa môžu prerokovať a uzavrieť v súlade s článkom 300.

Článok 171 (predtým článok 130n)

Spoločenstvo môže zakladať spoločné podniky alebo iné štruktúry potrebné pre účinné vykonanie programov spoločenstva v oblasti výskumných a pilotných programov a programov technologického rozvoja.

Článok 172 (predtým článok 130o)

Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a Hospodárskym a sociálnym výborom ustanovenia uvedené v článku 171.

Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijme ustanovenia uvedené v článkoch 167, 168 a 169. Prijatie doplnkových programov si vyžaduje súhlas dotknutých členských štátov.

Článok 173 (predtým článok 130p)

Komisia na začiatku každého roku zašle správu Európskemu parlamentu a Rade. Správa obsahuje informácie o činnostiach v oblasti výskumu a technologického rozvoja a o šírení výsledkov za uplynulý rok a o pracovnom programe na bežný rok.

HLAVA XIX (predtým hlava XVI)

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Článok 174 (predtým článok 130r)

1. Politika spoločenstva v oblasti životného prostredia prispieva k uskutočňovaniu nasledujúcich cieľov:

- udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,
- ochrana ľudského zdravia,
- rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
- podpora opatrení na medzinárodnej úrovni pri riešení regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia.

2. Politika životného prostredia spoločenstva sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v jednotlivých regiónoch spoločenstva. Vychádza zo zásad ochrany, prevencie a opatrení, podľa ktorých sa prioritne prijímajú opatrenia nápravy škôd, a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ.

V tomto kontexte opatrenia zosúlad'ovania zodpovedajúce požiadavkám ochrany životného prostredia zahŕňajú, ak je to vhodné, ochrannú doložku umožňujúcu členským štátom prijať predbežné opatrenia z ekologických a mimohospodárskych dôvodov, ktoré podliehajú inšpekčnému postupu spoločenstva.

3. Pri príprave politiky v oblasti životného prostredia spoločenstvo prihliadne na:

- dostupné vedecké a technické údaje,
- podmienky životného prostredia v rôznych regiónoch spoločenstva,
- potenciálne výhody a náklady v súvislosti s činnosťou alebo nečinnosťou,
- hospodársky a sociálny rozvoj spoločenstva ako celku a vyrovnaný rozvoj jeho regiónov.

4. Spoločenstvo a členské štáty spolupracujú v oblasti svojich právomocí s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Podmienky spolupráce spoločenstva sa môžu stať predmetom dohody medzi spoločenstvom a dotknutými tretími stranami, ktorá sa prerokuje a uzavrie v súlade s článkom 300.

Predchádzajúci pododsek nemá dopad na právomoc členských štátov viesť rokovania s medzinárodnými orgánmi a uzatvárať medzinárodné zmluvy.

Článok 175 (predtým článok 130s)

1. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov rozhodne o postupoch, ktoré má spoločenstvo prijať na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 174.

2. Odlišne od postupov rozhodovania uvedených v odseku 1 a bez toho, aby bol dotknutý článok 95, Rada jednomyseľne na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma:

- ustanovenia predovšetkým fiškálnej povahy,
- opatrenia týkajúce sa územného plánovania a využívania pôdy s výnimkou hospodárenia s odpadom a opatrení všeobecnej povahy, ako aj hospodárenia s vodnými zdrojmi,

- opatrenia významne ovplyvňujúce členský štát pri výbere alternatív medzi energetickými zdrojmi a základnú skladbu zásobovania energiou.

Za podmienok stanovených v predchádzajúcom pododseku môže Rada stanoviť, o ktorých záležitostiach podľa tohto odseku rozhodne kvalifikovanou väčšinou.

3. V ostatných oblastiach Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov prijíma všeobecné akčné programy stanovujúce prioritné ciele, ktoré sa majú dosiahnuť.

Rada podľa podmienok odseku 1 alebo 2 a so zreteľom na konkrétny prípad prijme opatrenia, ktoré sú nevyhnutné pre uskutočňovanie týchto programov.

4. Bez toho, aby boli dotknuté určité opatrenia vnútornej povahy v rámci spoločenstva, politiku v oblasti životného prostredia financujú a uskutočňujú členské štáty.

5. Bez toho, aby bola dotknutá zásada o nahradení škody znečisťovateľom, opatrenie vychádzajúce z ustanovení odseku 1 zahŕňa náklady, ktoré verejná správa členského štátu pokladá za neúmerné, Rada v akte prijímajúcom toto opatrenie stanoví primerané ustanovenia vo forme:

- dočasnej odchýlky a/alebo
- finančnej podpory od kohézneho fondu zriadeného podľa článku 161.

Článok 176 (predtým článok 130t)

Ochranné opatrenia podľa článku 175 nebránia členskému štátu udržiavať alebo zavádzať prísnejšie ochranné opatrenia. Tieto opatrenia musia byť zlučiteľné s touto zmluvou. Oznamujú sa Komisii.

HLAVA XX (predtým hlava XVII)

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA

Článok 177 (predtým článok 130u)

1. Politika spoločenstva v oblasti rozvojovej spolupráce, ktorá dopĺňa politiky uskutočňované členskými štátmi, podporuje:

- trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj rozvojových krajín a osobitne krajiny, ktoré sú v najviac znevýhodnených regiónoch v najnevýhodnejšej situácii,
- harmonickú a postupnú integráciu rozvojových krajín do svetovej ekonomiky,
- boj proti chudobe v rozvojových krajinách.

2. Politika spoločenstva v tejto oblasti prispieva k všeobecnému cieľu rozvoja a upevnenia demokracie a právneho štátu a k rešpektovaniu ľudských práv a základných slobôd.

3. Spoločenstvo a členské štáty plnia záväzky a majú na zreteli ciele, ktoré schválili v rámci Organizácie Spojených národov a v iných príslušných medzinárodných organizáciách.

Článok 178 (predtým článok 130v)

Spoločenstvo má na zreteli ciele podľa článku 177 v politikách, ktoré uskutočňuje a ktoré môžu mať pravdepodobne vplyv na rozvojové krajiny.

Článok 179 (predtým článok 130w)

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 prijme opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 177. Takéto opatrenia môžu mať formu viacročných programov.
2. Európska investičná banka prispeje za podmienok stanovených v jej štatúte k uskutočňovaniu opatrení uvedených v odseku 1.
3. Ustanovenia tohto článku neovplyvnia spoluprácu so štátmi africkej, karibskej a tichomorskej oblasti v rámci Dohovoru medzi AKP a ES.

Článok 180 (predtým článok 130x)

1. Spoločenstvo a členské štáty koordinujú svoje politiky rozvojovej spolupráce a navzájom sa radia o programoch pomoci vrátane pôsobenia v medzinárodných organizáciách a na medzinárodných konferenciách. Môžu uskutočniť jednotnú akciu. V prípade potreby členské štáty prispievajú k vykonávaniu programov pomoci spoločenstva.
2. Komisia môže vyvinúť akékoľvek užitočné podnety na podporu koordinácie uvedenej v odseku 1.

Článok 181 (predtým článok 130y)

Spoločenstvo a členské štáty v rámci svojej pôsobnosti spolupracujú s tretími krajinami a s príslušnými medzinárodnými organizáciami. Podrobnosti spolupráce spoločenstva môžu byť predmetom dohôd medzi spoločenstvom a príslušnými tretími stranami, ktoré sa prerokujú a uzavrujú v súlade s článkom 300.

Predchádzajúci odsek platí bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov viesť rokovania v medzinárodných orgánoch a uzatvárať medzinárodné dohody.

ČASŤ IV

PRIDRUŽENIE ZÁMORSKÝCH KRAJÍN A ÚZEMÍ

Článok 182 (predtým článok 131)

Členské štáty súhlasia, aby sa k spoločenstvu pridružili neeurópske krajiny a územia, ktoré majú osobitné vzťahy s Dánskom, Francúzskom, Holandskom a Spojeným kráľovstvom. Tieto krajiny a územia (ďalej „krajiny a územia“) sú uvedené v prílohe II k tejto zmluve.

Cieľom pridruženia je podporovať hospodársky a sociálny rozvoj krajín a území a nadviazať úzke hospodárske vzťahy medzi nimi a spoločenstvom ako celkom.

V súlade so zásadami, ktoré sú uvedené v preambule tejto zmluvy, pridruženie slúži predovšetkým na podporu záujmov a blahobytu obyvateľov týchto krajín a území a na to, aby dospeli k hospodárskemu, sociálnemu a kultúrnemu rozvoju, o ktorý sa usilujú.

Článok 183 (predtým článok 132)

Pridruženie sleduje nasledujúce ciele:

1. Členské štáty uplatňujú pri obchodných stykoch s týmito krajinami a územiami rovnaké zaobchádzanie, na akom sa v zmysle tejto zmluvy vzájomne dohodli.
2. Každá krajina alebo územie uplatní v obchodných stykoch s členskými štátmi rovnaké zaobchádzanie, aké uplatňuje vo vzťahu k európskemu štátu, s ktorým udržiava osobitné vzťahy.
3. Členské štáty sa podieľajú na investíciách, ktoré si vyžadujú postupný rozvoj v týchto krajinách a územiach.
4. Pri investíciách financovaných spoločnosťou je účasť na verejných súbazách a dodávkach otvorená za rovnakých podmienok ako všetkým fyzickým a právnickým osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu alebo niektorej z krajín a území.
5. Vo vzťahoch medzi členskými štátmi a krajinami a územiami je právo štátnych príslušníkov a spoločností usadiť sa upravené v súlade s ustanoveniami a postupmi vymedzenými v kapitole o práve usadiť sa, a to bez akejkoľvek diskriminácie, iba ak osobitné ustanovenia v zmysle článku 187 stanovujú inak.

Článok 184 (predtým článok 133)

1. Clá na tovar pochádzajúci z krajín a území pri dovoze do členských štátov sú zakázané v súlade so zákazom ciel medzi členskými štátmi podľa ustanovení tejto zmluvy.
2. Clá za tovar pochádzajúci z členských štátov alebo iných krajín a území sú pri dovoze do každej krajiny alebo územia z členských štátov alebo z iných krajín zakázané v súlade s ustanoveniami článku 25.
3. Krajiny a územia však môžu vyberať clá, ktoré sú potrebné na ich rozvoj a industrializáciu alebo tvoria príjem ich rozpočtu. Clá uvedené v predchádzajúcom pododseku nemôžu byť vyššie ako clá na dovoz tovaru z členského štátu, s ktorým táto krajina alebo územie udržiava osobitné vzťahy.
4. Odsek 2 sa nevzťahuje na krajiny a územia, ktoré z dôvodov osobitných medzinárodných záväzkov už uplatňujú nediskriminujúci colný sadzobník.
5. Zavedenie ciel alebo zmeny v clách ukladaných na tovar dovážaný do krajín a území nesmie viesť právne ani vecne k priamej ani nepriamej diskriminácii medzi dovozmi z jednotlivých členských štátov.

Článok 185 (predtým článok 134)

Ak by výška cla uplatňovaná na tovar z tretej krajiny pri vstupe do krajiny alebo na jej územie mohla pri uplatňovaní článku 184 ods. 1) vyvolať odklon obchodu na škodu niektorého členského štátu, môže tento štát požiadať Komisiu, aby navrhla ostatným členským štátom opatrenia potrebné na nápravu tejto situácie.

Článok 186 (predtým článok 135)

S výhradou ustanovení týkajúcich sa verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku upravujú voľný pohyb pracovníkov v rámci členských štátov z krajín a území a pracovníkov z členských štátov v krajinách a územiach dohovory, ktoré budú následne uzavreté a jednomyseľne schválené členskými štátmi.

Článok 187 (predtým článok 136)

Rada na základe skúseností získaných z pridruženého krajín a území k spoločenstvu a podľa zásad stanovených touto zmluvou jednomyseľne určí ustanovenia týkajúce sa podrobných pravidiel a postupu pridruženého krajín a území k spoločenstvu.

Článok 188 (predtým článok 136a)

Články 182 až 187 sa vzťahujú na Grónsko, ak nestanovia inak osobitné ustanovenia pre Grónsko obsiahnuté v Protokole o osobitnej úprave pre Grónsko pripojenom k tejto zmluve.

ČASŤ V

ORGÁNY SPOLOČENSTVA

HLAVA I

USTANOVENIA O ORGÁNOCH

KAPITOLA 1

ORGÁNY

Oddiel 1

EURÓPSKY PARLAMENT

Článok 189 (predtým článok 137)

Európsky parlament sa skladá zo zástupcov ľudov štátov, ktoré sú členmi spoločenstva, a vykonáva právomoci, ktorými ho poveruje táto zmluva.

Počet členov Európskeho parlamentu neprekročí sedemsto.

Článok 190 (predtým článok 138)

1. Poslanci zastupujúci v Európskom parlamente ľud členských štátov združených v spoločenstve sú volení v priamych a všeobecných voľbách.

2. Počet poslancov volených v jednotlivých členských štátoch je nasledujúci:

Belgicko..... 25

Dánsko 16

Nemecko.....	99
Grécko	25
Španielsko.....	64
Francúzsko.....	87
Írsko	15
Taliansko.....	87
Luxembursko.....	6
Holandsko	31
Rakúsko	21
Portugalsko.....	25
Fínsko.....	16
Švédsko	22
Spojené kráľovstvo.....	87.

V prípade zmien a doplnkov k tomuto odseku musí počet poslancov volených v každom členskom štáte zabezpečiť primerané zastúpenie ľudu štátov združených v spoločenstve.

3. Poslanci sú volení na obdobie piatich rokov.

4. Európsky parlament vypracuje návrhy na priame a všeobecné voľby konané jednotným postupom vo všetkých členských štátoch alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty.

Rada so súhlasom Európskeho parlamentu vyjadreným väčšinou hlasov svojich poslancov jednomyseľne prijme zodpovedajúce pravidlá a odporučí členským štátom prijať ich v súlade s príslušnými vnútroštátnymi ústavnými predpismi.

5. Európsky parlament stanoví po vyžiadaní si stanoviska Komisie a na základe jednomyseľného súhlasu Rady štatút a všeobecné podmienky výkonu funkcií svojich členov.

Článok 191 (predtým článok 138a)

Politické strany na európskej úrovni sú dôležitým faktorom integrácie v rámci spoločenstva. Prispievajú k utváraniu európskeho povedomia a k vyjadreniu politickej vôle občanov únie.

Článok 192 (predtým článok 138b)

Tak ako je to v tejto zmluve stanovené, Európsky parlament sa zúčastňuje na procese prijímania aktov spoločenstva výkonom svojich právomocí podľa postupov upravených v článkoch 251 a 252 a vyslovením súhlasu alebo podávaním poradných stanovísk.

Rozhodnutím väčšiny hlasov členov môže Európsky parlament požiadať Komisiu o predloženie vhodného návrhu vo veciach, o ktorých sa domnieva, že pre plnenie tejto zmluvy je potrebné vydať akt spoločenstva.

Článok 193 (predtým článok 138c)

Európsky parlament na žiadosť štvrtiny členov môže v rámci svojich funkcií ustanoviť dočasný vyšetrovací výbor, ktorý bez toho, aby boli dotknuté právomoci vymedzené touto zmluvou iným inštitúciám a orgánom, preskúma prípady porušenia alebo nesprávneho úradného postupu pri uplatňovaní práva spoločenstva okrem prípadov, keď takéto skutočnosti skúma súd a súdne konanie sa ešte neskončilo.

Dočasný vyšetrovací výbor zaniká predložením správy.

Podrobné ustanovenia upravujúce výkon vyšetrovacieho práva sa stanovujú vzájomnou dohodou Európskeho parlamentu, Rady a Komisie.

Článok 194 (predtým článok 138d)

Akýkoľvek občan únie a akákoľvek fyzická či právnická osoba s bydliskom alebo sídlom zaregistrovaným v členskom štáte má právo individuálne alebo spoločne s ďalšími občanmi alebo osobami predložiť Európskemu parlamentu petíciu vo veci, ktorá sa ich priamo dotýka a ktorá spadá do pôsobnosti spoločenstva.

Článok 195 (predtým článok 138e)

1. Európsky parlament vymenuje ombudsmana zmocneného prijímať od občanov únie alebo od fyzických či právnických osôb s bydliskom alebo zaregistrovaným sídlom v členskom štáte sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu inštitúcií alebo orgánov spoločenstva s výnimkou Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa pri výkone ich súdnych funkcií.

V súlade so svojimi povinnosťami sa ombudsman najprv presvedčí o opodstatnenosti šetrenia, ktoré začne z vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti predloženej priamo jemu alebo prostredníctvom člena Európskeho parlamentu, okrem prípadu, keď uvádzané skutočnosti sú alebo boli predmetom súdneho konania. Ak ombudsman zistí prípad nesprávneho úradného postupu, postúpi záležitosť príslušnému orgánu, ktorý ho o svojom stanovisku vyrozumie v lehote troch mesiacov. Ombudsman potom odovzdá správu Európskemu parlamentu a príslušnému orgánu.

O výsledku takého šetrenia musí byť osoba, ktorá podala sťažnosť, vyrozumená. Ombudsman podáva o výsledkoch svojho šetrenia výročnú správu Európskemu parlamentu.

2. Ombudsman je vymenovaný po každých voľbách Európskeho parlamentu na čas funkčného obdobia parlamentu. Ombudsman môže byť vymenovaný znova.

Na žiadosť Európskeho parlamentu môže Súdny dvor ombudsmana odvolať, ak nespĺňa podmienky predpísané pre výkon jeho funkcie alebo ak sa dopustil závažného pochybenia.

3. Ombudsman vykonáva svoje funkcie úplne nezávisle. Pri výkone svojich povinností nesmie požadovať ani prijímať pokyny od žiadneho orgánu. Počas svojho funkčného obdobia nesmie vykonávať iné platené ani neplatené povolanie.

4. Európsky parlament na základe stanoviska Komisie a so súhlasom Rady vyjadreným kvalifikovanou väčšinou prijme štatút a všeobecné podmienky výkonu funkcií ombudsmana.

Článok 196 (predtým 139)

Európsky parlament zasadá raz do roka. Schádza sa, bez toho aby musel byť zvolaný, v druhý utorok v mesiaci marec.

Európsky parlament sa môže zísť na mimoriadnom zasadaní na žiadosť väčšiny svojich členov, ako aj na žiadosť Rady alebo Komisie.

Článok 197 (predtým článok 140)

Európsky parlament si z radov svojich členov volí predsedu a predsedníctvo.

Členovia Komisie sa môžu zúčastňovať všetkých zasadnutí a žiadať o slovo v mene Komisie.

Na otázky Európskeho parlamentu alebo jeho členov odpovedá Komisia písomne alebo ústne.

Európsky parlament vypočuje Radu v súlade s podmienkami, ktoré si stanoví Rada vo svojom rokovacom poriadku.

Článok 198 (predtým článok 141)

Ak nie je v tejto zmluve ustanovené inak, Európsky parlament sa uznáva absolútnou väčšinou odovzdaných hlasov.

Rokovací poriadok stanoví kvórum.

Článok 199 (predtým článok 142)

Európsky parlament schvaľuje svoj rokovací poriadok rozhodnutím väčšiny svojich členov.

Zápisnice z rokovania Európskeho parlamentu sa uverejňujú spôsobom, ktorý je stanovený v rokovacom poriadku.

Článok 200 (predtým článok 143)

Európsky parlament na verejnom zasadnutí prerokúva výročnú súhrnnú správu, ktorú mu predkladá Komisia.

Článok 201 (predtým článok 144)

Ak bol podaný návrh na vyslovenie nedôvery Komisii za jej činnosť, môže o tom Európsky parlament hlasovať najskôr po uplynutí troch dní od podania návrhu, a to len verejným hlasovaním.

Ak sa návrh na vyslovenie nedôvery prijme dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov, ktorá predstavuje väčšinu členov Európskeho parlamentu, členovia Komisie odstúpia kolektívne. V správe bežných záležitostí pokračujú dovtedy, kým ich nahradia noví členovia podľa článku 214. V takom prípade sa funkčné obdobie novovymenovaných členov, ktorí majú nahradiť pôvodných členov Komisie, skončí dňom, ktorým by sa skončilo funkčné obdobie odstupujúcich členov Komisie.

Oddiel 2

RADA

Článok 202 (predtým článok 145)

Na dosiahnutie cieľov stanovených touto zmluvou a v súlade s jej ustanoveniami Rada

- zabezpečuje koordináciu všeobecných hospodárskych politík členských štátov,
- má právomoc prijímať rozhodnutia,
- zverí Komisii v aktoch, ktoré prijme, právomoci k vykonávaniu pravidiel stanovených Radou. Rada môže výkon týchto právomocí určitým spôsobom vymedziť. Rada si tiež môže v špecifických prípadoch vyhradiť výkon vykonateľných právomocí priamo pre seba. Postupy vyššie uvedené musia byť v súlade so zásadami a pravidlami, ktoré Rada jednomyselne stanoví vopred na návrh Komisie a po obdržaní stanoviska Európskeho parlamentu.

Článok 203 (predtým článok 146)

Rada pozostáva zo zástupcov každého členského štátu na ministerskej úrovni splnomocnených zaväzovať vládu tohto členského štátu.

Rade predsedá postupne každý členský štát po dobu šiestich mesiacov podľa poradia, ktoré určí jednomyseľne Rada.

Článok 204 (predtým článok 147)

Zasadnutie Rady zvoláva predseda z vlastného podnetu alebo na žiadosť jedného z jej členov alebo na žiadosť Komisie.

Článok 205 (predtým článok 148)

1. Pokiaľ táto zmluva neustanovuje inak, Rada sa uznáva väčšinou hlasov svojich členov.

2. Ak sa má Rada uznieť kvalifikovanou väčšinou, hlasy jej členov majú túto váhu:

Belgicko.....	5
Dánsko	3
Nemecko.....	10
Grécko	5
Španielsko.....	8
Francúzsko.....	10
Írsko	3
Taliansko.....	10
Luxembursko.....	2
Holandsko	5
Rakúsko	4
Portugalsko.....	5
Fínsko.....	3
Švédsko	4
Spojené kráľovstvo.....	10.

Na prijatie uznesení Rady sa vyžaduje súhlas najmenej:

- 62 hlasov, ak sa podľa tejto zmluvy majú prijať na návrh Komisie,
- 62 hlasov najmenej od 10 členov v ostatných prípadoch.

3. Ak sa prítomní alebo zastúpení členovia zdržia hlasovania, nebráni to prijatiu uznesení vyžadujúcich jednomyseľnosť.

Článok 206 (predtým článok 150)

Každý člen Rady môže hlasovať v mene najviac jedného ďalšieho člena.

Článok 207 (predtým článok 151)

1. Výbor zložený zo stálych zástupcov členských štátov zodpovedá za prípravu činnosti Rady a za plnenie úloh, ktoré mu Rada uloží. V prípadoch stanovených v rokovacom poriadku Rady môže výbor vydávať procesné rozhodnutia.

2. Rade pomáha Generálny sekretariát pod vedením generálneho tajomníka, Vysokého splnomocnenca pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, ktorému pomáha zástupca generálneho tajomníka zodpovedajúci za chod Generálneho sekretariátu. Generálny tajomník a zástupca generálneho tajomníka sú vymenovaní jednomyseľne Radou.

Rada rozhoduje o organizácii Generálneho sekretariátu.

3. Rada prijme svoj rokovací poriadok.

Na účely uplatňovania článku 255 ods. 3) zapracuje Rada do rokovacieho poriadku podmienky prístupu verejnosti k dokumentom Rady. Na účely tohto odseku Rada stanoví prípady, keď rozhoduje v zákonodarnej pôsobnosti tak, aby sa v týchto prípadoch umožnil väčší prístup k dokumentom, pričom sa zachováva účinnosť rozhodovacieho procesu. V každom prípade, keď Rada rozhoduje v zákonodarnej pôsobnosti, zverejňujú sa výsledky hlasovania, objasnenie hlasovania, ako aj úradný záznam vyhlásení.

Článok 208 (predtým článok 152)

Rada môže požiadať Komisiu, aby urobila šetrenie, ktoré pokladá za potrebné na dosiahnutie spoločných cieľov, a aby jej predložila vhodné návrhy.

Článok 209 (predtým článok 153)

Na základe stanoviska Komisie Rada vymedzí pravidlá upravujúce postavenie výborov uvedených v tejto zmluve.

Článok 210 (predtým článok 154)

Rada kvalifikovanou väčšinou stanoví platy, príspevky a dôchodky predsedu a členov Komisie, ako aj predsedu Súdneho dvora, sudcov, generálnych advokátov a tajomníka Súdneho dvora. Kvalifikovanou väčšinou stanoví aj akékoľvek náhrady poskytované namiesto odmien.

Oddiel 3

KOMISIA

Článok 211 (predtým článok 155)

Na zabezpečenie riadneho fungovania a rozvoja spoločného trhu Komisia:

- zabezpečuje uplatňovanie ustanovení tejto zmluvy a opatrení prijatých orgánmi spoločenstva v súlade s ňou,
- podáva odporúčania alebo stanoviská v oblastiach, ktoré sú predmetom tejto zmluvy, ak to táto zmluva výslovne stanovuje alebo ak to Komisia považuje za potrebné,
- má vlastnú právomoc prijímať rozhodnutia a zúčastňuje sa na tvorbe opatrení, ktoré prijíma Rada a Európsky parlament spôsobom, ktorý stanovuje táto zmluva,
- vykonáva právomoci, ktoré na ňu preniesla Rada na vykonávanie pravidiel stanovených Radou.

Článok 212 (predtým článok 156)

Komisia každoročne najneskôr mesiac pred začiatkom zasadnutia Európskeho parlamentu uverejní súhrnnú správu o činnosti spoločenstva.

Článok 213 (článok 157)

1. Komisia sa skladá z dvadsiatich členov vybraných podľa celkových schopností a poskytujúcich záruku úplnej nezávislosti.

Počet členov Komisie možno zmeniť jednomyselným rozhodnutím Rady.

Členmi Komisie môžu byť len štátni príslušníci členských štátov.

V Komisii musí byť zastúpený aspoň jeden štátny príslušník z každého členského štátu, pričom jeden členský štát môže byť zastúpený najviac dvomi členmi tej istej štátnej príslušnosti.

2. Členovia Komisie vykonávajú svoje funkcie úplne nezávisle a vo všeobecnom záujme spoločenstva.

Pri plnení svojich povinností nesmú žiadať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania, ktoré sa nezlučuje s ich povinnosťami. Každý členský štát sa zaväzuje rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov Komisie pri plnení ich úloh.

Počas svojho funkčného obdobia členovia Komisie nesmú vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazajú, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia. V prípade porušenia tejto povinnosti môže Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie, podľa okolností prípadu, rozhodnúť o odvolaní príslušného člena podľa článku 216 alebo o odňatí práva na dôchodok alebo iné dávky vyplácané namiesto dôchodku.

Článok 214 (predtým článok 158)

1. Členovia Komisie sú vymenovaní v súlade s postupom uvedeným v odseku 2 na obdobie piatich rokov, ak článok 201 nestanoví inak.

Možno ich vymenovať znova.

2. Vlády členských štátov určia vzájomnou dohodou kandidáta na vymenovanie za predsedu Komisie; návrh schvaľuje Európsky parlament.

Vlády členských štátov určia vzájomnou dohodou s kandidátom na predsedu aj ostatných kandidátov na vymenovanie za členov Komisie.

Predsedu a ostatných členov Komisie navrhnutých týmto spôsobom schvaľuje ako celok Európsky parlament. Po schválení Európskym parlamentom sú predseda a ostatní členovia Komisie vymenovaní vzájomnou dohodou vlád členských štátov.

Článok 215 (predtým článok 159)

Funkcia člena Komisie zaniká, okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti, odstúpením alebo odvolaním.

Takto uvoľnená funkcia sa na zvyšný čas funkčného obdobia obsadí novým členom vymenovaným vzájomnou dohodou vlád členských štátov. Rada môže jednomyselné rozhodnúť, že uvoľnená funkcia sa neobsadí.

V prípade odstúpenia, odvolania alebo smrti predsedu sa na obdobie do konca funkčného obdobia vymenuje náhradník. Pri nahradení predsedu sa uplatní postup stanovený v článku 214 ods. 2).

S výnimkou odvolania podľa článku 216 zostávajú členovia Komisie vo funkcii, až kým ich nahradia noví členovia.

Článok 216 (predtým článok 160)

Ak niektorý člen Komisie nespĺňa podmienky predpísané pre výkon funkcie alebo sa dopustil závažného pochybenia, môže ho Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie odvolať.

Článok 217 (predtým článok 161)

Komisia môže z radov svojich členov vymenovať jedného alebo dvoch podpredsedov.

Článok 218 (predtým článok 162)

1. Rada a Komisia sa navzájom poradia o metódach spolupráce a riešia ich vzájomnou dohodou.

2. Komisia prijme svoj rokovací poriadok tak, aby sama i jej odbory fungovali v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy. Komisia zabezpečí uverejnenie tohto poriadku.

Článok 219 (predtým článok 163)

Komisia pracuje pod politickým vedením svojho predsedu.

Komisia sa uznáva rozhodnutím väčšiny členov, ako je uvedené v článku 213.

Komisia je uznášaniaschopná, len ak je na schôdzi prítomný počet členov stanovený jej rokovacím poriadkom.

Oddiel 4

Súdny dvor

Článok 220 (predtým článok 164)

Súdny dvor zaručuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní tejto zmluvy.

Článok 221 (predtým článok 165)

Súdny dvor sa skladá z pätnástich sudcov.

Súdny dvor zasadá v pléne. Môže však vytvárať komory zložené z troch, piatich alebo siedmich sudcov na vykonanie určitých prípravných šetrení alebo na rozhodovanie určitých druhov vecí v súlade s pravidlami stanovenými na tieto účely.

Súdny dvor zasadá v pléne, ak o to požiada členský štát alebo orgán spoločenstva vystupujúci ako strana súdneho sporu.

Ak o to Súdny dvor požiada, môže Rada jednomyselným rozhodnutím zvýšiť počet sudcov a vykonať potrebné úpravy druhého a tretieho odseku tohto článku a druhého odseku článku 223.

Článok 222 (predtým článok 166)

Súdnemu dvoru pomáhajú ôsmi generálni advokáti. Od 1. januára 1995 do 6. októbra 2000 však bude vymenovaný deviaty generálny advokát.

Úlohou generálneho advokáta je verejne, nezávisle a nestranne predkladať odôvodnené návrhy vo veciach predložených Súdnemu dvoru, a tým mu pomáhať pri výkone jeho poslania vymedzeného v článku 220.

Na žiadosť Súdneho dvora môže Rada jednomyseľným rozhodnutím zvýšiť počet generálnych advokátov a vykonať potrebné úpravy článku 223 odseku 3.

Článok 223 (predtým článok 167)

Sudcovia a generálni advokáti sa vyberajú spomedzi osobností, ktoré zaručujú úplnú nezávislosť a ktoré vo svojich krajinách spĺňajú kvalifikačné predpoklady na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií, alebo sú uznávanými znalcami v oblasti práva; sú vymenovaní po vzájomnej dohode vlád členských štátov na obdobie šiestich rokov.

Každé tri roky sa uskutoční čiastočná obmena sudcov. Obmena sa striedavo týka ôsmich a siedmich sudcov.

Každé tri roky sa uskutoční čiastočná obmena generálnych advokátov. Obmena sa týka vždy štyroch generálnych advokátov.

Sudcov a generálnych advokátov, ktorým sa skončilo funkčné obdobie, možno vymenovať znova.

Sudcovia si zo svojho streda volia predsedu Súdneho dvora na obdobie troch rokov. Predsedu možno zvoliť znova.

Článok 224 (predtým článok 168)

Súdny dvor vymenuje svojho tajomníka a upraví jeho postavenie.

Článok 225 (predtým článok 168a)

1. K Súdnemu dvoru je pričlenený Súd prvého stupňa s právomocou na vybavovanie a rozhodovanie vecí v prvom stupni vymedzených podmienkami stanovenými v odseku 2, proti ktorého rozhodnutiam sa možno odvolať na Súdny dvor len v právnych otázkach a podľa podmienok stanovených štatútom. Súd prvého stupňa nie je príslušný na vybavovanie a rozhodovanie otázok predložených na vydanie predbežných nálezov podľa článku 234.

2. Na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Európskym parlamentom a Komisiou Rada jednomyseľne určí druhy vecí a sporov uvedených v odseku 1 a zloženie Súdu prvého stupňa a prijme nevyhnutné úpravy a dodatočné ustanovenia štatútu Súdneho dvora. Ak Rada nerozhodne inak, ustanovenia tejto zmluvy týkajúce sa Súdneho dvora, najmä ustanovenia protokolu o štatúte Súdneho dvora, sa vzťahujú aj na Súd prvého stupňa.

3. Členovia Súdu prvého stupňa sa vyberajú z osobností, ktoré zaručujú úplnú nezávislosť a sú spôsobilé na výkon sudcovskej funkcie; sú vymenovaní vzájomnou dohodou vlád členských štátov na obdobie šiestich rokov. Každé tri roky sa uskutočňuje čiastočná obmena sudcov. Sudcov, ktorým sa skončilo funkčné obdobie, možno vymenovať znova.

4. Súd prvého stupňa si stanoví rokovací poriadok dohodou so Súdny dvorom. Tento poriadok podlieha jednomyseľnému schváleniu Rady.

Článok 226 (predtým článok 169)

Ak sa Komisia domnieva, že si členský štát nesplnil povinnosť, ktorá pre neho vyplýva z tejto zmluvy, vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní tomuto štátu predložiť pripomienky.

Ak daný štát nevyhoví stanovisku v lehote určenej Komisiou, Komisia môže vec predložiť Súdnemu dvoru.

Článok 227 (predtým článok 170)

Ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva z tejto zmluvy, môže predložiť vec Súdnemu dvoru.

Skôr než členský štát podá žalobu proti inému členskému štátu pre domnelé neplnenie povinnosti, ktorá vyplýva z tejto zmluvy, predloží vec Komisii.

Komisia vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní príslušným štátom, aby si vzájomne predložili ústne aj písomné pripomienky v rámci kontradiktórneho konania.

Ak Komisia nevydá toto stanovisko do troch mesiacov odo dňa, keď jej bola vec predložená, môže sa vec podať na Súdny dvor aj bez stanoviska Komisie.

Článok 228 (predtým článok 171)

1. Ak Súdny dvor zistí, že členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva z tejto zmluvy, tento štát je povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora.

2. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát neprijal takéto opatrenia, umožní tomuto štátu predložiť pripomienky a potom vydá stanovisko s odôvodnením a uvedie tie časti, v ktorých daný členský štát nevyhoví rozsudku Súdneho dvora.

Ak príslušný členský štát neprijme potrebné opatrenia podľa rozsudku Súdneho dvora v lehote stanovenej Komisiou, Komisia môže predložiť vec Súdnemu dvoru. Pritom navrhne aj výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktorá sa má zaplatiť a ktorú pokladá v daných podmienkach za primeranú.

Ak Súdny dvor zistí, že členský štát nevyhoví rozsudku, môže mu uložiť paušálnu pokutu alebo penále.

Tento postup nemá dopad na článok 227.

Článok 229 (predtým článok 172)

Nariadenia prijaté spoločne Európskym parlamentom a Radou alebo Radou podľa ustanovení tejto zmluvy môžu Súdnemu dvoru priznať neobmedzenú právomoc vo veci ukladania sankcií podľa týchto nariadení.

Článok 230 (predtým článok 173)

Súdny dvor preskúmava zákonnosť aktov prijatých spoločne Európskym parlamentom a Radou, aktov Rady, Komisie a ECB okrem odporúčaní a stanovísk a preskúmava aj zákonnosť aktov Európskeho parlamentu, ktoré majú právne účinky vo vzťahu k tretím stranám.

Na tento účel má právomoc rozhodovať o žalobách podaných členskými štátmi, Radou alebo Komisiou z dôvodov nespríslušnosti, porušenia podstatných formálnych náležitostí, porušenia tejto zmluvy alebo právneho pravidla týkajúceho sa jej uplatňovania alebo na základe zneužitia právomoci.

Súdny dvor má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných Európskym parlamentom, Dvorom audítorov a ECB na ochranu ich výhradných práv.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže za rovnakých podmienok podať žalobu proti rozhodnutiu, ktoré je jej určené, alebo proti rozhodnutiu, ktoré sa jej priamo a osobne týka, hoci je vydané formou nariadenia alebo rozhodnutia určeného inej osobe.

Súdne konanie uvedené v tomto článku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

Článok 231 (predtým článok 174)

Ak je žaloba opodstatnená, Súdny dvor vyhlási napadnutý akt za neplatný.

V prípade nariadenia však Súdny dvor uvedie, ak to považuje za potrebné, ktoré účinky nariadenia vyhláseného za neplatné sa považujú za platné.

Článok 232 (predtým článok 175)

Ak Európsky parlament, Rada alebo Komisia porušia túto zmluvu svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné orgány spoločenstva podať Súdnemu dvoru žalobu, aby potvrdil, že došlo k takémuto porušeniu.

Táto žaloba je prípustná, len ak bol príslušný orgán vyzvaný, aby konal. Ak sa tento orgán do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadrí, možno v lehote ďalších dvoch mesiacov začať súdne konanie.

Každá fyzická alebo právnická osoba môže podať sťažnosť Súdnemu dvoru za rovnakých podmienok uvedených v predchádzajúcich odsekoch na niektorý orgán spoločenstva z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko.

Súdny dvor má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných ECB v oblastiach, ktoré patria do pôsobnosti ECB a o žalobách podaných proti ECB.

Článok 233 (predtým článok 176)

Orgán alebo orgány, ktorých akt bol vyhlásený za neplatný alebo ktorých nečinnosť bola vyhlásená za odporujúcu tejto zmluve, sú povinné urobiť nevyhnutné opatrenia, aby vyhovelí rozsudku Súdneho dvora.

Táto povinnosť nemá vplyv na povinnosti, ktoré môžu vyplývať z článku 288 ods. 2).

Tento článok sa vzťahuje aj na ECB.

Článok 234 (predtým článok 177)

Súdny dvor má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu tejto zmluvy,

- b) platnosti a výkladu aktov orgánov spoločenstva a ECB,
- c) výkladu štatútov orgánov zriadených aktom Rady, ak to tak tieto štatúty stanovujú. Ak je takáto otázka predložená niektorému súdu členského štátu a tento súd usúdi, že rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia, môže požiadať Súdny dvor, aby o nej vydal nález.

Ak je takáto otázka predložená v priebehu súdneho konania na súde členského štátu, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, tento súd postúpi vec Súdnemu dvoru.

Článok 235 (predtým článok 178)

Súdny dvor má právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 288 ods. 2).

Článok 236 (predtým článok 179)

Súdny dvor má právomoc rozhodovať všetky spory medzi spoločenstvom a jeho zamestnancami v medziach a za podmienok stanovených služobným poriadkom alebo podmienkami zamestnávania.

Článok 237 (predtým článok 180)

Súdny dvor má právomoc v rámci uvedených medzí rozhodovať spory, ktoré sa týkajú:

- a) plnenia záväzkov členských štátov vyplývajúcich zo Štatútu Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti má jej Správna rada právomoci, ktoré článok 226 vymedzuje Komisii;
- b) opatrení prijatých Radou guvernérov Európskej investičnej banky. V tejto súvislosti môže každý členský štát, Komisia alebo Správna rada Európskej investičnej banky začať konanie za podmienok stanovených v článku 230;
- c) opatrení prijatých Správnou radou Európskej investičnej banky. Konanie proti takýmto opatreniam môžu začať len členské štáty alebo Komisia, a to za podmienok stanovených v článku 230 a výlučne len za porušenie postupu, ako je vymedzené v článku 21 ods. 2), 5), 6) a 7) Štatútu Európskej investičnej banky;
- d) plnenia povinností národných centrálnych bánk, ako vyplývajú z tejto zmluvy a štatútu ESCB. V tejto súvislosti má Rada ECB vo vzťahu k národným centrálnym bankám rovnaké právomoci, aké priznáva Komisii článok 226 vo vzťahu k členským štátom. Ak Súdny dvor zistí, že niektorá národná centrálna banka nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z tejto zmluvy, táto banka je povinná urobiť potrebné opatrenia, aby vyhověla rozsudku Súdnemu dvoru.

Článok 238 (predtým článok 181)

Súdny dvor má právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej spoločenstvom alebo v mene spoločenstva.

Článok 239 (predtým článok 182)

Súdny dvor má právomoc rozhodovať každý spor medzi členskými štátmi, ktorý súvisí s predmetom tejto zmluvy, ak mu tento spor predložia na základe osobitnej dohody strán.

Článok 240 (predtým článok 183)

S výnimkou právomoci, ktorú Súdnemu dvoru priznáva táto zmluva, spory, v ktorých je spoločenstvo zúčastnenou stranou, nie sú z tohto dôvodu vyňaté z právomoci súdov členských štátov.

Článok 241 (predtým článok 184)

Každý účastník konania, v ktorom sa rozhoduje o nariadení vydanom spoločne Európskym parlamentom a Radou alebo o nariadení Rady, Komisie alebo ECB, môže sa pred Súdnym dvorom bez ohľadu na to, či už uplynula lehota stanovená v článku 230 odseku 5, odvolávať na dôvody vymedzené v článku 230 odseku 2 a domáhať sa, aby sa toto nariadenie neuplatnilo.

Článok 242 (predtým článok 185)

Žaloby podané na Súdny dvor nemajú odkladný účinok. Avšak ak Súdny dvor usúdi, že si to okolnosti vyžadujú, môže nariadiť odklad uplatnenia napadnutého aktu.

Článok 243 (predtým článok 186)

Súdny dvor môže vo všetkých predložených veciach nariadiť nevyhnutné predbežné opatrenia.

Článok 244 (predtým článok 187)

Rozsudky Súdneho dvora sú vykonateľné za podmienok stanovených v článku 256.

Článok 245 (predtým článok 188)

Štatút Súdneho dvora sa stanovuje osobitným protokolom.

Rada môže na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou a s Európskym parlamentom jednomyselne zmeniť a doplniť ustanovenia hlavy III štatútu.

Súdny dvor prijme svoj rokovací poriadok. Rokovací poriadok podlieha jednomyselnému schváleniu Rady.

Oddiel 5

Dvor audítorov

Článok 246 (predtým článok 188a)

Dvor audítorov vykonáva audit.

Článok 247 (predtým článok 188b)

1. Dvor audítorov sa skladá z pätnástich členov.

2. Členovia Dvora audítorov sa vyberajú z osobností, ktoré vo svojich krajinách pracujú alebo pracovali v externých audítorských orgánoch alebo ktoré sú na túto funkciu osobitne kvalifikované. Musia byť úplne nezávislí.

3. Členov Dvora audítorov vymenuje Rada na obdobie šiestich rokov jednomyseľne po porade s Európskym parlamentom.

Členov Dvora audítorov možno vymenovať znova.

Predseda Dvora audítorov si volia z vlastných radov na trojročné obdobie. Môže byť zvolený znova.

4. Členovia Dvora audítorov vykonávajú svoje povinnosti v záujme spoločenstva úplne nezávisle.

Pri vykonávaní svojej funkcie nesmú požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich funkciou.

5. Členovia Dvora audítorov nesmú počas výkonu svojej funkcie vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazajú, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia.

6. Okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti sa funkcia člena Dvora audítorov končí aj odstúpením alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora podľa odseku 7.

Takto uvoľnená funkcia sa obsadí do konca funkčného obdobia dotknutého člena náhradníkom.

S výnimkou odvolania zotrvávajú členovia Dvora audítorov vo funkcii, kým ich nahradia noví členovia.

7. Člena Dvora audítorov možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak sa Súdny dvor na žiadosť Dvora audítorov presvedčí, že tento člen nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie.

8. Rada kvalifikovanou väčšinou stanoví pracovné podmienky predsedu a členov Dvora audítorov, najmä ich platy, príspevky a dôchodky. Kvalifikovanou väčšinou stanoví aj akékoľvek náhrady poskytované namiesto odmien.

9. Ustanovenia Protokolu o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev, ktoré sa vzťahujú na sudcov Súdneho dvora, sa vzťahujú aj na členov Dvora audítorov.

Článok 248 (predtým článok 188c)

1. Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov spoločenstva. Preskúmava aj všetky príjmy a výdavky všetkých orgánov zriadených spoločenstvom, ak to nevyklučuje ich zriaďujúci akt.

Dvor audítorov poskytuje Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti účtov, zákonnosti a riadnosti príslušných operácií, ktoré sa zverejňujú v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.

2. Dvor audítorov preskúmava, či sa všetky príjmy a výdavky uskutočnili zákonným a riadnym spôsobom a či sa vykonávalo riadne finančné hospodárenie. Pritom podá správu najmä o každom prípade nezrovnalosti.

Audit príjmov sa uskutočňuje porovnaním splatných pohľadávok a čiastok, ktoré boli spoločenstvu skutočne uhradené.

Audit výdavkov sa uskutočňuje porovnaním prijatých záväzkov a poskytnutých úhrad.

Tieto audity sa môžu vykonávať pred účtovnou uzávierkou príslušného rozpočtového roka.

3. Audit je založený na účtovných záznamoch, ak je to nevyhnutné, vykonáva sa priamo na mieste v iných orgánoch spoločenstva, v priestoroch akéhokoľvek orgánu, ktorý spravuje príjmy alebo výdavky v mene spoločenstva a v členských štátoch, vrátane priestorov akejkolvek právnickej alebo fyzickej osoby platenej z rozpočtu. V členských štátoch sa audit vykonáva v súčinnosti s vnútroštátnymi audítorskými orgánmi, a ak tieto orgány nemajú nevyhnutné právomoci, v súčinnosti s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi štátnej správy. Dvor audítorov a vnútroštátne audítorské orgány členských štátov spolupracujú v duchu dôvery, pričom si zachovávajú svoju nezávislosť. Tieto orgány alebo úrady upovedomia Dvor audítorov o tom, či majú v úmysle zúčastniť sa auditu.

Ostatné orgány spoločenstva, všetky orgány spravujúce príjmy alebo výdavky v mene spoločenstva, všetky právnické alebo fyzické osoby platené z rozpočtu a vnútroštátne audítorské orgány, resp. ak tieto nemajú nevyhnutné právomoci, príslušné orgány štátnej správy, predkladajú Dvoru audítorov na jeho žiadosť všetky dokumenty alebo informácie nevyhnutné na vykonanie jeho úlohy.

Vo vzťahu k činnostiam Európskej investičnej banky pri spravovaní výdavkov a príjmov spoločenstva je právo dvora na prístup k informáciám banky upravované dohodou medzi Dvorom audítorov, bankou a Komisiou. Ak takáto dohoda neexistuje, Dvor audítorov má aj tak prístup k informáciám nevyhnutným na audit výdavkov a príjmov spoločenstva, ktoré banka spravuje.

4. Dvor audítorov vypracuje výročnú správu po uzavretí každého rozpočtového roka. Táto správa sa predloží ostatným orgánom spoločenstva a uverejní sa v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev spolu s odpoveďami orgánov na zistenia Dvora audítorov.

Dvor audítorov môže tiež kedykoľvek predložiť svoje zistenia, najmä formou osobitných správ o jednotlivých otázkach, a na základe žiadosti niektorého orgánu spoločenstva vydávať stanoviská.

Dvor audítorov prijíma výročné správy, osobitné správy alebo stanoviská väčšinou hlasov svojich členov.

Dvor audítorov pomáha Európskemu parlamentu a Rade pri výkone kontrolných právomocí nad plnením rozpočtu.

KAPITOLA 2

USTANOVENIA SPOLOČNÉ PRE VIACERO ORGÁNOV

Článok 249 (predtým článok 189)

S cieľom splniť svoje úlohy a v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy Európsky parlament spoločne s Radou, Rada a Komisia vydávajú nariadenia, smernice a prijímajú rozhodnutia a podávajú odporúčania alebo zaujímajú stanoviská.

Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzná vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch.

Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

Rozhodnutie je vo svojej celistvosti záväzná pre toho, komu je určené.

Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

Článok 250 (predtým článok 189a)

1. Ak podľa tejto zmluvy Rada prijíma akt na návrh Komisie, môže tento návrh zmeniť jednomyseľne, ak článok 251 ods. 4) a 5) neustanoví inak.

2. Komisia môže zmeniť svoj návrh kedykoľvek v priebehu postupu, ktorý vedie k prijatiu aktu spoločenstva až do uznesenia Rady.

Článok 251 (predtým článok 189b)

1. Ak táto zmluva pri prijímaní aktu odkazuje na tento článok, uplatňuje sa nasledujúci postup.

2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh.

Rada kvalifikovanou väčšinou na základe stanoviska Európskeho parlamentu rozhoduje takto:

- ak schváli všetky zmeny a doplnky obsiahnuté v stanovisku Európskeho parlamentu, môže navrhovaný akt prijať v takto zmenenej a doplnenej forme,
- ak Európsky parlament nenavrhuje žiadne zmeny a doplnky, môže prijať navrhovaný akt,
- inak zaujme spoločnú pozíciu a oznámi ju Európskemu parlamentu. Rada vyrozumie Európsky parlament v plnom rozsahu o dôvodoch, ktoré viedli k prijatiu tejto spoločnej pozície. Komisia vyrozumie v plnom rozsahu o svojom stanovisku Európsky parlament.

Ak do troch mesiacov od tohto vyrozumenia Európsky parlament:

- a) schváli spoločnú pozíciu alebo neprijme žiadne rozhodnutie, daný akt sa považuje za prijatý v súlade s touto spoločnou pozíciou,
- b) odmietne spoločnú pozíciu absolútnou väčšinou hlasov svojich členov, daný akt sa považuje za neprijatý,
- c) navrhne zmeny a doplnky k spoločnej pozícii absolútnou väčšinou hlasov svojich členov, postúpi zmenený a doplnený text Rade a Komisii, ktoré zaujmú k týmto zmenám a doplnkom stanovisko.

3. Ak Rada do troch mesiacov od predloženia celej záležitosti kvalifikovanou väčšinou schváli všetky zmeny a doplnky navrhnuté Európskym parlamentom, daný akt sa považuje za prijatý vo forme takto zmenenej a doplnenej spoločnej pozície; o návrhoch zmien a doplnkov, ku ktorým zaujme Komisia negatívne stanovisko, sa však Rada uznáša jednomyselne. Ak Rada neschváli všetky zmeny a doplnky, predseda Rady v zhode s predsedom Európskeho parlamentu zvolá do šiestich týždňov zasadnutie Zmierovacieho výboru.

4. Zmierovací výbor, ktorý sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a z rovnakého počtu zástupcov Európskeho parlamentu, má za úlohu dosiahnuť dohodu o spoločnom texte návrhu kvalifikovanou väčšinou hlasov členov Rady alebo ich zástupcov a väčšinou zástupcov Európskeho parlamentu. Na rokovaníach Zmierovacieho výboru sa zúčastní Komisia, ktorá vyvinie akékoľvek užitočné podnety na zblíženie pozícií Európskeho parlamentu a Rady. Pri plnení tejto úlohy sa Zmierovací výbor zaoberá spoločnou pozíciou na základe zmien a doplnkov navrhnutých Európskym parlamentom.

5. Ak do šiestich týždňov po svojom zvolaní Zmierovací výbor schváli spoločný text návrhu, Európsky parlament, ktorý sa uznáša absolútnou väčšinou odovzdaných hlasov, a Rada, ktorá sa uznáša kvalifikovanou väčšinou, majú potom ďalších šesť týždňov na to, aby prijali navrhovaný akt v súlade so spoločným textom. Ak jeden z týchto dvoch orgánov navrhovaný akt neschváli, pokladá sa za neprijatý.

6. Ak Zmierovací výbor neschváli spoločný text, navrhovaný akt sa pokladá za neprijatý.

7. Lehoty troch mesiacov a šiestich týždňov uvedené v tomto článku sa môžu predĺžiť o jeden mesiac, resp. o dva týždne, a to z podnetu Európskeho parlamentu alebo Rady.

Článok 252 (predtým článok 189c)

Ak táto zmluva odkazuje pri prijímaní aktu na tento článok, použije sa nasledujúci postup:

- a) Na návrh Komisie a na základe stanoviska Európskeho parlamentu prijme Rada kvalifikovanou väčšinou spoločnú pozíciu.
- b) Spoločná pozícia Rady sa oznámi Európskemu parlamentu. Rada a Komisia v plnom rozsahu vyrozumejú Európsky parlament o dôvodoch, ktoré viedli Radu k prijatiu spoločnej pozície, ako aj o stanovisku Komisie. Ak Európsky parlament do troch mesiacov od tohto vyrozumenia schváli spoločnú pozíciu alebo o nej v tejto lehote nerozhodne, Rada prijme s konečnou platnosťou navrhovaný akt v súlade so spoločnou pozíciou.
- c) Európsky parlament môže v trojmesačnej lehote uvedenej v bode b) navrhnuť absolútnou väčšinou hlasov svojich členov zmeny a doplnky k spoločnej pozícii Rady. Európsky parlament môže rovnakou väčšinou spoločnú pozíciu Rady odmietnuť. Výsledok rokovaní sa oznámi Rade a Komisii. Ak Európsky parlament odmietne pozíciu Rady, pri druhom čítaní sa vyžaduje jednomyseľné rozhodnutie Rady.
- d) Komisia do jedného mesiaca znova preskúma návrh, na základe ktorého Rada prijala spoločnú pozíciu, pričom zohľadní zmeny a doplnky navrhnuté Európskym parlamentom. Komisia postúpi Rade spolu s preskúmaným návrhom aj tie zmeny a doplnky navrhované Európskym parlamentom, ktoré neprijala, a zaujme k nim stanovisko. Rada môže tieto zmeny a doplnky prijať jednomyseľne.
- e) Rada návrh preskúmaný Komisiou prijme kvalifikovanou väčšinou. Návrh preskúmaný Komisiou môže Rada zmeniť a doplniť len jednomyseľne.
- f) V prípadoch uvedených v bodoch c), d) a e) sa od Rady vyžaduje, aby sa uznášala v trojmesačnej lehote. Ak sa v tejto lehote neuznesie, návrh Komisie sa pokladá za neprijatý.
- g) Lehoty uvedené v bodoch b) a f) možno predĺžiť maximálne o jeden mesiac vzájomnou dohodou Rady a Európskeho parlamentu.

Článok 253 (predtým článok 190)

Nariadenia, smernice a rozhodnutia prijaté spoločne Európskym parlamentom a Radou, ako aj akty prijaté Radou alebo Komisiou musia byť odôvodnené a musia obsahovať odkaz na návrhy alebo stanoviská, ktoré im mali byť podľa tejto zmluvy predložené.

Článok 254 (predtým článok 191)

1. Nariadenia, smernice a rozhodnutia prijaté v súlade s postupom podľa článku 251 podpisuje predseda Európskeho parlamentu a predseda Rady a uverejňujú sa v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev. Nadobúdajú účinnosť v deň, ktorý je v nich stanovený, alebo ak takýto deň nie je stanovený, v dvadsiaty deň po uverejnení.
2. Nariadenia Rady a Komisie a smernice orgánov určené všetkým členským štátom sa uverejňujú v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev. Nadobúdajú účinnosť v deň, ktorý je v nich stanovený, alebo ak takýto deň nie je stanovený, v dvadsiaty deň po uverejnení.
3. Ostatné smernice a rozhodnutia sa oznamujú tomu, komu sú určené, a týmto oznámením nadobúdajú účinnosť.

Článok 255 (predtým článok 191a)

1. Každý občan únie a každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie, v závislosti od zásad a podmienok, ktoré sa vymedzia v súlade s odsekmi 2 a 3.
2. Všeobecné zásady a obmedzenia, ktoré vychádzajú z verejného alebo súkromného záujmu a upravujú právo na prístup k dokumentom, stanoví Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 do dvoch rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy.
3. Každý orgán uvedený vyššie zapracuje do svojho rokovacieho poriadku osobitné ustanovenia týkajúce sa prístupu k svojim dokumentom.

Článok 256 (predtým článok 192)

Rozhodnutia Rady alebo Komisie, ktoré ukladajú peňažný záväzok osobám iným než sú štáty, sú vykonateľné.

Výkon rozhodnutia sa riadi predpismi občianskeho práva procesného štátu, na výsostnom území ktorého sa vykonáva. Doložku vykonateľnosti pripojí k rozhodnutiu len formálnym overením pravosti titulu vnútroštátny orgán, ktorého tým poverí vláda príslušného členského štátu a vyzrozumie o tom Komisiu a Súdny dvor.

Ak sú na žiadosť oprávnenej strany splnené tieto formálne náležitosti, strana môže o výkon rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom požiadať priamo príslušný orgán.

Výkon rozhodnutia možno zastaviť len rozhodnutím Súdneho dvora. Sťažnosti na protiprávny spôsob výkonu rozhodnutia však podliehajú právomoci vnútroštátnych súdov príslušnej krajiny.

KAPITOLA 3

HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

Článok 257 (predtým článok 193)

Zriaďuje sa Hospodársky a sociálny výbor s poradnou funkciou.

Výbor sa skladá z predstaviteľov rôznych oblastí hospodárskeho a sociálneho života, najmä z predstaviteľov výrobcov, poľnohospodárov, dopravcov, pracovníkov, obchodníkov a remeselníkov, príslušníkov slobodného povolania a všeobecných záujmov.

Článok 258 (predtým článok 194)

Počet členov Hospodárskeho a sociálneho výboru sa stanovuje takto:

Belgicko.....	12
Dánsko	9
Nemecko.....	24
Grécko	12
Španielsko.....	21
Francúzsko.....	24

Írsko	9
Taliansko.....	24
Luxembursko	6
Holandsko	12
Rakúsko	12
Portugalsko.....	12
Fínsko.....	9
Švédsko	12
Spojené kráľovstvo	24.

Členov výboru vymenuje Rada jednomyseľným rozhodnutím na obdobie štyroch rokov. Možno ich vymenovať znova.

Členovia výboru nie sú viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Svoje funkcie vykonávajú úplne nezávisle vo všeobecnom záujme spoločenstva.

Rada rozhodnutím kvalifikovanej väčšiny stanoví náhrady členov výboru.

Článok 259 (predtým článok 195)

1. Na účel vymenovania členov výboru každý členský štát predloží Rade zoznam obsahujúci dvojnásobný počet kandidátov, ako je počet miest pripadajúcich pre jeho štátnych príslušníkov.

Zloženie výboru musí zodpovedať potrebe zabezpečiť primerané zastúpenie rôznych oblastí hospodárskeho a sociálneho života.

2. Rada sa radí s Komisiou. Rada môže požiadať o stanoviská tých európskych organizácií zastupujúcich rôzne hospodárske a sociálne odvetvia, ktoré majú záujem na činnosti spoločenstva.

Článok 260 (predtým článok 196)

Výbor zo svojich radov volí predsedu a ďalších členov predsedníctva na obdobie dvoch rokov.

Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 261 (predtým článok 197)

Výbor má špecializované sekcie pre hlavné oblasti, ktoré sú predmetom tejto zmluvy.

Tieto špecializované sekcie vyvíjajú činnosť v rámci všeobecnej pôsobnosti výboru. Nemožno sa s nimi poradiť nezávisle od výboru.

V rámci výboru možno ustanoviť aj podvýbory na prípravu stanovísk k určitým špecifickým otázkam alebo oblastiam, ktoré sa predkladajú na prerokovanie výboru.

Rokovací poriadok stanoví spôsob zostavenia a pôsobnosť špecializovaných sekcií a podvýborov.

Článok 262 (predtým článok 198)

Rada alebo Komisia sú povinné poradiť sa s výborom v prípadoch, ktoré stanovuje táto zmluva. Tieto orgány sa môžu poradiť s výborom vo všetkých otázkach, v ktorých to pokladajú za vhodné. Výbor môže vydať stanovisko z vlastného podnetu vždy, keď to uzná za vhodné.

Ak to Rada alebo Komisia uznajú za vhodné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako mesiac odo dňa, keď táto lehota bola oznámená predsedovi. Ak nebude v stanovenej lehote predložené stanovisko, môže Rada a Komisia konať aj bez neho.

Stanovisko výboru a špecializovanej sekcie sa spolu so záznamom o rokovaní predkladá Rade a Komisii.

S výborom sa môže poradiť Európsky parlament.

KAPITOLA 4

VÝBOR REGIÓNOV

Článok 263 (predtým článok 198a)

Zriaďuje sa výbor zložený zo zástupcov regionálnych a miestnych orgánov s poradnou funkciou, ďalej len „Výbor regiónov“.

Počet členov Výboru regiónov sa stanovuje takto:

Belgicko.....	12
Dánsko	9
Nemecko.....	24
Grécko	12
Španielsko.....	21
Francúzsko.....	24
Írsko	9
Taliansko.....	24
Luxembursko.....	6
Holandsko	12
Rakúsko	12
Portugalsko.....	12
Fínsko.....	9
Švédsko	12
Spojené kráľovstvo.....	24.

Členov výboru a rovnaký počet náhradníkov vymenuje na štyri roky Rada jednomyseľne na návrh príslušných členských štátov. Možno ich vymenovať znova. Člen výboru nemôže byť súčasne členom Európskeho parlamentu.

Členov výboru nesmú viazať žiadne záväzné pokyny. Svoje funkcie vykonávajú úplne nezávisle vo všeobecnom záujme spoločenstva.

Článok 264 (predtým článok 198b)

Výbor regiónov si volí predsedu a predsedníctvo na obdobie dvoch rokov.

Prijme svoj rokovací poriadok.

Výbor zvoláva predseda na žiadosť Rady alebo Komisie. Môže sa schádzať aj z vlastného podnetu.

Článok 265 (predtým článok 198c)

Rada alebo Komisia sa poradí s Výborom regiónov v prípadoch, keď to stanovuje táto zmluva, a vo všetkých ostatných prípadoch, ak to uzná za vhodné jeden z týchto orgánov, najmä v otázkach cezhraničnej spolupráce.

Ak to Rada alebo Komisia uzná za potrebné, stanoví sa výboru na predloženie stanoviska lehota, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac odo dňa, keď bola oznámená predsedovi. Po uplynutí tejto lehoty môže Rada a Komisia konať aj bez neho.

Ak sa uskutočnia porady s Hospodárskym a sociálnym výborom podľa článku 262, Rada alebo Komisia informuje Výbor regiónov o tejto žiadosti o stanovisko. Ak výbor usúdi, že sa to týka špecifických regionálnych záujmov, môže k tejto záležitosti vydať stanovisko.

S Výborom regiónov sa môže poradiť Európsky parlament.

Výbor môže vyjadriť svoje stanovisko z vlastného podnetu v prípadoch, keď to uzná za vhodné.

Stanovisko výboru spolu so záznamom o rokovaní sa predkladá Rade a Komisii.

KAPITOLA 5

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA

Článok 266 (predtým článok 198d)

Európska investičná banka má právnu subjektivitu.

Členmi Európskej investičnej banky sú členské štáty.

Štatút Európskej investičnej banky je uvedený v protokole, ktorý je pripojený k tejto zmluve.

Článok 267 (predtým článok 198e)

Úlohou Európskej investičnej banky je prispievať k vyváženému a vyrovnanému rozvoju spoločného trhu v záujme spoločenstva, na čo banka využíva prostriedky kapitálového trhu a vlastné prostriedky. Na tento účel poskytuje pôžičky a záruky na neziskovom základe, a tým uľahčuje financovanie nasledujúcich projektov vo všetkých hospodárskych oblastiach:

- a) projekty na rozvoj menej rozvinutých regiónov,
- b) projekty určené na modernizáciu alebo konverziu podnikov alebo na vytváranie príležitostí potrebných na postupný vznik spoločného trhu, ktoré pre svoj rozsah alebo povahu nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch,
- c) projekty spoločného záujmu niekoľkých členských štátov, ktoré sú takého rozsahu alebo takej povahy, že nemôžu byť plne financované prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých členských štátoch.

Pri uskutočňovaní svojej úlohy uľahčuje EIB financovanie investičných programov v súčinnosti a s pomocou štrukturálnych fondov a iných finančných nástrojov spoločenstva.

HLAVA II FINANČNÉ USTANOVENIA

Článok 268 (predtým článok 199)

Pre každý rozpočtový rok sa predbežne vyčíslia všetky príjmy a výdavky spoločenstva vrátane tých, ktoré sa týkajú Európskeho sociálneho fondu, a zahrnú sa do rozpočtu.

V rozpočte sa vykazujú správne výdavky orgánov vyplývajúce z ustanovení Zmluvy o Európskej únii, ktoré sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spolupráce v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí. Prevádzkové náklady vyplývajúce z vykonávania týchto ustanovení sa môžu zahrnúť do rozpočtu za podmienok vymedzených touto zmluvou.

Rozpočtové príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

Článok 269 (predtým článok 201)

Rozpočet je plne financovaný z vlastných zdrojov bez toho, aby boli dotknuté iné príjmy.

Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom stanoví jednomyseľne ustanovenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov spoločenstva, ktoré odporučí členským štátom na prijatie v súlade s ich ústavnými predpismi.

Článok 270 (predtým článok 201a)

Komisia so zreteľom na dodržiavanie rozpočtovej disciplíny nepredloží spoločenstvu žiaden návrh aktu, nezmení svoje návrhy ani neprijme žiadne vykonávacie opatrenie, ktoré by mohlo závažne ovplyvniť rozpočet bez toho, aby neposkytla záruku, že takýto návrh alebo opatrenie možno financovať v medziach vlastných zdrojov spoločenstva, vyplývajúcich z ustanovení vydaných Radou podľa článku 269.

Článok 271 (predtým článok 202)

Výdavky zahrnuté do rozpočtu sa schvaľujú na jeden rozpočtový rok, ak nariadenia vydané na základe článku 279 nestanovia inak.

Za podmienok stanovených podľa článku 279 všetky rozpočtové prostriedky, ktoré sa do konca rozpočtového roku nevyčerpajú, s výnimkou prostriedkov vyčlenených na výdavky na zamestnancov sa môžu previesť nanajvyš do nasledujúceho rozpočtového roka.

Rozpočtové prostriedky sa delia podľa kapitol, do ktorých sa výdavky zahŕňajú podľa druhu alebo účelu, a ak je to potrebné, delia sa ďalej v súlade s nariadeniami vydanými na základe článku 279.

Výdavky Európskeho parlamentu, Rady, Komisie a Súdneho dvora sú uvedené v osobitných častiach rozpočtu, čo nevylučuje zvláštnu úpravu určitých spoločných výdavkov.

Článok 272 (predtým článok 203)

1. Rozpočtový rok sa začína 1. januára a končí sa 31. decembra.

2. Každý z orgánov spoločenstva zostaví do 1. júla odhad svojich výdavkov. Komisia zhrnie tieto odhady do predbežného návrhu rozpočtu. Pripojí svoje stanovisko, ktoré môže zahŕňať odlišné odhady.

Predbežný návrh zahŕňa odhad príjmov a odhad výdavkov.

3. Komisia predloží predbežný návrh rozpočtu Rade najneskôr do 1. septembra roku, ktorý predchádza príslušnému rozpočtovému roku.

Ak má Rada úmysel odchyliť sa od predbežného návrhu rozpočtu, poradí sa s Komisiou, prípadne aj s inými príslušnými orgánmi.

Rada schváli kvalifikovanou väčšinou návrh rozpočtu a predloží ho Európskemu parlamentu.

4. Návrh rozpočtu sa predkladá Európskemu parlamentu najneskôr do 5. októbra roku, ktorý predchádza príslušnému rozpočtovému roku.

Európsky parlament má právo väčšinou hlasov svojich členov zmeniť a doplniť návrh rozpočtu a navrhnúť Rade na základe rozhodnutia absolútnej väčšiny odovzdaných hlasov zmeny výdavkov v tomto návrhu, ktoré nevyhnutne vyplývajú z tejto zmluvy alebo z aktov prijatých v súlade s touto zmluvou.

Ak Európsky parlament schváli návrh rozpočtu do 45 dní po jeho predložení, je rozpočet s konečnou platnosťou schválený. Ak Európsky parlament v tejto lehote návrh nezmení a nedoplní ani v ňom nenavrhne žiadne zmeny, rozpočet sa pokladá za schválený s konečnou platnosťou.

Ak Európsky parlament v tejto lehote prijme zmeny a doplnky alebo navrhne zmeny, navrhovaný rozpočet sa spolu so zmenami a doplnkami alebo návrhmi zmien predloží Rade.

5. Po prerokovaní uvedeného návrhu rozpočtu s Komisiou, alebo ak je to vhodné s ďalšími dotknutými orgánmi, rozhodne Rada za nasledujúcich podmienok:

- a) Rada môže kvalifikovanou väčšinou zmeniť ktorúkoľvek zmenu a doplnenie prijaté Európskym parlamentom;
- b) vzhľadom na navrhnuté zmeny:
 - ak zmena navrhovaná Európskym parlamentom nemá vplyv na zvýšenie celkových výdavkov daného orgánu, najmä preto, že zvýšenie by sa výslovne vyrovnalo jednou alebo viacerými navrhovanými zmenami, ktoré by viedli k zodpovedajúcemu zníženiu výdavkov, môže Rada navrhovanú zmenu zamietnuť kvalifikovanou väčšinou. Ak nerozhodne o zamietnutí, je navrhovaná zmena prijatá,
 - ak zmena navrhovaná Európskym parlamentom má vplyv na zvýšenie celkovej výšky výdavkov daného orgánu, môže Rada prijať navrhovanú zmenu kvalifikovanou väčšinou. Ak nerozhodne o prijatí, je navrhovaná zmena zamietnutá,
 - ak Rada zamietne navrhovanú zmenu podľa jedného z predchádzajúcich pododsekov, kvalifikovanou väčšinou môže čiastku uvedenú v návrhu rozpočtu ponechať alebo určiť inú čiastku.

Návrh rozpočtu sa upraví podľa navrhnutých zmien prijatých Radou.

Ak v lehote 15 dní od predloženia návrhu rozpočtu Rada nezmení žiaden z doplnkov prijatých Európskym parlamentom a ak prijme jeho návrhy zmien, rozpočet sa pokladá za prijatý s konečnou platnosťou. Rada vyrozumie Európsky parlament o tom, že nezmenila žiaden z doplnkov a že návrhy zmien boli prijaté.

Ak v tejto lehote Rada pozmení jeden alebo viac doplnkov prijatých Európskym parlamentom alebo ak zamietne alebo zmení jeho návrhy zmien, zmenený rozpočet sa znovu predloží Európskemu parlamentu. Rada informuje Európsky parlament o výsledkoch svojich rokovaní.

6. Európsky parlament, ktorý bol informovaný o výsledku rokovania o svojich návrhoch zmien, môže v pätnásťdňovej lehote zmeniť a doplniť alebo zamietnuť väčšinou hlasov svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov zmeny doplnkov, ako ich navrhla Rada, a rozpočet schváliť. Ak v tejto lehote Európsky parlament neprijme žiadne rozhodnutie, rozpočet sa pokladá za schválený s konečnou platnosťou.

7. Po skončení postupu uvedeného v tomto článku predseda Európskeho parlamentu vyhlási, že rozpočet je s konečnou platnosťou schválený.

8. Zo závažných dôvodov však Európsky parlament väčšinou hlasov svojich členov a dvojtretinovou väčšinou odovzdaných hlasov môže zamietnuť návrh rozpočtu a požiadať o predloženie nového návrhu.

9. Na všetky výdavky, ktoré nevyplývajú z tejto zmluvy ani z právnych aktov vydaných v súlade s ňou, sa každoročne stanoví najvyššia prípustná miera zvýšenia, o ktorú možno v bežnom rozpočtovom roku zvýšiť výdavky rovnakej povahy.

Po porade s výborom pre hospodársku politiku Komisia vyhlási túto najvyššiu prípustnú mieru podľa:

- vývoja hrubého národného produktu v spoločenstve,
 - priemernej zmeny rozpočtov členských štátov,
- a
- vývoja životných nákladov za predchádzajúci rozpočtový rok.

Najvyššia prípustná miera sa oznámi všetkým orgánom spoločenstva do 1. mája. Tieto orgány ju pri príprave rozpočtu musia rešpektovať, ak sa vo štvrtom a piatom pododseku neustanoví inak.

Ak skutočná miera zvýšenia výdavkov nevyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z právnych aktov vydaných v súlade s ňou podľa návrhu rozpočtu zostaveného Radou presiahne o polovicu najvyššiu prípustnú mieru, Európsky parlament v rámci výkonu svojej právomoci prijímať doplnky môže zvýšiť celkovú sumu týchto nákladov, a to najviac o polovicu najvyššej prípustnej miery.

Ak Európsky parlament, Rada alebo Komisia uznajú, že činnosť spoločenstva nevyhnutne vyžaduje prekročiť mieru stanovenú postupom podľa tohto odseku, Rada a Európsky parlament môžu vzájomnou dohodou stanoviť novú mieru, pričom Rada sa o tom uznáša kvalifikovanou väčšinou a Európsky parlament väčšinou hlasov svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov.

10. Každý orgán vykonáva právomoci vyplývajúce z tohto článku v zmysle ustanovení tejto zmluvy a aktov prijatých v súlade s ňou, najmä ustanovení, ktoré sa týkajú vlastných zdrojov jednotlivých spoločenstiev a rovnováhy medzi príjmami a výdavkami.

Článok 273 (predtým článok 204)

Ak na začiatku rozpočtového roka nie je rozpočet ešte schválený, vo vzťahu ku každej kapitole alebo inej časti rozpočtu možno v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 279 každý mesiac čerpať najviac jednu dvanástinu prostriedkov určených v rozpočte predchádzajúceho rozpočtového roka; toto opatrenie však Komisii neposkytuje možnosť disponovať väčšou čiastkou, ako je jedna dvanástina prostriedkov stanovených v príprave návrhu rozpočtu.

Rada môže kvalifikovanou väčšinou a za predpokladu dodržania ostatných podmienok uvedených v prvom pododseku povoliť výdavky prekračujúce jednu dvanástinu.

Ak sa rozhodnutie týka výdavkov, ktoré nevyplývajú z tejto zmluvy alebo z aktov prijatých v súlade s ňou, Rada ho ihneď predloží Európskemu parlamentu; Európsky parlament môže uznesením väčšiny svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov do 30 dní prijať odlišné rozhodnutie o výdavkoch, ktoré presahujú jednu dvanástinu, ako sa uvádza v

prvom pododseku. Rozhodnutie Rady v tejto časti sa pozastaví dovtedy, kým o tom rozhodne Európsky parlament. Ak Európsky parlament v uvedenej lehote nerozhodne inak ako Rada, považuje sa rozhodnutie Rady za prijaté s konečnou platnosťou.

V rozhodnutiach podľa druhého a tretieho pododseku sa stanovujú nevyhnutné opatrenia týkajúce sa zdrojov potrebných na uplatnenie tohto článku.

Článok 274 (predtým článok 205)

Komisia plní rozpočet v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 279 na vlastnú zodpovednosť a v medziach určených prostriedkov, a to podľa zásad riadneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby zabezpečili využívanie rozpočtových prostriedkov v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia.

Nariadenia ustanovujú podrobné pravidlá účasti každého orgánu pri uskutočňovaní výdavkov.

V medziach a za podmienok stanovených v nariadeniach vydaných v zmysle článku 279 môže Komisia v rámci rozpočtu presunúť prostriedky z jednej kapitoly do druhej alebo z jednej časti do druhej.

Článok 275 (predtým článok 205a)

Komisia každoročne predkladá Rade a Európskemu parlamentu záverečný účet rozpočtového hospodárenia za predchádzajúci rozpočtový rok. Komisia im postúpi aj účtovnú závierku aktív a pasív spoločenstva.

Článok 276 (predtým článok 206)

1. Európsky parlament na odporúčanie Rady prijaté kvalifikovanou väčšinou udeľuje Komisii absolútorium na plnenie rozpočtu. Na tento účel Rada a potom Európsky parlament preskúmajú účet a účtovnú závierku tak, ako je uvedené v článku 275, a výročnú správu Dvora audítorov spolu s odpoveďami auditovaných orgánov na zistenia Dvora audítorov, ako aj vyhlásenie o vierohodnosti účtov uvedené v článku 248 ods. 1) druhom pododseku a všetky príslušné osobitné správy Dvora audítorov.

2. Pred udelením absolútoría Komisii alebo z iného dôvodu v súvislosti s výkonom svojich rozpočtových právomocí si Európsky parlament môže vyžiadať dôkazy Komisie o uskutočnených výdavkoch alebo o fungovaní systémov finančnej kontroly. Na žiadosť Európskeho parlamentu mu Komisia predloží všetky potrebné informácie.

3. Komisia urobí všetky vhodné opatrenia, aby vyhovela zisteniam uvedeným v rozhodnutiach o udelení absolútoría a ďalším zisteniam Európskeho parlamentu v súvislosti s uskutočnenými výdavkami, ako aj pripomienkam sprevádzajúcim odporúčania Rady o udelení absolútoría.

Komisia na žiadosť Európskeho parlamentu alebo Rady podáva správy o opatreniach prijatých v súvislosti s týmito zisteniami a pripomienkami, najmä o pokynoch daných úradom, ktoré sú zodpovedné za plnenie rozpočtu. Tieto správy sa tiež predkladajú Dvoru audítorov.

Článok 277 (predtým článok 207)

Rozpočet sa zostavuje v zúčtovacích jednotkách stanovených v súlade s nariadeniami prijatými podľa článku 279.

Článok 278 (predtým článok 208)

Komisia za predpokladu, že vyrozumie príslušné orgány dotyčných členských štátov, môže previesť aktíva v mene jedného členského štátu do meny iného členského štátu v takom rozsahu, ako je potrebné pre ciele sledované touto zmluvou. Ak má hotovosť alebo iné likvidné aktíva v menách, ktoré potrebuje, vyhýba sa takýmto prevodom.

Komisia udržuje styk s každým členským štátom prostredníctvom orgánu, ktorý určí daný štát. Pri vykonávaní finančných operácií Komisia využíva služby emisnej banky príslušného členského štátu alebo akejkoľvek inej finančnej inštitúcie schválenej týmto štátom.

Článok 279 (predtým článok 209)

Na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom a na základe stanoviska predloženého Dvorom audítorov Rada jednomyseľne:

- a) vydá rozpočtové nariadenia upravujúce najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu a predkladania účtov a ich audit,
- b) určí metódy a postup, podľa ktorých sa rozpočtové príjmy z vlastných zdrojov spoločenstva dajú k dispozícii Komisii, a stanoví opatrenia, ktoré treba v prípade potreby použiť na zabezpečenie pokladničnej hotovosti,
- c) stanoví pravidlá zodpovednosti finančných kontrolórov, povoluujúcich úradníkov a účtovníkov, ako aj zodpovedajúce kontrolné opatrenia.

Článok 280 (predtým článok 209a)

1. Spoločenstvo a členské štáty zamedzia podvody a iné protiprávne konanie poškodzujúce finančné záujmy spoločenstva prostredníctvom opatrení, ktoré sa prijímú v súlade s týmto článkom, čo má pôsobiť odradzujúco a tak, aby to poskytlo členským štátom účinnú ochranu.
2. Členské štáty prijímú rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy spoločenstva, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy.
3. Členské štáty bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy, koordinujú svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov spoločenstva proti podvodom. Na tento účel organizujú s pomocou Komisie úzku a pravidelnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi štátnej správy.
4. Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 a po porade s Dvorom audítorov prijíma nevyhnutné opatrenia v oblastiach prevencie a boja proti podvodom poškodzujúcim záujmy spoločenstva s cieľom zabezpečiť v členských štátoch účinnú a rovnocennú ochranu. Tieto opatrenia neovplyvňujú uplatňovanie vnútroštátneho trestného práva a vnútroštátnej justičnej správy.
5. Komisia v spolupráci s členskými štátmi predkladá Rade a Európskemu parlamentu správu o opatreniach prijatých na vykonanie tohto článku.

Č A S Ť VI

VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 281 (predtým článok 210)

Spoločenstvo má právnu subjektivitu.

Článok 282 (predtým článok 211)

V každom členskom štáte požíva spoločenstvo najširšiu spôsobilosť na práva a právne úkony, aké ich právo priznáva právnickým osobám; spoločenstvo môže najmä nadobúdať alebo scudzovať hnutel'ný a nehnuteľný majetok a môže vystupovať pred súdmi. V takom prípade zastupuje spoločenstvo Komisia.

Článok 283 (predtým článok 212)

Rada vydá služobný poriadok úradníkov Európskych spoločenstiev a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov týchto spoločenstiev kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s ďalšími dotknutými orgánmi.

Článok 284 (predtým článok 213)

V medziach a za podmienok stanovených Radou v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy môže Komisia zhromažďovať všetky informácie a vykonávať všetky šetrenia potrebné na splnenie úloh, ktorými je poverená.

Článok 285 (predtým článok 213a)

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 Protokolu o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, prijíma Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 opatrenia na vypracovanie štatistík tam, kde je to nevyhnutné pre výkon činností spoločenstva.

2. Štatistiky vypracované spoločenstvom sú v súlade s požiadavkami nestrannosti, spoľahlivosti, objektivity, vedeckej nezávislosti, hospodárnosti a štatistického utajenia dôverných dát; hospodárskym prevádzkovateľom pritom nemajú spôsobiť nadmerné bremeno.

Článok 286 (predtým článok 213b)

1. Od 1. januára 1999 sa akty spoločenstva o ochrane jednotlivcov s ohľadom na spracovanie osobných údajov a voľný pohyb takýchto údajov uplatňujú vo všetkých orgánoch a inštitúciách zriadených touto zmluvou alebo na jej základe.

2. Pred dátumom uvedeným v odseku 1 Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 ustanoví nezávislý dozorný orgán zodpovedný za sledovanie uplatňovania takýchto aktov spoločenstva v orgánoch a inštitúciách spoločenstva a vydá aj iné príslušné ustanovenia, ak je to potrebné.

Článok 287 (predtým článok 214)

Povinnosť mlčanlivosti členov orgánov spoločenstva, členov výborov, úradníkov a ostatných zamestnancov spoločenstva, ktorá sa vzťahuje na informácie chránené služobným tajomstvom, najmä informácie o podnikoch, ich obchodných stykoch alebo nákladových položkách, trvá aj po ukončení ich funkcie.

Článok 288 (predtým článok 215)

Zmluvná zodpovednosť spoločenstva sa spravuje právom, ktorým sa spravuje príslušná zmluva.

V prípade nezmluvnej zodpovednosti spoločenstvo v súlade so zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov napraví akékoľvek škody spôsobené vlastnými orgánmi alebo pracovníkmi pri výkone ich funkcií.

Predchádzajúci odsek sa za rovnakých podmienok vzťahuje na škodu spôsobenú ECB alebo jej pracovníkmi pri výkone ich služobných povinností.

Osobná zodpovednosť vlastných zamestnancov voči spoločenstvu sa riadi ustanoveniami stanovenými v ich služobnom poriadku alebo v podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich vzťahujú.

Článok 289 (predtým článok 216)

Sídlo orgánov spoločenstva sa určí po vzájomnej dohode vlád členských štátov.

Článok 290 (predtým článok 217)

Pravidlá o používaní jazykov v orgánoch spoločenstva určí Rada jednomyselným rozhodnutím bez toho, aby boli dotknuté pravidlá rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

Článok 291 (predtým článok 218)

Spoločenstvo požíva na území členských štátov výsady a imunity nevyhnutné pre plnenie svojich úloh za podmienok stanovených v Protokole z 8. apríla 1965 o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev. To isté platí aj pre Európsku centrálnu banku, Európsky menový inštitút a Európsku investičnú banku.

Článok 292 (predtým článok 219)

Členské štáty sa zaväzujú, že spory, ktoré sa týkajú výkladu alebo uplatňovania tejto zmluvy, vyriešia v súlade so zmluvou.

Článok 293 (predtým článok 220)

V prípade potreby pristúpia členské štáty k vzájomným rokovaniam s cieľom zaručiť svojim štátnym príslušníkom:

- ochranu osôb, ako aj užívanie a ochranu práv za rovnakých podmienok, aké každý štát zaručuje svojim vlastným štátnym príslušníkom,
- zrušenie dvojitého zdanenia v spoločenstve,
- vzájomné uznanie spoločností v zmysle článku 48 ods. 2), zachovanie právnej subjektivity v prípade premiestnenia sídla z jednej krajiny do druhej a možnosť zlúčenia spoločností, ktoré sa spravujú právom rôznych členských štátov,

– zjednodušenie formálnych požiadaviek, ktoré upravujú vzájomné uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí a arbitrážnych nálezov.

Článok 294 (predtým článok 221)

Členské štáty poskytnú štátnym príslušníkom ostatných členských štátov rovnaké možnosti kapitálovej účasti v spoločnostiach v súlade s článkom 48 bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia tejto zmluvy.

Článok 295 (predtým článok 222)

Táto zmluva sa nedotýka úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch.

Článok 296 (predtým článok 223)

1. Ustanovenia tejto zmluvy nebránia použitiu nasledujúcich pravidiel:

- a) žiaden členský štát nie je povinný poskytovať informácie, ktorých sprístupnenie odporuje podľa jeho názoru základným záujmom jeho bezpečnosti,
- b) každý členský štát môže prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi; tieto opatrenia nesmú nepriaznivo ovplyvniť podmienky hospodárskej súťaže na spoločnom trhu výrobkov, ktoré nie sú určené zvlášť na vojenské účely.

2. Na návrh Komisie môže Rada jednomyseľne vykonať zmeny v zozname výrobkov vyhotovenom 15. apríla 1958, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 písm. b).

Článok 297 (predtým článok 224)

Členské štáty sa navzájom poradia o spoločných vhodných opatreniach, ktorými sa má zabrániť, aby fungovanie spoločného trhu neovplyvnili opatrenia, ktoré musí členský štát prijať v prípade vážnych vnútorných nepokojov ohrozujúcich verejný poriadok, v prípade vojny alebo vážneho medzinárodného napätia vytvárajúceho vojnové nebezpečenstvo, alebo aby si členský štát splnil záväzky, ktoré prijal s cieľom zachovať mier a medzinárodnú bezpečnosť.

Článok 298 (predtým článok 225)

Ak opatrenia prijaté za okolností uvedených v článkoch 296 a 297 vedú k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže spoločného trhu, Komisia spolu s príslušným štátom preskúma, ako by sa tieto opatrenia mohli prispôsobiť pravidlám stanoveným v tejto zmluve.

Odlišne od postupu podľa článkov 226 a 227 môže Komisia alebo ktorýkoľvek členský štát predložiť vec priamo Súdnemu dvoru, ak sa domnievajú, že iný členský štát zneužíva oprávnenie stanovené v článkoch 296 a 297. Súdny dvor rozhoduje na neverejnom zasadnutí.

Článok 299 (predtým článok 227)

1. Táto zmluva sa vzťahuje na Belgické kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Spolkovú republiku Nemecko, Helénsku republiku, Španielske kráľovstvo, Francúzsku republiku, Írsko, Taliansku republiku, Luxemburské veľkovevodstvo, Holandské kráľovstvo, Rakúsku republiku, Portugalskú republiku, Fínsku republiku, Švédske kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

2. Ustanovenia tejto zmluvy sa vzťahujú na francúzske zámorské departementy, Azory, Madeiru a Kanárske ostrovy.

Vzhľadom na hospodársku a sociálnu štruktúru francúzskych zámorských departementov, Azor, Madeiry a Kanárskych ostrovov, ktorá je ovplyvnená ich odľahlosťou, ostrovnou polohou, malou rozlohou, obťažnými topografickými a klimatickými podmienkami, hospodárskou závislosťou od malého množstva výrobkov, čo spolu negatívne pôsobí na rozvoj týchto území, Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom kvalifikovanou väčšinou prijme osobitné opatrenia na stanovenie podmienok na uplatnenie tejto zmluvy a spoločných politík na uvedených územiach.

Opatrenia uvedené v druhom pododseku tohto odseku Rada vydá s prihliadnutím na colnú a obchodnú politiku, daňovú politiku, voľné zóny, poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva, na podmienky zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom, štátnu pomoc a podmienky prístupu k štrukturálnym fondom a horizontálnym programom spoločenstva.

Rada prijme opatrenia uvedené v druhom pododseku tohto odseku s prihliadnutím na osobitné charakteristiky a obmedzenia týchto veľmi vzdialených regiónov bez toho, aby narušila integritu a súdržnosť právneho poriadku spoločenstva, vrátane vnútorného trhu a spoločných politík.

3. Na zámorské krajiny a územia uvedené v zozname v prílohe II k tejto zmluve sa vzťahujú osobitné dojednania pre pridruženie stanovené v časti IV tejto zmluvy.

Táto zmluva sa nevzťahuje na zámorské krajiny a územia, ktoré udržiavajú osobitné vzťahy so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a nie sú zahrnuté do zoznamu uvedeného v predchádzajúcom odseku.

4. Ustanovenia tejto zmluvy sa uplatňujú na európskych územiach, za ktoré v zahraničných vzťahoch zodpovedá členský štát.

5. Ustanovenia tejto zmluvy sa vzťahujú na Alandy v súlade s ustanoveniami určenými v Protokole č. 2 k aktu o podmienkach prístúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva.

6. Odlišne od predchádzajúcich odsekov platí, že

- a) táto zmluva sa nevzťahuje na Faerské ostrovy,
- b) táto zmluva sa nevzťahuje na výsostné územia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Cypre,
- c) táto zmluva sa vzťahuje na Normanské ostrovy a na ostrov Man iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie plnenia dojednaní pre tieto ostrovy, ako je uvedené v zmluve o prístúpení nových členských štátov do Európskeho hospodárskeho spoločenstva a do Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu podpísanej 22. januára 1972.

Článok 300 (predtým článok 228)

1. Ak sa podľa tejto zmluvy predpokladá uzavretie dohôd medzi spoločenstvom a jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, Komisia predloží odporúčania Rade, ktorá oprávni Komisiu, aby začala nevyhnutné rokovania. Komisia vedie tieto rokovania poradami s osobitnými výbormi menovanými Radou, aby pomáhali v tejto úlohe v rámci smerníc, ktoré jej Rada môže vydať.

Rada sa pri výkone právomocí, ktorými je poverená podľa tohto odseku, uznáva kvalifikovanou väčšinou, s výnimkou prípadov, keď prvý pododsek odseku 2 stanovuje, že sa Rada uznáva jednomyseľne.

2. V závislosti od právomocí, ktorými je v tejto oblasti poverená Komisia, o podpise, ktorý môže byť sprevádzaný rozhodnutím o predbežnom uplatňovaní pred nadobudnutím platnosti a o uzatvorení dohôd, rozhoduje Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie. Rada sa uznáva jednomyseľne, ak sa dohoda týka oblasti, v ktorej sa na prijatie vnútorných predpisov vyžaduje jednomyseľnosť, alebo ak ide o dohody uvedené v článku 310.

Odlíšne od pravidiel stanovených v odseku 3 sa tento postup použije vtedy, ak sa má rozhodnúť o pozastavení uplatňovania dohôd alebo o zaujatí pozícií v mene spoločenstva v orgáne ustanovenom na základe dohody podľa článku 310, pokiaľ takýto orgán má vydať rozhodnutie s právnymi účinkami, s výnimkou rozhodnutí na doplnenie alebo zmenu inštitucionálneho rámca danej dohody.

O všetkých rozhodnutiach podľa tohto odseku, o predbežnom uplatňovaní alebo pozastavení dohody alebo o zaujatí pozícií spoločenstva v orgáne ustanovenom na základe dohody podľa článku 310 je Európsky parlament bezprostredne a v plnom rozsahu informovaný.

3. Rada uzatvára dohody po porade s Európskym parlamentom okrem dohôd uvedených v článku 133 ods. 3) vrátane prípadov, keď dohody pokrývajú oblasť, v ktorej sa na prijatie vnútorných predpisov vyžadujú postupy uvedené v článku 251 alebo 252. Európsky parlament poskytne svoje stanovisko v lehote, ktorú môže Rada stanoviť podľa naliehavosti. V prípade, že stanovisko nie je poskytnuté v tejto lehote, Rada môže konať.

Odlíšne od predchádzajúceho pododseku dohody uvedené v článku 310, iné dohody o zriadení špecifického inštitucionálneho rámca postupmi spolupráce, dohody s významnými dopadmi na rozpočet spoločenstva a dohody, ktoré majú za následok zmenu a doplnenie aktu prijatého podľa postupu v článku 251, sa uzavrujú so súhlasom Európskeho parlamentu.

V nalievavých prípadoch sa Rada a Európsky parlament môžu dohodnúť na lehote pre vyslovenie tohto súhlasu.

4. Pri uzatváraní dohody môže Rada odlíšne od odseku 2 oprávniť Komisiu, aby schválila zmeny v mene spoločenstva tam, kde dohoda stanovuje ich prijatie zjednodušeným postupom alebo orgánom zriadeným podľa dohody; k tomuto oprávneniu môžu byť pripojené špecifické podmienky.

5. Ak Rada zamýšľa uzatvorenie dohody, ktorá vyžaduje zmeny tejto zmluvy, zmeny sa musia prijať ako prvé v súlade s postupom stanoveným v článku 48 Zmluvy o Európskej únii.

6. Rada, Komisia alebo členský štát si najprv môžu vyžiadať stanovisko Súdneho dvora o zlučiteľnosti predpokladanej dohody s ustanoveniami tejto zmluvy. Ak je stanovisko Súdneho dvora nesúhlasné, dohoda môže nadobudnúť platnosť iba v súlade s článkom 48 Zmluvy o Európskej únii.

7. Dohody uzavreté podľa podmienok stanovených v tomto článku sú záväzné pre orgány spoločenstva a členské štáty.

Článok 301 (predtým článok 228a)

Ak je v spoločnej pozícii alebo jednotnej akcii prijatej podľa ustanovení Zmluvy o Európskej únii týkajúcej sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky stanovený určitý postup, aby spoločenstvo prerušilo alebo obmedzilo čiastočne alebo úplne hospodárske vzťahy s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme nevyhnutné nalievavé opatrenia. Rada koná kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 302 (predtým článok 229)

Komisia udržiava všetky vhodné vzťahy s orgánmi Organizácie Spojených národov a jej špecializovanými organizáciami.

Komisia udržiava aj potrebné vzťahy so všetkými medzinárodnými organizáciami.

Článok 303 (predtým článok 230)

Spoločenstvo nadviaže všetky vhodné formy spolupráce s Radou Európy.

Článok 304 (predtým článok 231)

Spoločenstvo nadviaže úzku spoluprácu s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, ktorej podrobnosti sa určia vzájomnou dohodou.

Článok 305 (predtým článok 232)

1. Ustanovenia tejto zmluvy sa nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele, najmä v oblasti práv a povinností členských štátov, právomoci orgánov spoločenstva a pravidiel stanovených uvedenou zmluvou pre fungovanie spoločného trhu uhlia a ocele.

2. Ustanovenia tejto zmluvy sa nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

Článok 306 (predtým článok 233)

Ustanovenia tejto zmluvy nebránia existencii ani vytváraniu regionálnych únií medzi Belgickom a Luxemburskom alebo medzi Belgickom, Luxemburskom a Holandskom, ak sa ciele týchto regionálnych únií nedosiahnu uplatňovaním tejto zmluvy.

Článok 307 (predtým článok 234)

Ustanovenia tejto zmluvy neovplyvnia práva a povinnosti vyplývajúce z dohôd uzavretých pred 1. januárom 1958 alebo pre pristupujúce štáty pred dňom ich prístupu medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi na jednej strane a jedným alebo viacerými tretími krajinami na druhej strane.

V prípade, že tieto dohody sú nezlučiteľné s touto zmluvou, členský štát alebo dotknuté štáty podniknú vhodné opatrenia na odstránenie zistených nezlučiteľností. Ak je to potrebné, členské štáty si na dosiahnutie tohto cieľa môžu poskytnúť vzájomnú pomoc a zaujať spoločný postoj.

Pri uplatňovaní dohôd uvedených v odseku 1 zoberú členské štáty do úvahy, že výhody poskytnuté v tejto zmluve každým členským štátom obsiahnuté v tejto zmluve tvoria neoddeliteľnú súčasť založenia spoločenstva, a preto sú neoddeliteľne spojené s vytvorením spoločných orgánov, poverením týchto orgánov právomocami a poskytovaním rovnakých výhod všetkými členskými štátmi.

Článok 308 (predtým článok 235)

V prípade, že na dosiahnutie niektorého z cieľov spoločenstva v rámci fungovania spoločného trhu je potrebný akt spoločenstva a táto zmluva na to neposkytuje potrebné právomoci, prijme Rada jednomyseľným rozhodnutím vhodné opatrenia na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Článok 309 (predtým článok 236)

1. Ak sa prijme rozhodnutie o pozastavení hlasovacích práv zástupcu vlády členského štátu v súlade s článkom 7 ods. 2) Zmluvy o Európskej únii, pozastavenie týchto hlasovacích práv platí aj vo vzťahu k tejto zmluve.

2. Navyše ak sa podľa článku 7 ods. 1) zistí, že došlo k závažnému a pretrvávajúcemu porušeniu zásad uvedených v článku 6 ods. 1) Zmluvy o Európskej únii, Rada môže kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o pozastavení určitých práv, ktoré vyplývajú pre daný štát z uplatňovania tejto zmluvy. Rada pritom prihliada na možné dopady takéhoto pozastavenia na práva a povinnosti fyzických a právnických osôb.

Povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy zostávajú pre tento členský štát v každom prípade aj naďalej záväzné.

3. Rada môže potom kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť o zmene alebo zrušení opatrenia prijatého v súlade s odsekom 2 ako reakciu na zmeny v situácii, ktorá viedla k uloženiu týchto opatrení.

4. Pri rozhodovaní podľa odsekov 2 a 3 Rada koná bez prihliadnutia na hlasy zástupcu vlády tohto členského štátu. Odlišne od článku 205 ods. 2) kvalifikovaná väčšina je daná rovnakým podielom vážených hlasov členov Rady, ako ho stanovuje článok 205 ods. 2).

Tento odsek platí aj pri pozastavení hlasovacích práv podľa odseku 1. V takýchto prípadoch sa rozhodnutie vyžadujúce si jednomyseľnosť prijme bez hlasu zástupcu vlády daného členského štátu.

Článok 310 (predtým článok 238)

Spoločenstvo môže uzavrieť s jedným alebo s viacerými štátmi alebo s medzinárodnými organizáciami dohody o pridružení, ktoré stanovujú vzájomné práva a povinnosti, spoločné postupy a osobitné postupy.

Článok 311 (predtým článok 239)

Protokoly pripojené k tejto zmluve vzájomnou dohodou členských štátov tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

Článok 312 (predtým článok 240)

Táto zmluva sa uzatvára na neurčitú dobu.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 313 (predtým článok 247)

Túto zmluvu ratifikujú Vysoké zmluvné strany v súlade s ich príslušnými ústavnými predpismi. Ratifikačné listiny budú uložené u vlády Talianskej republiky.

Táto zmluva nadobudne platnosť prvý deň v mesiaci, ktorý nasleduje po uložení ratifikačných listín posledného signatárskeho štátu. Ak sa však uloženie uskutoční menej ako 15. deň pred začiatkom nasledujúceho mesiaca, táto zmluva nadobúda platnosť až v prvý deň druhého mesiaca nasledujúceho po dátume tohto uloženia.

Článok 314 (predtým článok 248)

Táto zmluva, vyhotovená v jedinom origináli v holandskom, francúzskom, nemeckom a talianskom jazyku, pričom všetky štyri znenia sú úplne autentické, bude uložená v archívoch vlády Talianskej republiky, ktorá vydá overenú kópiu každej vláde ostatných signatárskych štátov.

Podľa zmlúv o pristúpení je autentická taktiež dánska, anglická, fínska, grécka, írsky, portugalská, španielska a švédsky verzia tejto zmluvy.

Na dôkaz toho splnomocnení zástupcovia podpísali túto zmluvu.

V Ríme dvadsiateho piateho marca tisíc deväťsto päťdesiat sedem.

P. H. SPAAK	J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS
ADENAUER	HALLSTEIN
PINEAU	M. FAURE
Antonio SEGNI	Gaetano MARTINO
BECH	Lambert SCHAUS
J. LUNS	J. LINTHORST HOMAN

Zápisnica o podpise

Amsterdamskej zmluvy, ktorá mení Zmluvu o Európskej únii,
zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a niektoré súvisiace akty

Splnomocnení zástupcovia Belgického kráľovstva, Dánskeho kráľovstva, Spolkovej republiky Nemecko, Helénskej republiky, Španielskeho kráľovstva, Francúzskej republiky, Írska, Talianskej republiky, Luxemburského veľkovevodstva, Holandského kráľovstva, Rakúskej republiky, Portugalskej republiky, Fínskej republiky, Švédskeho kráľovstva a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska podpísali dňa 2. októbra 1997 v Amsterdame Amsterdamskú zmluvu, ktorá mení Zmluvu o Európskej únii, zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a niektoré súvisiace akty.

Pri tejto príležitosti uviedol splnomocnený zástupca Belgického kráľovstva k svojmu podpisu túto poznámku:

„Tento podpis taktiež zaväzuje Francúzske spoločenstvo, Flámske spoločenstvo, Nemecký hovoriace spoločenstvo, Valónsky región a Región hlavného mesta Bruselu.“

Splnomocnený zástupca Belgického kráľovstva vyhlásil, že Belgické kráľovstvo ako také bude vo všetkých prípadoch viazané ustanoveniami Amsterdamskej zmluvy pre celé svoje územie a že iba toto kráľovstvo ako také nesie úplnú zodpovednosť za dodržiavanie povinností ustanovených v tejto zmluve.

Splnomocnení zástupcovia ostatných členských štátov to vzali na vedomie.

V Luxemburgu dňa 22. októbra 1997.

Predseda medzivládnej konferencie

Jacques POOS

Generálny tajomník Rady Európskej únie,

tajomník medzivládnej konferencie

Jürgen TRUMPF

Vyhlásenie k článku K.7 Zmluvy o Európskej únii
v znení Amsterdamskej zmluvy

Pri príležitosti podpisu Amsterdamskej zmluvy dňa 2. októbra 1997 obdržala Talianska republika, deponitár zmluvy, na základe článku K.7 Zmluvy o Európskej únii v znení Amsterdamskej zmluvy tieto vyhlásenia:

„Pri podpise Amsterdamskej zmluvy vyhlásili, že prijímajú právomoc Súdneho dvora Európskych spoločenstiev za podmienok stanovených v článku K.7 ods. 2 a 3:

Belgické kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Luxemburské veľkovevodstvo a Rakúska republika za podmienok ustanovených v odseku 3 písm. b).

Robiac uvedené vyhlásenia, vyhradzuju si Belgické kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Luxemburské veľkovevodstvo a Rakúska republika právo ustanoviť vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch, že pokiaľ je otázka týkajúca sa platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v článku K.7 ods. 1 vznesená vo veci prejednávanej na vnútroštátnom súde, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súd povinný predložiť vec na Súdny dvor.“

Ďalej Holandské kráľovstvo vyhlásilo, že Holandsko prijíma právomoc Súdneho dvora Európskych spoločenstiev v zmysle uvedeného článku K.7; jeho vláda doposiaľ skúma v súlade s odsekom 3 uvedeného článku, či môže byť možnosť obrátiť sa na Súdny dvor udelená i súdom iným ako tým, proti ktorým nie je prípustný opravný prostriedok.